

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Za človeka gre!

Gotova časnikarska reportaža nas z dneva v dan hiti prepričevati, da sta demokracija in z njo združen svobodni parlamentarizem v zatonu in da se v Evropi povrača doba absolutističnih režimov. Moderne diktature dvigajo v resnici takšen neznanski hrup okrog sebe s svojo samohvalno in propagando, da morda površen opazovalec res prezre, da ravno one države, ki so v svojem jedru najbolj zdrave, nikakor se niso opustile od mnogih naenkrat tako omalovaževane demokracije in parlamentarizma. To je dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati. Drugič bi pa bilo vredno premisliti, ali se evropski človek res sme tako od srca veseliti, da je lašistični in komunistični val pokopal v sebi državljanske pravice in svobode, za katere so se najboljši Evropeci stoletja borili.

Treba je namreč, da tej stvari pogledamo v jedro. Ako bi bila po nekaterih državah v zatonu samo demokracija in parlamentarizem, bi sicer to iskreno obžalovali, ker smatramo, da je boljše za narod in državo, ako je zgrajena in upravljana po svobodni volji državljanov. Toda končno more imeti v razvrzanih časih tudi režim močne roke svoje utemeljene razloge. Toda, kar vidimo danes po nekaterih državah Evrope, ni le zaton demokracije, ampak je zaton človeka. Spoštovanje pred človeškim dostojanstvom, pred njegovo osebo in naravnimi pravicami, ki so mu dane od Stvarnika, nad vse žalostno propada. Mesto, ki ga najnovejša ureditev gotovih držav odmerja in se prepisuje človeku, postaja vedno neznatnejše in brezpomembnejše. To pa je mnogo resnejša stvar, kakor pa zgolj oslabiljenje enega ali drugega političnega režima.

Diktatorski režimi, ki jih vidimo vstajati bodisi v komunistični, bodisi v rasistični uniformi, ne temelje v volji ali geniju enega človeka, ampak se opirajo na gotov kolektiv, ki čeprav manjšina v narodu, postaja najvišja realnost, kateri se mora vse podrediti. V stopah kolektiva zmleta človeška narava pa ne sovraži ničesar bolj, kot individualnost, kot pojav osebnosti. Psihološko je to čisto razumljivo. Kolektiv, pa naj se imenuje razred ali nacija, ima sebe za zadnji in najvišji smoter. Nadvrnega Stvarnika ne prizna, pač pa malikuje pred samim seboj. Ljudje niso ustvarjeni za Boga, temveč da služijo kolektivu. Vsakdo ima le tolikšno vrednost, kolikor koristi kolektivu, ki se razvija v ljubosumno božanstvo, čigar kulta morajo biti posvečena vsa dela in vse misli podložnikov. Strašno masčevanje zadene slehernega, ki bi hotel imeti druge bogove mimo njega.

Ni hujše diktature, kakor je diktatura kolektiva. Ko je lašizem šele stopal v življenje, ga je oskrbela kri Matteottija. Tedaj se je ves kulturni svet zgrozil in vztrepetal nad gnusnostjo in brutalno izvedbo zločina, kakor da bi zaslužil, da se pričena uvajati v politično življenje režim, kateremu človeško življenje ne bo pomenjalo nič, ki vrednoti poedince le, v kolikor je vključen v vladajočem kolektivu. Kako neverjetno tenkočutna je tedaj še bila Evropa! Ker pozneje smo na vseh koncih in krajih doživeli neverjetno barbarske stvari, ki kažejo na podivjanost ne samo poedincev, ampak celih političnih sistemov, katerim je zadnji argument revolver in bodalo. V kolektivističnih režimih človek ne pomenja nič. Kdor stoji pokonci, ga je treba potepetati in uničiti, kdor misli po svoje, je izdajca in vreden smrti. Civilizirana in prosvetljena Evropa XX. stoletja s hekatombami političnih umorov, Solovjevskimi otoki in koncentracijskimi tabori kaže neprimerno bolj grozotno lice kakor pred tisočletji v sivi davni barbarstva.

Kolektiv je trd in neusmiljen gospodar. Ki poedince ne pripušča nobenih, niti naravnih pravic, razen tistih, ki mu jih sam daje. Te pa so izključno kolektivnega značaja, ki poedinci samo dovolijo, da sme biti kolosec v ogromni človeški masineriji, opeka ali kamen v modernem babilonskem stolpu ali vkljenjen suženj pred triumfalnim vozom kolektiva. Ako kolektiv misli, da kdo ni zmožen mu producirati dobro raščenih in miščastih eksemplarjev, potem mu bo s fizično okvaro vtisnil v meso prepoved, da ne sme biti oče ali mati. Novo življenje in neumrjoče duše ne smejo več na svet, ako je družba tako odločila.

Ali naj se novodobni paganizem razlije čez ves svet? Kakšna slika se bo potem nudila nekoč našim zanamcem, ki bodo gledali nazaj v našo dobo: Narode, organizirane v režimih šovinističnih razizmov, kasernirane ter uniformirane, gospodarsko in kulturno od vsega sveta odrezane kljub najmodernejšim prometnim iznajdbam — vse pa oborožene do zob in pripravljene za krvav spopad. Nihče ne bo imel več možnosti in pravice, da dvigne oči preko strehe svoje hiše in zahrepeni po kakšnem višjem smotru življenja. Od človeštva ne bi ostalo drugega kakor čreda, ki jo skrbno zavarovano in nadzorovano peha trda pest proti neznani usodi. Nihče ne bi smel imeti ne svojega namena ne lastnega cilja. Stoletja je človeštvo rabilo, da onemogoči izrabljanje človeka po človeku, v naši dobi pa vidimo, da je družba tista, ki z vsem zmago-slavjem eksploatira poedince.

Za človeka ni nobene rešitve, ako se družba ne povrne nazaj k nadnaravnim religijam, h krščanstvu. Da je danes človeško dostojanstvo tako teptano in da je tako lahkotna igra s človeško usodo in njegovim življenjem, prihaja odtod, ker človek v sočloveku ne gleda več bitja z nadnaravnim namenom, z neumrjočo dušo, ki je z njim duhovno vezan kot otrok božji in celo brat v Kristusu, ampak vsakdo vidi v bližnjem le še stvar, ki mu je koristna ali škodljiva. Kaj pomagajo razne framasonske in komunistične »lige za človečanske pravice«, ko pa je človek po njihovem materialističnem pojmovanju le proizvajalec dobrin za občestvo ali orodje za nacionalistično apoteozo! Edinole v krščanstvu ohranja človek plemenstvo, ki mu ga je namenil Bog, da velja za nosilca božjih darov, dediča nebes in gosta pri nebeški pojedini. Krščanstvo tudi uči človeka pravega vrednotenja vseh stvari. Uči ga, naj ne pripogiba kolena pred kolektivom, ki je sestavljen iz njemu enakih, ukazuje mu pokorščino oblasti, ne pa sužnosti, navaja ga k ljube-

Kalvarija ruskega naroda

Uspeh petletke - ljudožrstvo

Ukrajinski kmetje zapirajo svoje domove. Na tisoče jih tava po južni Rusiji

»Journal de Genève« navede, da so bolj uglednih mednarodnih listov, ki daje svoje informacije iz krogov Zveze narodov, priobčile v svoji številki od 3. novembra članek o dejanskih razmerah v Rusiji, ki je zbudil po vsem svetu veliko pozornost. Tu se na podlagi avtentičnih podatkov razkriva strahovita beda, v kateri se nahaja po kolektivističnem eksperimentu prebivalstvo sovjetske Rusije. Iz teh informacij je jasno razvidno, da v mnogih pokrajinah Rusije vlada glad in da so razmere postale tako žalostne, kakor so bile l. 1921.

Popoln polom petletke

List najprej ironizira g. Herriota in podobne politike, ki se na povabilo sovjetrov podajajo v Rusijo na eno ali dvatedensko bivanje, ne da bi videl kaj drugega kakor to, kar jim pokažejo sovjetske oblasti. Potem pa se navdušeni vrnejo domov in izjavljajo, kakor je to storil g. Herriot dne 2. oktobra, da »niso nikjer videli nobenega znamenja bedec«. Tako se godi vsem potnikom, ki jih sovjetski »Inturist« ne zapušča niti eno minuto, ko potujejo po Rusiji. Čisto drugače pa se glasijo poročila inozemskih inženjerjev in delavcev, ki so se iz samega navdušenja za komunizem pred leti podali v sovjetsko Unijo, se pa zdaj vračajo in odkrivajo vso nepopisno bedo v tej državi. Tako n. pr. gospod Muggerridge, ki je svoje izkušnje priobčil v »Morning Post«. Sicer pa je v Evropo dospelo veliko pisem gladožujočih ruskih delavcev in kmetov samih, ki nujno prosijo pomoči. Pa tudi statistike, ki jih priobčujejo sovjetski listi, so take, da se da iz njih spoznati velika kriza, ki pretresa sovjetsko Unijo. Ta statistika ne pomeni ničesar drugega kakor popoln polom petletke.

Nekaj statistike

Sovjetski listi sami priobčujejo n. pr. statistiko o stanju živine. Iz te statistike je razvidno, da je stanje živine v sovjetski Rusiji vprav strahovito padlo. Kolektivizacija je namreč povzročila, da kmetje nimajo več interesa za živinorej, ker jim ničesar ne nese. Stanje živine od 1916 do 1932 je po sovjetskih statistikah samih sledeče (glave v milijonih):

	1916	1929	1932
Konj	35.8	34.6	15.0
Ovac	121.2	147.0	50.0
Goved	60.6	67.1	30.2
Prešičev	20.9	20.4	10.1

Samo januarja meseca 1932 so kmetje sami pobili 87 milijonov glav živine. Schiller, poljedelski strokovnjak na nemškem poslanstvu v Moskvi, je izračunal, da predstavlja vsota konjskih sil vprežne živine, ki je znašala l. 1928. 15 milijonov HP, spomladi 1933 samo še 7 in pol milijona. Traktorji ne predstavljajo več kot 2 milijona HP, torej je deficit vprežnih sil očividni. Da je glad neizogiben, se je moglo spoznati že 1932 in »Pravda« je to ne hote priznala v notici od 9. decembra 1932, ki je cenzorju ušla: »Ni treba nobene statistike, ampak je treba samo videti nekaj tako plodovito zemljo Dona in Kubana, kako je pokrita od plevela, in vsak bo uvidel, da vprašanje prehrane postaja tako kritično, kakor je bilo l. 1921.« Ta glad je sedaj res nastopil in divja že vse leto, da se Bog usmili.

zni do domovine in države, prepoveduje mu pa mliskovanje, spodbuja ga k žrtvam tudi premoženja in krvi za narod, ne dovoljuje mu pa, da bi mu žrtvoval svojo dušo.

Sredi dobe, ko brutalno nasilje kolektiva tlačil človeka, ga ponižuje v nič in tepta njegovo dostojanstvo, bodo pred modernim malikom ostali pokonci le tisti, ki bodo prežeti pravega krščanskega duha kakor so v prvi dobi krščanstva pred poganskimi oltarji samo mučeniki stoji izpovedali svojo vero. Iz njihove krvi se je razvelo krščanstvo. Samo krščanski pogum in zavednost bosta mogla rešiti čast in dostojanstvo tudi človeka našega veka. drin

Strahotna poročila švicarskega lista o grozotah lakote in nasilja v največji žitnici sveta - Ukrajini

in je prosajčila. Kmet, katerega je prosila za prenočišče, jo je ubil. Pri njem so našli še polno njenih ostankov. Matke se smatrajo kot slaščica. — Vsa ta pisma so bila pisana spomladi 1933.

Ljudožrci v Kijevu

Toda glad ni omejen samo na Ukrajino, ampak vlada tudi v Povolžju do Samare, v mnogih krajih Sibirije in na severnem Kavkazu. V Kijevu so zaprli 150 oseb zaradi ljudožrstva. Nekdo, ki je ubežal, opisuje razmere v Harkovu, glavnem mestu Ukrajine, takole: »Ni redkega ni, da ljudje zaradi onemoglosti padajo na ulicah in komaj morejo zaužiti kruh, ki jim ga kdo nudi.« V dveh vaseh blizu Dnjeprostroja je od gladu pomrlo skoraj vse prebivalstvo, 4000 oseb. Mesto Krasnodar na severnem Kavkazu je od 330.000 prebivalcev izgubilo 40.000 vsled gladu. Stavropol je padel od 140.000 prebivalcev na 90.000. Dimitrijevska je padla od 6000 na 2000. Kraj Ilinska od 3000 na 1500. Mnogo krajev je pa popolnoma izpraznjenih.

Poteg gladu - ječe ...

Listi skušajo sicer dokazovati, da je bila letos žetev dobra in da so se razmere izboljšale. Toda ameriški žurnalista Lang to demantira. »Pravda« od 20. oktobra je objavila članek na celi strani, v katerem se zaganja v ljudi, ki se skušajo v sedanjih kritičnih časih odtegniti potrebnim žrtvam. To je indirektno priznanje kritičnega stanja. Saj je tudi nemogoče, da bi se razmere v tako kratkem času zboljšale, ko je pa gotovo treba najmanj pet let, da se stanje živine dvigne na potrebno višino. Kmetje so slejkoprej nezadovoljni s socializacijo in jih tudi najhujše oblastne odredbe, ki gredo tako daleč, da so sovjeti deportirajo na desetisoče ljudi, ne morejo pripraviti do tega, da bi začeli zemljo intenzivneje obdelovati. Kraj Politavskaja v Kubanu je oddelek rdeče armade popolnoma porušil, prebivalstvo, ki je znašalo 15.000 duš, pa deportiral na vse strani. Ukaz porušitve in deportacije so videla inozemska poslanstva in je bil objavljen v »Matin« 30. septembra 1933. Kraj Tembejk, ki je imel 15.000 prebivalcev, jih ima danes samo 7000, ker so ostali bili tudi deportirani.

Takšne so torej razmere v komunističnem raju sovjetske Rusije in takšni so »uspehi« zadnje petletke!

Obupna pisma ...

»Journal de Genève« navaja več pisem iz Ukrajine, ki razodevajo vprav strahotno bedo. Tako n. pr. piše ukrajinska kmetica, da je njen mož umrl od lakote in da njo z otroci čaka ista usoda, če ji nihče ne pride na pomoč. — Neki kmet opisuje smrt svoje žene Tatjane na sledeč način: »Ne morem misliti na to, da je umrla moja nesrečna Tatjana, ne da bi ob spominu na to plakal. Po dveh mesecih popolnega gladu je postala kakor okostje; umrla je pri polni zavesti, kakor sveča, ki polagoma ugasne. Kar me najbolj boli, je to, da je nisem mogel pokopati, kakor se spodobi za kristjanko.« — Druga kmetica opisuje, kako trpi od lakote njen sin Kolja. Daje mu piti vode, v kateri je stopila nekaj priberačenega sladkorja. »Koliko časa bomo na ta način še mogli živeti?« se sprašuje. — Nek drug kmet piše svojemu bratu, kako so v njegovi vasi kmetje pojedli že vse seno in slamo. Lotili so se psov, nekdo pa je ubil žensko in spekel njeno meso. Zenska je bila iz Vilhanke

100 letnica gimnazije v Kragujevcu

Kragujevac, 4. nov. m. Ves dan so danes prihajale v Kragujevac delegacije raznih kulturnih in prosvetnih ustanov iz vse države, predvsem pa iz Sumadije, ki se bodo udeležile jutrišnje 100-letnice obojke kragujevske gimnazije. Proslava 100-letnice obojke omenjene gimnazije, ki bo trajala tri dni, se odpravi nocoj z veliko bakljado po mestu, s predstavami in akademijami v gledališki dvorani in v vseh kino-gledališčih. Glavne proslave pa se bodo vršile jutri, ko se odkrije spominska plošča vsem umrlim profesorjem in dijakom te gimnazije. Po tem programu se odpravi umetniška razstava. Na kragujevski gimnaziji so med drugimi študirali pokojna Stojan Protič in Milorad Drašković, na-

dalje Nastas Petrovič, bivši novosadski ban, general Svetomir Matić, poslanik Ljubomir Nesč ter veliko število drugih kulturnih in prosvetnih srbskih delavcev. V našem javnem življenju pa zavzemajo danes ugledne položaje sledeči bivši dijaki na gimnaziji v Kragujevcu: aktivni ministri: Božidar Maksimović, Bogoljub Jevtič, dr. Dragutin Kojić in Zivojin Lazarić; bani: Velimir Popović, Milan Nikulić in Dobrica Matković; upravnik mesta Beograda Manojlo Lazarevič, pooblaščenec minister v Parizu dr. Miroslav Spalajković, predsednik beograjske občine Milutin Petrovič, namestnik šefa Presbiroja Teofil Djordjevič in drugi.

Nalašč za brinetke...

Kako dolgo že čakajo brinetke na svoj Special-Shampoo! Zdaj imajo Brunetaflor, ki povzdigne lepoto kostanjevih las. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen blek in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil.

FLIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

Požigalec nemškega parlamenta

Görling „Hitler mi je dal prusko notranje ministrstvo, da iztrebim komuniste“

Berlin, 4. nov. AA. Wolfov urad poroča: Da-
ses je sodišče, ki vodi proces zaradi požiga nem-
škega parlamenta, zaslišalo predsednika pruske
vlade Görlinga. Görling je v svoji izjavi dejal med
drugim:

V interesu Nemčije je, da opozorim na neke
podrobnosti in da zavrnem očitke Rjave knjige.
V kolikor se ti očiti nanašajo name, pa jih no-
sem odbiti, ker so tako pretirani, da je vsak za-
govor z moje strani odveč. Po svojih zaupnikih
vem, da so lopovski rdečkarji, ki so potrebovali
denarja, mogli prodajati v inozemstvu poljubne
klevete o meni, s katerimi so me predstavljali kot
kriminalnega človeka. Ti ljudje so se zbirali iz
nižnj Berlinu. V Londonu pa so nato nastopali kot
verodostojne priče. Rjavi knjiga trdi, da mi je
noji prijatelj Gölbbel predlagal požig parlamenta
in da sem ga z veseljem zažgal, ker stanujem na-
sproti parlamentu. Te priče so tudi trdile, da sem
prisostvoval požigu, oblečen v modro svileno to-
go. Manjka le to, da bi bil pri tem brenkal na
narfo, kakor Neron svojčas ob požaru Rima. V
resnici me je požar parlamenta iznenadil. Res je,
da smo pobijali parlamentarizem, toda proti nie-
mu smo se borili že od leta 1924, zakonito in te-
meljito. Pri tem pa smo vedno trdili, da mora tudi

nacionalno socialistična država imeti od naroda
izbrano skupščino, ki bo vladi pravi svetovalec.
Pobijali smo predvsem izrodke parlamentarizma in
alabe strani strankarskega sistema. V ostalem mi
ni bilo treba požiga parlamenta, da uničim ko-
muniste.

Hitler mi je izročil prusko notranje minis-
trstvo, da uničim komunizem kot sovražnika nove
države. Šlo je za to, kdo bo zmagal: ali naciona-
listična zamisel preporoda ali komunistični naklepi
splošnega razdejavanja. Socialna demokracija je bila
samo maska. Komunisti so se zavedali, da mora-
mo obnoviti policijo, ki jo je dotlej vodil sociali-
stični notranji minister. Skušali so proglasiti sploš-
no stavko. Njihove obrambne organizacije so bile
zločinsko naperjene proti poedincem. Ko so na-
cionalni socialisti prevzeli oblast, pa so komunisti
izvajali nasilje celo v nacionalno socialističnih kro-
gih in z našimi izkaznicami. Zato smo proglasili
smrtno kazen za podobna dejanja in smo svoje po-
sebne oddelke pooblastili, da nadzirajo naše člane
povsod, po kavarnah in ulicah. Nasprotniki so na-
padali tujece v naših krogih, da bi nam naprtili so-
vrastvo inozemstva. Nasprotniki so izdajali tudi
potvrjene ukaze našim napadalnim oddelkom:

Kraljica Marija v Zagrebu

Zagreb, 4. nov. Poročila listov, da prispe da-
nes Nj. Vel. kraljica Marija v Zagreb, da osebno
prisostvuje svečani otvoritvi srednješolskega zave-
tišča v Meduličevi ulici, je zagrebsko prebivalstvo
sprejelo s splošno radostjo.

Dvorni vlak z Nj. Vel. kraljico Marijo in spre-
mstvom je prispel na glavni kolodvor ob 8.15. Kral-
jico Marijo je prisotna množica burno pozdrav-
ljala. Najprej jo je pozdravil ban savske banovine
dr. Perović, nato je kraljici predstavil go. grofice
Draskovič, predsednico odbora za srednješolsko za-
vetišče, ki je kraljico pozdravila s kratkimi besed-
dami.

Nj. Vel. kraljica se je nato odpeljala v Kraljev-
ski dvorec. Na obeh straneh ulice so bile zbrane
goste množice, ki so kraljici na vsej poti do dvorca
prirejale viharne ovacije. Kraljicih sprejema
pred postajo in po vsej poti do dvorca se je udele-
žilo nad 10.000 šolskih otrok iz Zagreba in iz bliž-
nje okolice.

Svečana otvoritev novega srednješolskega zave-
tišča v Meduličevi ulici je bila ob 11. uri. Temeljni
kamen za novo zaveetišče je položila kraljica že o
priliki svojega prejšnjega bivanja v Zagrebu leta

1931. Pred poskopjem je kraljico pričakovala grofi-
ca Draskovičeva in ji ponudila po starem slovan-
skem običaju soli in kruha, nakar je odšla v drugo
nadstropje, kjer jo je pričakoval zagrebski nadškof
dr. Bauer.

Nadškof dr. Bauer je ob asistenci škofa Salisa
Seevisa nato blagoslovil novo zgradbo. Po konča-
nih obredih se je Nj. Vel. kraljica razgovarjala z
nadškofom dr. Bauerjem in z drugimi odličniki.
Kraljica si je nato ogledala posamezne prostore. V
jedinici II. nadstropja so bili tedaj zbrani dijaki
baš pri kosilu in so svojo kraljico pozdravili z bur-
no ovacijo.

Nocoj za ob 6 je bila napovedana svečana
otvoritev nove Meštrovičeve stalne razstave v
umetniškovi hiši na Illici. Obiskala jo je tudi kral-
jica Marija. Pri vzhodu v hišo je Nj. Vel. kraljico
sprejel kipar Meštrovič sam in jo spremlil v prvo
nadstropje, kraljica si je v spremstvu kiparja
Meštroviča in njegovega sodelavca slikarja Joz
Kljakoviča ogledala vse štiri dvorane. V teh dvo-
ranah je razdeljenih 48 kipov in 80 črtic. Kipar
Meštrovič je tolmačil kraljici pomen vsakega umo-
tvora posebej.

Od nedelje do nedelje

Po domovini

Obsodba Malijevih bratov

V procesu proti morilec Amalije Anđlovar iz
št. Vida pri Stični, ki je bila izrečena v torek po-
poldne, spada brez dvoma med one dogodke pre-
teklega tedna, ki jih je naša javnost sprejela z
največjim zanimanjem. Okrožno sodišče je obsodilo
Andreja Malija, moža umorjene Amalije, na smrt
na vešalah; ker je njega smatralo za glavnega
krivca, ki je umor zamislil in organiziral. Njegov
mlajši brat Anton, ki je dejanski morilec, je
bil obsodjen na 20 let robije, ker je sodnja smatrala,
da je etal pod vplivom svojega brata Andreja. Ma-
rija Golmajerjeva iz Golnika je bila obsojena na 8
let robije, ker so prišli sodniki do prepričanja, da
je sodelovala pri zločinu. S tem pa naj bo rečena
tudi zadnja beseda o tej gnusni stvari, ki nam je
odkrila tako globoke rane v življenju našega
naroda.

Praznik vseh svetnikov

In naslednji dan Vernih duš je »Slovenec« po-
svetil večino spomnu rajnih. Spomnil se je svojih
umrlih naročnikov in vseh velikih značajev, bodisi
v kmetijski, delavski ali gospodski obleki, ki so šli
v večnost in pustili za seboj svetel vzor svojega
vzdržnega delavnega in krščanskega življenja.
Slovensko ljudstvo je v trumah romalo na »božje
njive« po vsej naši ožji domovini in s tem verno
dokazalo, da je krščanstvo, da ni tostransko, ampak
da misli na ono pot, ki jo imajo njegovi rajni že
za seboj in ki žive še čaka. V poltemi našega so-
dobnega hlastanja po denarju in vživanju je Ver-
nih duš dan svetla točka za vrednotenje notranje
kulture našega naroda.

Mohorjeve knjige so prišle

tako je pretekli teden odmevalo po vsej slovenski
deželi. To je bil vedno velik praznik posebno za
naše pridno podeželsko ljudstvo. Književni dar
Mohorjeve družbe spada v razvoj dogodkov, ki iz-
oblikujejo našo kulturno rast med največje, med
one, ki so od nekdanj najbolj globoko posegali v
življenje naše dežele. V tisočih domovih leži na
mizi ta zavojček knjig kot najstarejši in najbolj
dobrododni prijatelj naših družin; naši očeti, ma-
tere, dekleta in fantje jih bodo prebirali, te dobre
knjige, dokler ne bodo romale v edino knjižnico,
ki jo naš kmet in delavec najbolj zvesto čuvata od
rodu do rodu, v knjižnico Mohorjeve družbe. Tudi
gospodarska kriza bo minula in takrat se bo ta
naš zvesti prijatelj zopet približal idealu davnih
dni.

Nove vozne cene

za železnice so tudi presenetile kot važen dogodek
našo javnost. Veseli jih bodo kmetje in delavci v
bližini večjih mest, ker so se znatno znižale, manj
veseli pa ljudje v oddaljenih krajih, za katere se
je potovanje v naša upravna, politična in gospodar-
sko-kulturna središča v Sloveniji in v državi znat-
no podražilo. Ker vemo, da je napravila naša že-
lezniška uprava le prvi korak, da ustreže potrebam
denarno slabejšega človeka, smo prepričani, da bo
sledil še drugi, ki bo vpošteval tudi želje naših
kmetijskih in delavskih potnikov na obronkih ba-
novine ter jim olajšal uporabo prometnih sredstev.

Med ostalimi dogodki

ki naše nedeljske bravce zanimajo, moramo ome-
niti še ogromne poplave, ki so ta teden pu-
stošile po Hercegovini in napravile 6 milijonsko
škodo — zborovanje lekarnarjev v Ljub-
ljani, kjer so nam obljubili cenejša zdravila —
estatistiko o slovenskih bankah, ki
smo jo objavili zadnji petek in ki nam odkriva bor-
bo naših denarnih zavodov z gospodarsko krizo —
številke o naših zadrukah, objavljene v
torek, napovedujejo atalen a mukepoln razvoj na-
vzgor, kar nam dokazuje moč zadržne misli med
našim ljudstvom — zborovanje Korošcev
v Celju, ki nas je opomnilo na dolžnosti do bratov
onstran Karavank — ureditev našega zuna-
njega dolga v Parizu, ki velja za dobo 5 pet
in nam prihrani vsako izvažanje deviz v inozemstvo.

Po tujini

Stremljenje za mir

pod ta naslov bi lahko spravili celo vrsto važnih
zunanjepolitičnih dogodkov minolega tedna. Sem
spada sestanek dveh kraljev na Donavi v
torek popoldne, ko sta prišla skupaj romunski
kralj Karol in bolgarski kralj Boris, da se pogovo-
rita o tem, kako organizirati mir na Balkanu. To
je bil važen dogodek, ker je to prvi povojni stik
med vladarjema dveh sosednjih držav, ki se do se-
daj niso marale. Bolgarski državnik, ki so trenotno
na vladi, menda hočejo hoditi svoja pota in se
izmikavajo vsakemu zbližanju s sosednjimi država-
mi, zato pa se bolj bučno družijo z onimi, ki ogro-
žajo mir, kar je dokazal sestanek madjarskega
predsednika vlade Gömbösa z bolgarskimi držav-
niki v Soliji, ko so se zopet slišale besede o so-
vrastvu in o bojni vzajemnosti. Vendar pa obstoja

upanje, da bodo prizadevanja za mir našla med
bolgarskim ljudstvom več odmeva kot pa italijan-
sko-madarske intrige in da bo bolgarsko ljudstvo
poverilo usodo ljudem, ki ga bodo vodili k miru in
mirnemu sožitju s sosednjimi državami. Čujemo, da
se bodo romunsko-bolgarska pogajanja nadaljevala
in da bodo sledili sestanku kraljev na Donavi še
nadaljni kraljevski obiski drugod, tudi v Belgradu.

Semkaj spada tudi 4. bolgarska konfe-
renca, ki se danes začneja v Solunu in kjer se
bodo zastopniki balkanskih narodov znali sami
med seboj, brez tujega spremstva in si bodo znova
začrtali pot do balkanskega sporazuma pod geslom:
Balkan balkanskim narodom! Bog daj, da bi vsa
ta stremjenja za mirom, pri katerih igra naša
država vodilno vlogo in ki se raztegajo po vsem
Balkanu in še dalje tja do Turčije in Rusije, imela
uspeh, ki ga vsi želimo.

V tej zvezi moramo omeniti tudi prelepi »ko-
nec jezikovne borbe« v Belgiji, kjer so
Flamci po deset in deset letih boja dosegli jezikov-
no enakopravnost s francosko govorečimi Valonci.
Ako kje, potem lahko rečemo, da se je a tem na-
seel mir v tem važnem predelu zapadne Evrope,
ker pomeni slozna Belgija močno oporo za mir.
V vodo so padli vsi objestni računi nemških impe-
rijalistov, ki so iz jezikovnega spora v Belgiji ko-
vali načrte za njeno pogubo. Belgija je zadnji te-
den izvajala brez dvoma eno svojih največjih
mirovnih zmag v svoji slavni zgodovini.

Sem še spadajo razni poskusi skandinav-
skih držav (Danska, Švedska in Norveška), da
se med seboj povežejo v trdnje zvezo, da si med-
sebojno garantirajo mir za dolgo dobo let v bodo-
čnosti. Ista stremjenja opažamo tudi med balt-
skimi državami (Poljska, Litva, Latvija,
Estonska), kjer se posebno poljska republika trudi
ustvariti »mirovno fronto«, v katero bi se zaiman
začnili besneči valovi nemške objestnosti. V
Tudi rusko-ameriško zbližanje v
in sicer med največje mirovne pokrete. Sicer ne
vemo, kakšni so podrobni razlogi za zbližanje med
boljševiško in kapitalistično državo, a to moramo
priznati, da bi pakt, ki bi ga sklenili tako veliki
državi, ki imata skupno skoroda 300 milijonov
ljudi, neizmerno učvrstil svetovno varnost ter v
kali zadušil vsake bodoče poskuse nemirnih na-
rodov v Tišem morju, da motijo miren razvoj zgo-
dovine. V Ameriki in v Rusiji se vršijo velike pri-
prave za to zbližanje. Če bo služilo obrambi mi-
ru in bo človeštvu prihranilo bojne zapletitve, ga bo-
mo tudi mi v svoji skromnosti pozdravili.

Eksplzivna središča

pa se istočasno pojavljajo tudi po vsem svetu.
Tako nam javljajo velike nemire v Pa-
lestini, kjer je morala vojska naskočiti arab-
ske upornike, ki so se spuntali proti židom, češ,
da jih hočejo izpodrediti iz njihove rodne zemlje.
Židje so morali bežati pred nemškimi nacionaliz-
mom in ko so prišli v Palestino, so zadel na raz-
jarjene nacionalistične Arabce. Obsedno stanje, ki
je bilo proglašeno nad deželo, je duhove malo po-
mirilo, toda ozračje je tako napeto, da so novi
izbruhi nejevolje še vedno možgi.

Italijanski nacionalizem je izzval tudi strupeno
ozračje na Malti, kjer je morala angleška oblast
s silo poseči vmeš, tako nasilni so bili italijanski
propagatorji in fašistični agenti. Malta je že en-
krat bila vzrok mednarodnih zapletitve med An-
glo in Vatikanom in grozi sedaj, da bo spravila
v lase še Italijo in Anglijo. Ljudstvo pa ne more
do miru.

Nemški nacionalizem pa je postal
zadnje tedne naravnost mednarodna okuže-
valnica, ker buta po vseh mejah in povzroča
po vseh sosednjih državah Nemčije vznemirjenje.
Govori, ki jih slišimo sedaj, ko se vrši volilna
»borba« (dovoljena je samo ena stranka), iz ust
nemških vodij, so tako oholi, tako bahavi, tako
agresivni, da se ves svet mrzlično pripravlja na
posledice tako demagogične agitacije, ki mora zme-
stati glave elehremu Nemcu in spravila iz ravno-
težja vso Evrobo. Ravno nemški nacionalizem, na
katerega se oslanja italijanski fašizem s svojimi
priveski v Podonavju (Madjarska) in na Balkanu
(Bolgarija) je vzrok današnje negotovosti in je dal
povoda tudi za okrepitev mirovni organizacij, ki
smo jih zgoraj navedli.

Ako zapustimo Evropo in gremo v Azijo, bomo
tudi tam zopet našli slično nacionalistično
eksplozivno ognjišče na Japonskem. Japo-
nska sega pod diktatorskim vodstvom generala
Arakija po ogromnih sibirsko-ruskih in kitajskih
pokrajinah, ki jih želi podjarmiti, oborožuje otočje
Tihga morja proti Ameriki in tudi proti Angliji in
se sploh obnaša tako, kakor da bi pripravljala bojni
napad po natančno določenem načrtu. Isto, kar
je Nemčija s svojim nacionalizmom v Evropi, je
Japonska s svojim nacionalizmom na Daljnem
vzhodu.

Končni sklep

iz teh razmotirvanj je ta, da se je svet začel vidno
organizirati proti nemirnežem. Svet bi rad ime-
mir, bi rad delal. Čimbolj pa vstajajo in razgrajajo
razni nacionalizmi, tembolj je to hotenje po miru
ogroženo, tembolj se čutijo miroljubni in miru žejni
narodi prisiljeni, da se med seboj povežejo in
ustvarjajo tako nepremagljiv mirovni zid, ob ka-
terem se bodo vsi razruševalni naklepi nenasitnih
nacionalizmov razbili. Svet rabi ravnotežja. Orga-
nizacija miru mu ga bala.

Dunajska vremenska napoved: Izpremembe bo
malo. Na posameznih krajih se bo malo razjasnilo.

Dr. Dollfuss v Celovcu

Celovec, 4. nov. a. Semkaj je dospel danes sve-
ni kancler dr. Dollfuss v spremstvu tajnika domo-
vinske fronte dr. Kärtnerja. Jutri bo domovinska
fronta priredila velike svečanosti, na katerih bo
govoril tudi dr. Dollfuss.

Dunaj, 4. nov. m. Po vzorcu nemške vlade je
sedaj postavila tudi avstrijska vlada zveznega ko-
misarja za propagando. To mesto je poverila vla-
da ravnatelju za javno varnost na Tirolskem in
znanemu orvaku Heimwehra dr. Steidleju.

Berlin, 4. nov. a. Papenov organ »Germania«
ima danes obširen članek o avstrijskih finančah v
zvezi z notranjim posojilom. Ta članek je izzval
veliko senzacijo v diplomatskih krogih, ker piše
relo ugodno o finančnem stanju Avstrije pod vo-
dstvom dr. Dollfussa.

Kaj se dogaja na Malti

Milan, 4. novembra. b. Tukajšnji tisk po-
sveča veliko pozornost dogodkom na Malti, o
katerih objavlja obširna poročila. Tako pravi
tisk, da je guverner sir Campbell sklenil, da
obdrži izvršilno oblast na otoku v svojih rokah
za dobo enega leta. Šele, ko se duhovi pomi-
rijo, se bo lahko zopet vrnila ustava, ki je sedaj
ukinjena. V nacionalističnih krogih se izjavlja,
da ne bodo mirno gledali nadaljnji razvoj do-
godkov.

Rusija-Amerika

Pariz, 4. nov. b. Glede na bodoča pogajanja
med Rusijo in Ameriko poroča ameriški dopisnik
»Petit Journal«, da se bo na pogajanjih predvsem
govorilo o vprašanju Daljnega vzhoda. Leti dopis-
nik tuje, da v pomorskih oddelkih v Moskvi in
Washingtonu živahno delajo na to, da se pošlje
del ameriškega brodograd v Vladivostok na obisk.
Razen tega bo najbrže prišlo do popolnega pomor-
skega zbližanja med sovjetsko Rusijo in Ameriko.

Od socializma h boljševizmu

London, 4. nov. b. »New York Chronicle« ob-
javlja članek pod naslovom »Od socializma h
boljševizmu«, v katerem naglašja, da hoče po točno
doblenih informacijah predsednik Roosevelt re-
organizirati NRA. Reorganizacija naj bi se izvršila
na temelju novega načrta, ki naj bi čez noč spre-
menil v Združenih državah sedanj sistem, tako, da
bi Amerika postala korporativna industrijska drža-
va. Kakšne bodo te reforme, še ni mogoče reči,
kaže pa, da gre za to, da bodo z ustavo, ki se bo
izdala specielno za industrijo, dobili ameriški in-
dustrijski magnati obširna pooblastila, po katerih
bodo lahko razvili vsestransko aktivnost.

Pred izpremembami v Italiji

Pariz, 4. novembra. AA. Iz Londona poro-
čajo, da je Mussolini sklenil po parlamentarnih
počitnicah razpustiti italijanski parlament. Uve-
del bo nov sistem, po katerem bodo zastopniki
kapitala in dela dobili tako oblast, da bo mo-
goče nadzirati vse proizvodnjo. S to revolu-
cionarno izpremembo bi bil italijanski parla-
ment popolnoma odstranjen. Na njegovo mesto
bi prišel svet delegatov industrije, trgovine in
gospodarstva.

Utrinki

STANOVITNOST V BOJU ZA KATOLISKO SOLO

»Katholische Korrespondenz« poroča o prega-
njanju katoličanov v Albaniji, katere preganja pre-
desem tajna družba, ki si je dala ime »Klik« in
katera ima protikršćanski, panislamski in nazad-
njaški program. List pravi: »Mnogo funkcionarjev
te družbe deluje v najvišjih državnih uradih. Vsi
pravi albanski patriotje brez razlike vere so se po-
kušali boriti proti oni družbi. Tega boja se je ude-
leževalo tudi ljudstvo. Posebno oster boj so boje-
vali frančiškani za vzgojo mladine in proti korup-
ciji... Kljub nasprotnemu zagotavljanju so bile
vse katoliške in zlastne šole zaprte. To čude
najbolj frančiškane, ki so vodili v Albaniji najsta-
rejše in najbolj sloveče šole. Tudi jezuitje so bili
hudo prizadeti... Notranji nemir med ljudstvom
traja. Vse strah tako priliska, da se niti advokati
ne upajo braniti obdolžencev pred sodišči, kar se
je zgodilo 22. septembra, ko se je moralo zagovar-
jati 50 katoliških dijakov. Poleg tega hoče vlada
razpustiti vsa katoliška društva. V Skadru je mestni
prefekt zahteval od frančiškanskega palra Fr. Kiri.
naj razpusti svojo mladinsko organizacijo. Omenjeni
mladinski voditelj pa je pred sodiščem izpovedal,
da raje vse pretrpi, kakor da bi se tej zahtevi
vklonil, se odpovedal svoji pravici in prekršil svojo
dolžnost. Take zahteve od strani vlade so tem manj
umilne, ker vlada nima niti svetnih učiteljev do-
volj za svoje šole in število analifabetov znala so v
severni Albaniji 80 odstotkov... Vlado ne žali so v

svojem brezbožstvu naravnost straholjne. Katoličani
in muslimani se skupno vzgajajo. Med obema je
nepremostljiv prepad v dogmatičnem, moralnem
in kulturnem oziru. Zato napetosti med državno in
družino ne bo preje konec, dokler katoličanom ne
bo zagotovljena njihova pravica, da smejo svoje
otroke versko vzgajati... Ta boj je razburil tudi
albanske katoličane v inozemstvu. V Albaniji sami
je bilo odpuščenih iz armade že 225 častnikov. Ve-
liko število katoličanov ječi v skaderskih ječah.«

IMPERIALIZEM IN PLUTOKRATIZEM

Dr. Jos. Eberle piše v »Schönerer Zukunft«
o prizadevanju držav za razorožitev. V tem članku
pravi: »Individualistični imperIALIZEM in plutokra-
tizem je treba odstraniti iz svetovne politike. Treba
je ustvariti spoznanje, da so narodi med seboj zve-
zani in podrejeni velikemu naravnemu svetovnemu
redu... Pozitivne krščanske sile so poklicane, da
usmerijo razvoj v to smer. Danes bje ura. V zgo-
dovini Cerkve se menjajo metode prilagodenja,
diplomacije, molka in potrpljenja z metodo odlo-
čne boja. Tudi molk in potrpljenje lahko rodita
dobre sadove. Vendar se zdi, da je sedaj zopet čas
potrebne boja, prerokanske spoznanja, ko je pre-
roko treba reči: da ali ne! Križi ni le zato, da trpe-
čim in rečnim oznanja potrpečljivost, prav tako je
tudi poklican, da veličnam politike in denarja za-
klje: »Stoj!« ter jih zavrne na pravo pot... Naj
bi bili narodi spoznavalci in oznanjevalci križa
tudi za visoko politiko!«

ELIX izdrživa
sijalica

VICHY-ETAT
COMPRIMÉS

ZA LASTNO IZDELOVANJE
ALKALIČNE GAZIRANE VODE
DOMA

ZA SLOVENSKE UČNE KNJIGE

Zborovanje slovenskih prosvetnih delavcev

Ljubljana, 4. novembra.

Vprašanje slovenskih učnih knjig in pa neprestano izmenjavanje učnih knjig, ki je zadnje čase zelo pogosto povzročalo mnogo stroškov, je postal eden izmed glavnih vprašanj. Društvo »Sola in dom« je sklicalo včeraj sestanek zastopnikov različnih prosvetnih institucij ter listov v prostoru Slovenske Matice, na katerem so razni govorniki temeljito obravnavali položaj. Univerzo je zastopal profesor dr. Šerko. Prisotni so bili tudi številni slovenski javni prosvetni delavci. Sestanek je vodil predsednik društva dr. Lončar.

Prvi govornik je bil univ. prof. dr. Ozvald, ki je utemeljeval pedagoško nujnost dobrih slovenskih učnih knjig. Če hočemo, da bo slovenska mladina do dna duše jugoslovanska, ji ne smemo jemati ključa do onih zakladov narodnega genija, ki jih hrani slovenska čitanka.

Drugi govornik dr. Fran Kotnik je navajal vso zgodovinsko borbo Slovencev za slovensko čitanko v srednjih šolah. To stremeljenje datira od leta 1848 dalje. Prvo je spisal Janez Bleiweis leta 1850, sledila so Miklošičeva berila, Janežičeva slovnica in pregled slovenskega slovstva, dalje njegovi »Cvetniki«, Sketove slovenske čitanke, ki jih je pozneje izpopolnjeval Josip Westler. V novejšem času pa so spisali slovenske čitanke Bajec-Rupel-Sovre in Šolar, Kolarič, dr. Grafenauer, Janežičevi slovnici pa je sledila Breznikova slovnica. Slovenska čitanka je bila prva slovenska šolska knjiga na naših srednjih šolah. Nekoliko pozneje so začeli slovenski profesorji pisati učbenike za ostale srednješolske predmete, od leta 1918 dalje pa smo imeli učbenike za vse srednješolske predmete. Sedaj pa razen Breznikove slovnice nimamo v višji šoli nobenega učbenika za materinščino.

Gospa Strojnikova je s topfimi besedami opisovala bolečino staršev, ki imajo mnogo težav in stroškov pri sedanjih vzgojnih metodah na srednjih šolah. V šolskih otrocih je zaradi večnih učnih sprememb in vedno novih predpisov nastal nemir in ta nemir se je preselil tudi v starše, v matere. Starše skrbi, kaj se dogaja v šoli z dušo naših otrok.

Zastopnik založništva šolskih knjig Silvester Škerl je očrtal položaj založništva. Navajal je dokaz, da zalaganje šolskih knjig po zasebnih založništvih nikakor ni tako dobičkonosno, kakor pa je razširjeno splošno mnenje. Edino prednost ima to zalaganje, da se denar, investiran za izdajo šolskih knjig, sorazmerno hitro vrne ter ga more založnik uporabiti za izdajo drugih nedobičkonosnih, toda za kulturo potrebnih knjig. Govornik je opisal nestalnost, ki se je zadnja leta pojavila pri zalaganju šolskih knjig. Vse knjige so zadnja leta imele štiri letno aprobacijo prosvetnega ministrstva, toda bile so dopuščene le kot začasno ugotovljeno. Potrebno je, da se aprobacija razširi naj na 5 let. Misel na monopolizacijo šolskih knjig naj se opusti, ker je kulturno škodljiva in bi ta udarec občutili tako Srbi kakor Hrvati in Slovenci. Novi učni načrti ali spremembe bi se morale naznaniti nekaj let prej, predno stopijo v veljavo. Ne smemo pa se ujaviti čez noč in namah uničevati uvedene knjige. Zalaganje slovenskih učbenikov mora biti zaščiteno s tem, da se prepove uporaba drugojezičnih učbenikov, ako je za predmet slovenski učbenik na razpolago.

Predsednik dr. Lončar je prebral nato izčrpno resolucijo v smislu vseh navedenih govorov. Resolucija bo poslana prosvetnemu ministru in vsem pristojnim činiteljem.

Bodi kjerkoli Ki-Ki povsodi

Ob obletnici smrti msgr. dr. Antona Jerovška

Maribor, 2. novembra.

Bilo je pred enim letom... Porumenelo listje je padalo z dreves, narava je zgubljala svoj sijaj. Takrat je posegla smrt v svojo kruto roko v vrste naših prvih, izrgala nam je iz naše sredine moža, na katerega smo zrl z občudovanjem, spoštovanjem in ljubeznijo. Umrli je dr. Anton Jerovšek. Ob zadnjem njegovem slovesu od Cirilove tiskarne mu je dejal dr. Korošec: »Danes smo zadnjič pri dr. Jerovšku; kadar smo potrebovali nasvet, smo šli k njemu, kadar smo rabili pomoč, je bila prva pot k dr. Jerovšku!« — Resnične besede, izgovorjene od velikega moža. Nešteti so bili, ki so se zatekali k dr. Jerovšku. Če si potreboval nasveta, si šel tja v Cirilovo tiskarno, povedal mu svoje težave in odšel potolažen z očetovskimi besedami. Če si rabil pomoči, pomagal je, če je bilo le v njegovi moči; nikoli ni pozabil nobene obljube, če je ni mogel izvršiti takoj, pa jo je uresničil čimprej. Bil je mož-beseda.

Zalegla je njegova beseda povsod, ne samo kot beseda, iz nje so se porodila vedno tudi dejanja. Mož je bil v svoji bližnji okolici, v občini, v javnosti — povsod. Izredne so bile njegove gospodarske sposobnosti. Ni jih omejeval v svojo lastno korist, posvetil jih je v celoti javnosti. Podjetje Cirilove tiskarne je dvignil na sedanjo višino, udeleževal se je v občinskem gospodarstvu, v organizacijah in finančnih zavodih; povsod je bil njegov nasvet merodajen, njegovo mnenje je prodrlo kot najboljši in po njegovi zamisli so iz skromnih početkov vzrastle krepke gospodarske trdnjave v korist splošnemu slovenskemu gospodarstvu. Neprecenljive koristi je imelo od njega mariborsko mesto, ko je urejeval in vodil občinske finance, ko je postavil Mestno hranilnico zopet krepko na noge. Že samo njegove zasluge za mestno občino in naše celotno gospodarstvo zaslužijo, da se zapišejo v zgodovino.

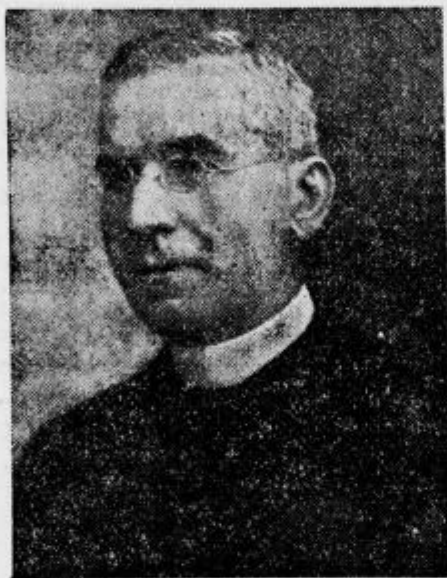
In njegovo delo za narod! Bil je med prvimi, ki so stali ob zibelki Jugoslavije. Pod njegovim vodstvom se je ustvarila v Cirilovi tiskarni trdnjava slovenstva, tu je bilo središče vse obrambne akcije, ki nam je rešila štajersko pred nemško povodnijo. Duša vsega tega narodnega dela je bil rajni dr. Jerovšek. Bil je borec za narodne ideale, kot duhovnik vzor duhovna, kot Slovenec vzor narodnjaka. Žal nam taki moške prerano legajo v grob...

Minilo je leto dni, ko ga pokriva slovenska zemlja. Se sveda je njegova gomila tam na prijaznem obronku nad Slovensko Bistrico. Njegova duša moli pri Bogu za ljubljeno slovenski narod. Spomin na njega v naših srcih še ni obledel ter bo ostal trajen. Postavimo mu pa tudi viden spomenik! Ali niso njegove zasluge večje, kakor od marekiga, ki smo mu nazvali v Ma-

Najdražjemu stricu

Ze teden dni te zastoj čakamo, da prideš k nam, se vsedeš na svoj priljubljen stol in nam kaj poveš. Ni te. — Zakaj nas pušča same? —

Vse je tiho. Pred menoj stoji tvoja slika in v tej tihoti slišim glas: »Lojzka, otrok, lojzka bodi.« Stric, ti dobri, ti najboljši. Tvoji dobroti ni bilo meje, Tvoji ljubezni ne merila. Bilo nam je pri tebi boljše kakor pri očetu. Počasi ti je umirala tvoja življenjska sila, a v dobroti in ljubezni si bil vedno

Dekan Martin Medved, umrl 25. oktobra 1933.

večji, ko da me hočeš oškodovati za čas, ko te ne bo več. Na Tvojem obrazu je bila resnoba, a v očeh brezmejnja milina. Tvoja mehka roka je znala le božati in kako neizmerno hudo mi je bilo, če sem se čutila nevredna te blagoslovilajoče roke. Učil si me bolj z zgledom kakor pa z besedami in tvoja ponava je bil blažen nasmehek.

Vedno bolj se nam izmikaš iz neposredne bližine v svojo daljavo — v večnost. Človeško srce polagoma omaguje od bolečnih krčev, a duša — moja duša, ki je od Boga, kakor si me učil Ti in v katero si Ti sam polagal temelje svete vere, bo vedno polna Tvojega duha. V njej boš vedno Ti kot zvezda vodnica, h kateri moram priti. Takrat boš še zadnjikrat dvignil roko in blagoslovil svojo varovanko. — Lojzka.

riboru ulico v spomin? Ali bi ne bilo primerno imenovati Koroško cesto od Glavnega do Vodnikovega trga po dr. Jerovšku? Ulico, v kateri je živel toliko let ter snoval svoje velike načrte! Oddolžimo se spominu velikega moža!

Niti sledu od pranja in pomivanja ni videti na Vaših rokah,

če uporabljate blago učinkujoče in bogato peneče

ALBUS

terpentinovo milo pri pranju.

ALBUS terpentinovo milo odstrani nesnago s svojo bogato peno. ALBUS terpentinovo milo varuje Vaše roke in je idealno milo, ki varuje tudi Vaše perilo.

Mladina Kristusu Kralju

Ptuj, 3. novembra.

Premnogim praznovanjem jubilejnega leta so se v nedeljo 29. oktobra pridružili tudi otroci župnije sv. Petra in Pavla ter na slovesen način praznovali praznik Kristusa Kralja in 1900-letnico Odršenja.

Nad 500 malih živčavov se je ta dan pred 8 zjutraj zbralo v društveni dvorani minoritskega samostana in se pripravljalo za vhod v cerkev. Ob 8 so se v strunskih vrstah podali v lepo okrašeno in vso električno razsvetljeno župnijsko cerkev. Najprej mali Križarji v svojih paradnih oblekah s praporčki na delu, za njimi so šli drugi dečki, nato se je za svojim praporom razvrstila dolga vrsta belo oblečenih deklic z venčki. Obširno cerkev so razven otrok napolnili zlasti dobri starši, ki so prišli, da se vesele s svojimi malčki in z njimi proslavijo lepi praznik. Med svetlo mašo je prav ubrano prepeval mladinski zbor — ljudje so kar strmeli nad tem lepim petjem. Pred sv. obhajilom je katehet g. p. Konstantin imel govor za mladino o Kristusu Kralju, Odršeniku sveta. Po govoru je bilo skupno obhajilo. Ganljiv je bil prizor, ko se je nad 400 nedolžnih otroških src pri obhajilni mizi zahvaljevalo

božjemu Učeniku za neizmerno delo Odršenja. Po sv. maši je pred Najsvetejšim mogočno donela iz otroških src skupna posvetitev božjemu Srcu Jezusovemu, nakar so navdušeno zapeli: »Kristus mora kraljevati, a pri Zahvalni pesmi se je vsa cerkev pridružila otroškim grlom ter skupno z njimi hvalila Rešitelja sveta. Za sklep pa so zapeli slovesno: »Povsod Bog.«

Po slovesnosti v cerkvi je bilo praznovanje v društveni dvorani. Pridne otroške roke so dan poprej vso dvorano zelo okusno okrasile; oder, kjer je bil kip Sreča Jezusovega, je bil ves odet v zelenje in cvetje.

Nastopile so čisto male deklice z zelo uspešnimi zbornimi deklamacijami, sledile so jim deklamacije starejših deklic, med tem pa petje mladinskega zbora pod vodstvom organista g. Franca Petka. Pater Konstantin je govoril: Kristus naj bo Kralj otroških src. Deklice so vprizorile spevoigro »Venčarica«, ki je vsem zelo ugajala. Veselih src in radostnih lic, so se naši malčki vračali s svojimi starši na svoje domove, zavedajoč se, da so lepo praznovali dan svojega največjega Prijatelja.

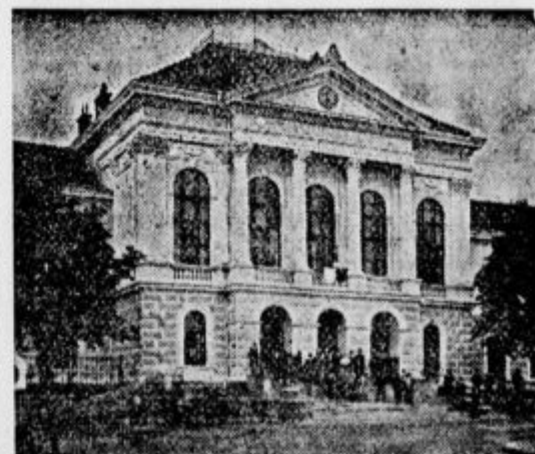

Mladinski zbor v Ptuj, ki je sodeloval pri praznovanju Kristusa Kralja in je zelo uspešno nastopal pri mnogih drugih prireditvah. Letos je napravil lepo uspešno izleta v Sv. Lenart v Slov. goricah in na Ptujsko goro. Zbor vodi katehet g. p. Konstantin in organist g. Franjo Petek.

100letnica gimnazije v Kragujevcu

Danes praznuje srbska javnost velik jubilej. Najstarejši srednješolski zavod v stari srbski kneževini je bila gimnazija, ki jo je leta 1833 otvoril knez Miloš v Kragujevcu. Tedaj je Srbija komaj malce zadihala, prva zarja svobode je zažarela — in prvo kulturno dejanje tedanjih vladarjev je bila vprav otvoritev te kragujevske gimnazije, iz katere so kasneje izhajali vsi prvoboritelji za svobodo in kulturne razmah srbskega naroda. Težavno so se življali prvi profesorji in dijaki v nov položaj, saj ni bilo nobenih knjig in učnih pripomočkov; popolen pouk se je moral vršiti torej le v šoli kolektivno. In vendar je vprav ta vztrajno korakala za učnimi metodami zapada in se povzpela v eno izmed najboljših srbskih gimnazij. V slovesnih dneih (danes in jutri) se

bo zbralo kulturno zastopstvo iz vse države v provincialnem mestu Kragujevcu, kjer bo s svojim tihim obiskom priznavalo izredno pomembnost najstarejše srbske gimnazije za vse

svoje generacije od kneza Miloša do danes. Danes bodo med drugim odkrili na poslopju spominsko ploščo, ki jo je daroval kralj Aleksandar I.

TUNGSRAM

kar se sveti. Tudi vsaka žarnica ni dobra, ki ima sijaj in žari. Kupite vsled tega plemenito žarnico; njena svetovna znamka Vam zagotavlja največjo svetlobno moč. Samo s tako žarnico lahko pravilno štedite.

Izdelek „LA TOJA“ Edinstveni na svetu! milo, krema za britje, Shampoo, Lotion ali limon. Aceite radico (olje za kožo) Zaloga za Maribor: „SALUS“ d. d., podružnica, MARIBOR Verstovškova ulica 4.

Ljubljanske vesti:

Razsodba v pravi Pičman proti dr. Kocetu Obtoženec je v celoti oproščen

V petek se je vršila pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča, ki mu je predsedoval višji sodni svetnik g. dr. Kralj, razprava o tožbi Lovra Pičmana proti dr. Kocetu, za katero je vladalo med obrtništvom radi njene načelne važnosti veliko zanimanje in jo radi tega pričbujemo v daljšem izveščju.

Zastopnik Lovra Pičmana odvetnik g. dr. Lokar je stavil proti g. dr. Kocetu obtožbo, da je dr. Kocet napisal in dal natisniti v »Obrtnem Vestniku« dne 17. novembra 1932 članek: »Pičman je tisti, ki je skušal uvesti korupcijo v slovensko obrtništvu« sledeče vsebine:

»Zvedel sem, da je Pičman bil tisti, ki je iskal okrog izjave, ki naj bi mene prikazale javnosti kot človeka, ki je prinašal članke brez dovoljenja, kar je največja in najbolj za lase privlečena, oestudna laž. Pičman naj raje išče izjave o sebi in jih objavlja, kajti on je tisti, ki je ponujal in obljubljal denar postenemu in uglednemu slovenskemu obrtniku, da ga pridobi za ločene zbornice, češ, da ne bo zastoni, pa mu ni uspelo. S tem je Pičman skušal uvesti v naše obrtništvu korupcijo in nemoralno in to najbolj jasno priča, da on ni pravi obrtnik. Ne bom povedal, komu je denar ponujal, da ga pridobi, ampak pozivam ga javno, da me toži in pred sodnijo bom nastopil dokaz resnice. Ako Pičman hoče doseči prvo vlogo in prvo besedo s takimi metodami, ki so izvor maseičesa, potem je Pičman tisti, ki hoče potvarjati in falsificirati obrtniško voljo. Slovensko obrtništvu naj sodi o Pičmanu, kakor hoče, to ni moja stvar, toda na nesramni osebni napad sem odgovoril ne radi Pičmana, ampak radi javnosti, da bo videla, da je Pičman prvi vrjel kamen, ki je pa sedaj njega samega zadela.«

Nadalje je dr. Kocet v članku »Resnici na ljubo« v »Obrtnem Vestniku« z dne 25. novembra 1932 napisal, meneč na Pičmana: »Ali ni žalostno, da služi vam in vašemu časopisu kriza kot sredstvo za agitacijo, Vaš časopis in vaše okrožnice izrabljajo današnje težke čase za gozjo proti zbornici, kakor da je ona kriva težkih časov. To je apeliranje na nevednost obrtniškega od vaše strani ne pa od naše. Demagoško in neosnovano je na ta način razdvajati obrtništvu in ga skušati zase pridobivati. V istem članku je dr. Kocet napisal, meneč na Pičmana:

»S tem hočem reči, da ste vi tisti, ki ste s svojim časopisom vpeljali osebno borbo, ki razdvaja danes naše obrtništvu, namesto, da bi se s stvarnimi dokazi razčistili pojmi z ene in druge strani. Da ste vi začeli, je objektivno dokazano z vseh strani in vaše besede v vašem članku tega ne morejo ovreči. Pri pomanjkanju stvarnih razlogov pridejo pač taki osebni izpadi.«

Zagovornik Lovra Pičmana gosp. dr. Lokar je izjavil, da je dr. Kocet priobčil s tem nekaj nerazumnega in hotel škodovati ugledu tožitelja, vsled česar je predlagal, da se naj dr. Kocet kaznuje po čl. 62 zakona o tisku ter obsoadi na odškodnino v znesku 50.000 Din.

Zagovornik toženega dr. Koceta odvetnik g. dr. Krivic je v uvodu omenil, da se bo držal vrstnega reda obtožnice ter izjavil: Preidemo k glavnim točkam današnje pravde. Kaj je s trditvijo dr. Koceta, da je zasebni obtožitelj Pičman ponujal in obljubljal denar postenemu in uglednemu slovenskemu obrtniku, da ga pridobi za ločene zbornice. O tej stvari je govorilo vse polno tožiteljevih prič, ki pa niso neposredne, temveč o tem le slišale govoriti oziroma so se o tem le med seboj pogovarjale in so zato brez vrednosti vse njihove izpovedbe, ki se glase tako, da se je gosp. Rebeku za

primer odstopa ponujala le garancija, da dobi vsa svoja mesta nazaj, ko bo boj za ločene zbornice izvojevan. Slišali smo pa tu dve neposredni prič, gosp. Rebeka, podpredsednika Zbornice za TOI in gosp. Pristova Filipa. Gosp. Rebek je izpričal, da mu je gosp. Pičman dvakrat obljubljal denar, prvič ob priliki belgajske konference 25.000 Din, če gre z njimi, in ker to ni vleklo, mu je v banovinski palači obljubljal 50.000 Din, če potegne z njim. Gosp. Pičman oziroma njegov zastopnik pravi, da gosp. Rebeku ne gre vera, ker je gosp. Pičmanu sovražnik. Toda imamo še drugo pričo. Danes ste slišali odločno izpovedbo gosp. Pristova Filipa, ki je jasno povedal, da ga je gosp. Pičman vabil, da naj potegne z njimi, češ, naj kosta kolikor kosta. Gosp. Pristov je povedal tudi svoj odgovor, ki se je glasil tako, da se v takšne kšeste ne spušta. Izpričal je dalje, da je o tej Pičmanovi ponudbi v navzočnosti gosp. Pičmana telefonično poročal gosp. Rebeku. Ali je tudi gosp. Pristov Pičmanov sovražnik? Svojo trditve, da je gosp. Pičman tisti, ki je ponujal in obljubljal denar postenemu in uglednemu obrtniku, da ga pridobi za ločene zbornice, češ, da ne bo zastoni, je obtoženec dr. Kocet dokazal s pričama Rebekom in Pristovom Filipom.

Naj tukaj omenim tudi gosp. Franchettija, ki je kot priča zaslišan izjavil, da je Pičman nanj vplival, da naj odstopi kot predsednik zveze, češ da je on (Pičman) dovolj delal in žrtvoval in da zato hče biti on predsednik zveze, iz česar sledi, da se je Pičmanu le šlo tudi za funkcije.

Zasebni obtožitelj je poudarjal, da stavlja pod obtožbo tudi naslov dr. Kocetovega članka »Pičman je tisti, ki je skušal uvesti korupcijo v slovensko obrtništvu«, češ, korupcija je navajanje h kaznivemu dejanju, kaj takega pa gosp. Pičman ni storil. O ne, gospodje, to ni prava definicija korupcije, kajti pod korupcijo razumemo mi ponižni Jugoslavlani pridobivanje pristašev z denarnimi sredstvi in gmojnimi koristmi in zlorabljanje položajev za pridobivanje gmojnih koristi. Zasebni obtožitelj je hotel pridobiti pristaše za svojo idejo z obljubami gmojnih koristi. Potem ne sme biti užaljen, če je dr. Kocet o njem trdil, da je skušal uvesti v naše obrtništvu korupcijo in nemoralno, kajti to je res poskusil pri gosp. Rebeku in pri gosp. Pristovu. In kdor hoče z denarjem predelavati mišljenje drugega, ta hoče potvarjati in falsificirati pravo njegovo voljo. To je zasebni obtožitelj poskusil.

Vse drugo, visoko sodišče, kar je dr. Kocet očital zasebnemu obtožitelju in radi česar je dr. Kocet tožen, je že postranskega pomena, dasiravno je tudi za te obdolžitve prinesel dokaze. Tako za trditve, da je Pičmanovemu časopisu služila kriza kot sredstvo za agitacijo, kar je dokazano s člankom v »Obrtniku« z dne 5. aprila 1932 pod naslovom »Ščuvari«, kot je s člankom v »Obrtniku« št. 5, ki napada dr. Koceta na jako nedostopen način, dokazano, da je Pičmanov časopis začel prvi z osebnimi napadi. Da se sme »Obrtnik« imenovati Pičmanov časopis, kaže dejstvo, da je na njem kot predstavnik označen in je »Obrtnik« nastopil pot v svet s programatičnim člankom gosp. Lovra Pičmana: »Naša smer in cilj«.

Ker je obtoženec dr. Kocet vse svoje trditve o zasebnem tožitelju dokazal, predlagam, da se oprosti obtožbe.

Po kratkem posvetovanju je razglasil gosp. predsednik senato sodbo, ki oprošča dr. Koceta obtožbe, ker je svoje trditve o zasebnem tožitelju dokazal.

Starši! Udeležite se današnjega občnega zbora društva »Sola in dom«, ki je ob 9 dopoldne v dvorani Delavske zbornice.

Avstrijski državni praznik. Avstrijski generalni konzul dr. Feliks Orsini-Rosenberg in soproga sprejemata ob priliki avstrijskega državnega praznika dne 12. novembra t. l. od 5 do 7 popoldne v prostorih konzulata (Ljubljana, Tyrševa cesta 31/I.) avstrijsko kolonijo in vse prijatelje Avstrije.

Z univerze. Gospod privatni docent dr. Rudolf Sajovic, sodnik apelacijskega sodišča bo imel v ponedeljek dne 6. t. m. ob 18 v zbornični dvorani svoje nastopno predavanje. Predmet predavanja: »Nove smeri v razsodnem postopku«.

Veseloigra »Roksi« v Rokodelskem domu. Drevo bodo igrali na odru Rokodelskega doma veseloigro »Roksi«. Občinstvo, ki prihaja k predstavam v Rokodelski domu, vabimo, da se vzporedno igrice »Roksi« zanesljivo udeleži. Današnja predstava bo že radi vsebine igre vsakemu ugajala. Igra je pa tudi zelo dobro naštudirana. Režijo ima g. dr. Franc Balo. Vstopnice se dobivajo dopoldne od 10—12 in zvečer od 7 dalje v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, 12. Pričetek predstave je zvečer ob polosmih.

DAMSKI PLASČI
205.-- Din športni plasč
290.-- Din plasč z baržunom
342.-- Din plasč s kožuvinom
ANT. KRISPER
Mestni trg št. 26 — Stritarjeva ulica št. 1—3. LJUBLJANA

Ljubljanska drama vprizarja že več kot 10 let z veliko ljubeznijo Shakespearea in v spado poleg »Hamleta« »Komedija zmešnjav« k najbolj priljubljenim delom slavnega avtorja. Zapletljaj se vrsti z šalo in komično situacijo. »Komedija zmešnjav« je na novo študirana in odlično opremljena. Ponedeljska predstava se vrši za red B, vendar je za ostalo občinstvo dovolj sedežev na razpolago.

Hišni posestniki, ki niso vložili prijave dohodkov od zgradb za leto 1933 s prilogo »Spisek najemnikov in podnajemnikov« v oktobru 1933 se opozarjajo, da jih vložijo vsaj do 15. novembra 1933 ter obenem v prijavi sami opravijo zamudo.

Sanatorium Emona
Ljubljana Komenskega ul. 4
Okrožnica (stan, hrana in postrežba) dnevno 70 Din
Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-prvimarij v p.

Gotovo

Sedaj pa NIVEA

Nadrgnite se nalahno. To zadošča. Le tedaj ne zapuščajo gospodinska dela nikakih sledi. Vaše roke bodo postale nežne kot baržun, mehke in lepo negovane, kar Vas bo vedno veselilo. Nivea-Creme prodre popolnoma v kožo in ne zapušča na površju nikakega sijaja.

Nivea je poceni: Doza Din 3'50, Din 6'—, Din 12'— in 25'—.

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Za dvaindevajseto pobinkočno evangelij iz Mateja: »Dajte Bogu, kar je božjegale« (22, 15—21.)

Tiho sta šla mimo nas dva dneva občestva: praznik vseh svetnikov in dan vseh vernih duš. Če nikdar drugače, nas je ob teh dneh prevzela vera v veliko občestvo Cerkev: zmagovile v nebesih, trpeče v očistevanju, bojujoče se na zemlji. Vera v to občestvo, ki je tako čudovito tesno zvezano, saj je skrivnostno Jezusovo telo.

A ta vera ni samo za praznike, marveč za najbolj vsakdanje življenje. Tesno cerkveno občestvo, to je naloga današnjega krščanstva! Zakaj danes so množice bolne, zapuščene, bedne, obupane — in tem množicam more prineseti zdravja samo nova množica, novo občestvo Cerkev.

Celica, družina cerkvenega občestva je župnija. V župni cerkvi je naše mesto: vaše občestvo moli, daruje. Ne gre toliko za šepet posameznika, pač pa za molitev, daritev celote. Morda je v drugi cerkvi boljši govornik? Ne gre za zgovornost. Gre za pridigo vašemu občestvu. Z njim si zvezan. — Drugod lepše pojo? Tudi za to ne gre. Vsa cerkev naj poje, vsi, ki spadajo skupaj. Občestvo pri molitvi, občestvo posebno pri obhajilu, ki nosi celo latinsko ime tega našega občestva (communio).

Potem zunaj cerkve. Ne vsak zase, savič pred mrazom in zapri pred ljudmi, pozoren samo na to, če so hlače na kolenih blatne in gube zmečkane. Kje je ostalo občestvo? Ali ne veste, da gre skozi ista vrata sto nesrečnih, sto žalostnih, sto jutri brez dela. Brez ljubezni, brez doma. Ali gre skozi ista vrata sto drugih, ki bi mogli pomagati, rešiti bratu dušo in življenje? K njemu je treba stopiti. Danes je težko, jutri še ne bo več. Jutri jih boš poznal še sto. Z vsemi boš domač, vsem dober, to je občestvo. Ni treba čudeža, samo vsakdanje ljubezni.

A spet ne le pri vratih. Skozi vse ceste, ulice do najbolj temnih domov. Treba je poiskati, potrkati, prinesiti luči, ljubezni, daru in miru. Vsi, ki so v Cerkev: duhovnik, zdravnik, odvetnik, profesor, uradnik, žena, mladi ljudje...

Ali ne bo to občestvo močno? Kakor gospodar v domu? Kakor križarska vojska? Razbilo bo tuje zidove, ki ločijo brate v ljubezni. Po tem občestvu bo vse, brez tega občestva pa je naše veroznanje prazen zvok.

Med. u. dr. Logar Ivan

se je preselil v Dev. Mar. v Polju
ter ordinira od 10—11 in od 2—4.

Naznanila

Vabilo na ustanovni občni zbor Zdrženja autotaksov in izvoščkov (lijakeri), ki se vrši dne 8. novembra 1933 ob 13 v mali dvorani TOI v Ljubljani. Vabljeni vsi autotaksi in izvoščki iz srezov, Ljubljanska okolica, Kranj, Kamnik, Laško, Brežice, Novo mesto, Litija, Kočevje, Ribnica, Logatec, srezka izpostava Škofja Loka. — Odbor.

Društvo zasebnih zemljiških nameščencev v Dravski banovini ima dne 7. novembra 1933 svoj ustanovni občni zbor v Ljubljani, Delavska zbornica na Miklošičevi cesti, dvorana. — Gozdarji in poljedelci v zasebni službi, udeležite se ustanovitve svoje stanovske organizacije ter pristopite polnoštevilno k njej!

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah ima danes popoldne ob 2 mesečni sestanek. Pridite vse. Voditelj.

V domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem se prične tridnevne oddeljene duhovne vaje za žene v soboto 18. novembra ob 6 zvečer. Ravno tako za žene v soboto 16. decembra ob 6 zvečer. Za dekleta bodo zaprte duhovne vaje v domu od sobote 2. decembra ob 6 zvečer dalje. (Duhovne vaje trajajo vselej od šestih zvečer prvega dne, nato polni drugi, tretji in četrti dan ter se zaključijo petega dne zgodaj jutraj. V oznanilu se bo vselej imenoval je prvi, začetni dan s pričetkom ob šestih zvečer.) Pridite v obilnem številu, da se odpočijete v samotni in se ohrabrite za nadaljnjo življensko pot!

IGNACIJA NAROB, TAPETNIK, GOSPOVSTVSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

LJUBLJANSKO GLEDALISCE

Drama

Začetek ob 20

Nedelja, 5. novembra ob 15: »Mlinar in njegova hči«. Izven. Zniž. cene. Poslednja vprizoritev. Ob 20: »Turške kumare«. Premijera. Izven. Ponedeljek, 6. novembra: »Komedija zmešnjav«. — Red B.

Torek, 7. novembra: Zaprtlo. Sreda, 8. novembra: »Tartuffe«. Red Sreda.

Opera

Začetek ob 20

Nedelja, 5. novembra: »Havajska roža«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 6. novembra: Zaprtlo. Torek, 7. novembra: »Samson in Dalila«. — Red C. Sreda, 8. novembra: »Ol-Ole. Začarani ptič«. — Red A.

MARIBORSKO GLEDALISCE

Nedelja, 5. novembra ob 15: »Gospoda Glem-bajevci«. Znižane cene. — Ob 20: »Pop Cira in pop Spira«.

Ponedeljek, 6. novembra: Zaprtlo. Torek, 7. novembra ob 20: »Rože v snegu«. — Red A.

Prava dobrota

današnjih dni so izborna oblačila in izvrstni šofci za gospode v takih fini kvaliteti in po tako nizkih cenah kakor jih nudi trdka

Drago Schwab v Ljubljani

Akademkinje!

Začenši s četrtkom 9. novembra, bo — do nadaljnjega, v uršulinskem samostanu v Ljubljani v letošnjem šolskem letu vsak četrtek ob četrti na 8 jutraj recitirana sv. maša v kapeli zavoda. Katera nima misala, ga dobi v samostanu. — Vsak drugi četrtek ob 5 popoldne liturgični sestanek akademkinj, kjer se bodo poleg liturgičnih obravnavala tudi druga aktualna stroga vprašanja — po želji in potrebi akademkinj samih. — Vsak četrtek od 4—5 popoldne se istotam izposojajo knjige apologetične in sploh verske vsebine, življenjski duševnih velikani in dobre zabavne knjige. Vse, ki želite odkriti bogastvo in lepoto liturgije, in vse, ki iščete odgovora na življenska in verska vprašanja, iskreno povabljeni in dobrodošli!

Nosečim ženam in mladim materam priporočamo naravna »Franz-Josef« grenčica do urednega delovanja želodca in črev.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Mlinar in njegova hči«. Izven. Znižane cene. Poslednja vprizoritev.

Ob 20: »Turške kumare«. Premijera. Izven. Opera: »Havajska roža«. Izven. Znižane cene. Rokodelski dom: Ob polosmih: Veseloigra »Roksi«.

Kino Kodoljevo: Ob 3, 5, 7 in 9: »Jony ukrade Evropo« (Harry Piel).

Zvočni kino št. Vid: ob 6 in 8 zvočna opereta: »Zmaga ljubezni«, pojeta Martha Eggerth in Hans Albers, za dodatke Paramount zvočni tehnik. — »Pride« Veseli manevri.

Zvočni kino Polje: danes zaprto (radi generalne reparature aparatov).

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Komedija zmešnjav«. Red B.

Opera: Zaprtlo. Kino Kodoljevo: Ob 8 zv.: »Jony ukrade Evropo«.

Nočno službo imajo lekarne: Danes: Mr. Bahovec, Kongreani trg 12; mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34; jutri: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4.

Strašen konec bratovskega prepira

V vasi Prapuč se je pretekli petek zgodil strašovit zločin. Brata Ivan in Marko Domitrovič sta živela na združnem posestvu že več let v prepiru, čeprav sta oba že stara nad 40 let. Marko je bil prej kazniški paznik, pred dvema letoma pa je bil reduciran in se je vrnil na združno posestvo. To pa ni bilo všeč Ivanu, ki Marka ni pustil k sebi v hišo. Marko si je nato priredil v hlevu sobico, v kateri je stanoval s svojo ženo in otroci. Ivan pa je Marka nepretrgano šikaniral. Marko mu je odgovarjal s tem, da ga je vedno naznanil županstvu, ki je Ivana redno kaznovalo. Tudi na banski upravi je Marko dobil pravico. Ivana je to silno razjezilo in je večkrat govoril, da se bo brata

rešil edinole, če ga bo ubil. V četrtek je Ivan delal na dvorišču plot, s katerim je zagradil izhod iz Markove sobe. Marko je zadelo zopet naznanil županstvu. Prišla sta dva redarja, ki sta Ivana odpeljala v zapor, zvečer sta ga pa zopet izpustila. Sedaj je v Ivanu dozorel sklep, da ubije Marka. V petek zjutraj okrog 6 je šel z nožem v roki v bratovo sobo in navalil nanj. Marko se je tudi tokrat hotel izogniti pretepu, kljub temu pa sta se spopadla. V boju je Marko dobil neshetno rano, brat mu je tudi izdrl oko. Končno mu je Ivan prerezal grlo, nakar je Marko izdihnil. Ivan je še vrgel sekuro za Markovi otroci, nato se je pa sam javil oblastem.

Najlepše in najelegantnejše

damske plašče

po globoko znižanih in najugodnejših cenah že od 400 Din dalje kupite v največji konfekcijski trgovini

F. LUKIČ, Ljubljana

Kaj pravite?

Med vsemi slovanskimi narodi, zlasti med onimi, ki so živeli ali še živijo pod nemškimi kulturnimi vplivi, se zadnje čase čutijo več ali manj vidna preorijentiranja v odporu proti vsemu tujemu kulturnemu uvozu; in ponekod ne z majhnim uspehom. Tako beremo, da se je zlasti na Češkem začelo s čiščenjem nemških revij in listov po vseh javnih prostorih, zlasti po kavarnah. Prav tako so se začela na nova stremjenja v izbiri filmske in gledališke produkcije. In vendar je na Češkem do 4 milijone Nemcev!

Tudi nekateri naši listi so poročali o tem pojavu med češkoslovanskimi brati in apelirali na bojkot proti nemškim revijam po kavarnah. Niti en list pa se ni spomnil, da vrši pri nas daleč večjo propagando za nemško miselnost — nemški filmski kund, katerega vrte ljubljanska kino-gledališča kar na debelo! In vendar se je pred nedavnim izrazil na gledališkem predavanju v Zagrebu priznani režiserski strokovnjak dr. Branko Gavella, da je med vsemi svetovnimi filmi nemški najbolj plehek. Ljubljanska kino-podjetja pa na račun te nemške plehkosti, kjer se slovenska mladina vzgoja v nemško-fidovski miselnosti, bogate. In vendar so ti podjetniki v javnosti priznani jugoslovanski nacionalisti. Toda mi ne maramo besed. Dejanja, dejanja, ta naj izpričujejo notranje prepričanje. Vsi prijatelji in blagovestniki slovenskega preorijentiranja (mi smo Vaši iskreni somišljeniki!), zavedajte se, dokler niste iztrebili iz ljubljanskih kino-gledališč poslednji sled nemške plehke filmske «umetnosti», se niste niti za korak premaknili naprej v svoji akciji, pa če bi tudi poglani preko meje vse nemške revije in liste!

Nameščenci

za svoje pravice

Zveza organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani je sklicala za 3. t. m. sestanek zastopnikov organizacij samoupravnih in privatnih nameščenecv kakor tudi zastopnikov raznih korporacij, da se porazgovorijo o vprašanju plačevanja taks na službeno razmerja.

Finančni minister je namreč izdal v »Službenih novinah« št. 185/LVI/555 z dne 16. avgusta 1933 razpis, po katerem se pobira taksa od službenih razmerij med služboдавci in službojemalci. Ker se ta taksa od leta 1924 ni izterjaval, je umevno, da je nenadna napoved zopetnega izterjavanja v »Službenih novinah« in to tudi za nazaj — opravičeno razburila tako nameščenecv kakor tudi delodajalske kroge, vsaj bi finančno obcutno udarila prizadete. Zbor, katerega je vodil v imenu ekliciteljice njen predsednik gosp. magistratni direktor Jančigaj, je obširno razpravljal o tej pereči zadevi ter končno sklenil napraviti pri merodajnih političnih faktorjih vse potrebne korake, da se to izvajanje zakona omili, predvsem pa da se izterjavanje taks odloži vse dotlej, da se zakon izenači za vso državo. — Zakon predvideva namreč za naše kraje 10% odteljenja od letne plače, medtem ko je odmera za teritorij bivše Srbije in Črne gore predvidena le na 1%. To je vsekakor velika krivica, ki jo je treba nemudoma popraviti, ker je jasno, da veljaj zakon vendar za vso državo in za vsakega državljana enako.

Gosp. direktor Jančigaj je končno pozval gg. zastopnike na skupno delo v korist nameščenecv in interesov, od svoje strani pa tudi ljubljani storiti vse potrebno za dosegajo čim povojnejše rešitve tega perečega vprašanja.

Obrtni list za klicanje duhov

Te dni je obrtna oblast v Subotici prejela prošnjo za obrtni list. Elizabeta Elek iz Poliča je prosila, da bi se ji izdal obrtni list, da bi mogla odprti poslovne prostore za klicanje duhov. Žena se že dolgo časa bavi s spiritizmom in pravi, da se ji duhovi radi odzivajo in ji sporočajo važne in koristne stvari. Mnogi ljudje so že prišli k njej in hoteli zvedeti nekaj o njihovih pokojnih sorodnikih in njej se je, tako pripoveduje, vedno posrečilo spraviti te ljudi v zvezo s pokojniki. Po takem uspehu je pripravljena od svojih dohodkov plačevati davek in zalo prositi, da se ji izda potrebno obrtno dovoljenje. V prošnji navaja, da bo spiritistične seje imela vsak dan od 8 do 12 in od 3 do 5. Takse za posredovanje med duhovi in ljudmi ni določila, marveč prepustila do dobroti in darovitosti svojih bodočih pacientov. Nikdar se ni nameravala javno baviti s spiritizmom, sedaj pa mora, ker jo je do tega prisilila beda. Pred nekaj leti se je poročila, pa jo je mož zapustil in odpotoval v Afriko, kjer je vstopil v tujeke legijo. Najprej se je obrnila na pravosodno ministrstvo, da ji izda potrebno spiritistično dovoljenje, pa jo je ministrstvo napotilo na obrtno oblast. Pa tudi s takim priporočilom pri obrtni oblasti ni bila srečna, ker ji je ta prošnjo zavrnila z utemeljitvijo, da v zakonu ni nikjer zapisano, da bi bil spiritizem obrtni niti da bi se za njegovo seje moglo izdati obrtno dovoljenje. Elizabeta Elek se je proti tej odločitvi pritožila na bansko upravo, kjer pa bo gotovo doživela enako razočaranje.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrižnih črevih, abcesih, sečenem pritisku, odebelitih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, hudem srčnem utripanju, napadib omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

Vojaški grobovi na Koroškem

Dne 11. in 15. oktobra je objavil naš list poziv na svoje vseh onih jugosl. vojakov, ki so leta 1920 padli v koroških osvobodilnih bojih, naj bi nam v svrhu evidence takratnih žrtev vposlali njihove osebne podatke. Ti podatki bi se nujno rabili, ker gre za pokrenitev akcije, namenjene rednemu vzdrževanju vseh tamošnjih jugosl. vojaških gomil.

Kljub dejstvu, da je bil poziv priobčen v več časopisih, je dosednji uspeh poizvedb prav nedostaten, iz česar se da sklepati, da širše ljudske plasti spričo sodobne hude gmotne krize časopise čedalje manj čitajo odn. naročujejo. Da bi bilo stvari izdatneje in res vseobče poslužno, se preč. župni uradi najvljudneje prosijo, da blagovolijo ljudstvo opozoriti na to zadevo bodisi s prižnico, bodisi na kak drug v istini uspešen način. Željene podatke, zlasti še one, ki se nanašajo na vojaški grob v Tinjah, naj svoji pošiljajo na naslov: Stane Kisliger, Celje — Stritarjeva ulica 33.

Koledar

Nedelja, 5. novembra 22. (pobinkoštna, zahvalna nedelja): Caharija in Elizej; Emerik.
Ponedeljek, 6. novembra: Lenart (Lenko); Jelena, devica.

Novi grobovi

† V št. Vidu nad Valdekom je umrla po krajši bolezni gospa Amalija Markac, rodom iz ugledne in krščanske rodbine Aberskove. Položena bo v nedeljo ob 10 v rodbinsko grobnico pri št. Vidu. Naj v miru počiva blaga gospa! Žalujemo naše iskreno ožalje!

Osebnosti

— Dr. Fran Skaberne, odvetnik v Ljubljani, se je odpovedal advokaturi in je bil na lastno željo izbrisan iz imenika odvetnikov. Za prevzemnika pisarne je bil določen dr. Ivo Benkovič, odvetnik v Ljubljani. Aleksandrova cesta 6.

— Za inženjerja elektrotehnike je bil diplomiran g. Karel Kranjc iz Ljubljane.

— Promoviran je bil 2. novembra na vseučilišču v Baslu (Švica) za doktorja državnih znanosti g. Ljubomir St. Kosier, generalni konzul na razpoloženju.

KUPUJTE DAMSKE PLAŠČE

pri

DRAGO GORUP & Co.

Miklošičeva cesta 16, prvo nadstropje
LJUBLJANA

Ostale vesti

— Za poplavlence k zbirki kof. ordinariata so naknadno še poslali: župni uradi: Topla reber 40 Din; Sv. Trojica nad Cerknico 200 Din; Stična 227.75 Din; Novo mesto (II. zbirka) 250 Din; Kočevska Reka 302 Din; Kranjska gora 40 Din; Kamnik (športni klub) 48 Din; Radeče 400 Din; Adlešiči 240 Din; Niš 800 Din; Toplice 70 Din; Metlika 200 Din; Sv. Lenart nad Škofjo Loko 255 Din; Stranje (II. zbirka) 20 Din. Duhovnijski uradi: Olševke 200 Din; Davča 99.50 Din; Izlake 40 Din; Zalog 150 Din. Monsig. dr. Jos. Ujčič, Ljubljana, 100 Din; neimenovana po stolnem župnem uradu v Ljubljani 50 Din; Kranjc Jožef, župnik v Zlatem polju 50 Din.

— Katoliška akcija v Ljubljani je založila 4 vrste krasnih božičnih razglednic. Razglednice so umetniško delo, katero je izvršil arh. ing. I. Pengov. Razglednice se bodo dobile v glavni zalogi Nove založbe v Ljubljani, dalje v pisarni Katoliške akcije, Miklošičeva c. 7 in pri župnijskih odborih Katoliške akcije. Katoličani, segajmo in kupujmo samo te razglednice za božič in Novo leto!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 89 od 4. t. m. je objavljena »Uredba o finančni likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih«, dalje »Pravilnik o izvrševanju pravice predkup«, »Pravilnik o načinu vplačevanja in ravnanju s plačanimi zneski zakupnine«, »Dopolnitve odločbe o vnašanju krompirja po dvolastniških jugoslovanskih podanih iz Madjarske in Avstrije«, in »Popravek k odločbi o prenosu krompirja iz Italije«.

OGLJENE ŠČETKE

(KRTAČICE)

za vse vrste električnih strojev in aparatov dobavlja domača tvrdka

IVAN PASPA I SINOV

ZAGREB I. PRETINAC 60

— Absolventi kmetijskih šol ljubljanskega okraja se vabijo na sestanek, ki bo v nedeljo, dne 12. novembra ob 9 dopoldne v Ljubljani, v restavraciji »Pri levu« na Gospodarski cesti. Na sestanku se bo razpravljalo o ustanovitvi podružnice Zveze absolventov kmetijskih šol za okraj Ljubljanski in o drugih važnih kmetijsko-stanovskih zadevah, predvsem o izdajanju lastnega Zvezinega glasila »Brzdat«. Vabljeni so tudi tovariši iz drugih okoliških okrajev. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Al. Miklavc, član ožjega odbora.

— Dr. Debečeva knjiga »Jetika« je najboljša ljudsko-znanstvena knjiga, kar sem jih čital. Te knjige bo vesel zdravnik, medicinec, posebno pa laiki. Vsako poglavje zase je izklesano predavanje. — Dr. Ivan Drobnič, specialist za pljučne notranje bolezni, Ljubljana.

— Ponoči vlomil v cerkev, kjer je pustil 14 stik. Cerkovnik župne cerkve v Gjurjcu pri Križevcih je bil te dni, ko je prišel zjutraj do cerkve-

Zobe lahko kupite

- pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zato pa: boj nevarnemu zobnemu kamnu!

Vaši zobje so videti zdravi... ali so pa tudi res? Zakaj zobni kamen — vzrok mnogim zobnim boleznim — tiči skrit za zobmi! Tega zla se iznebite, če redno snažite zobe s Sargovim Kalodontom. Pri nas ima samo Sargov Kalodont v sebi zobni kamen uničujoči, znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu. Pravilna zobna nega je tale: po 2x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

nih vrat neprijetno iznenaden. Cerkvena vrata so bila odprta in cerovnik je upravičeno mislil, da je bilo vlomljeno. Poklical je župnika in oba skupaj sta šla v cerkev. Pregledala sta vso cerkev, pa ni nikjer nič manjkalo; vse je bilo v redu. Na svoje veliko začudenje pa sta našla v cerkvi blizu vhodnih vrat zaboj. V zaboji je bilo štirinajst podob, ki predstavljajo sv. križevi pot. Podobe so v okvirih iz hrastovine in se je na prvi pogled videlo, da predstavljajo lepo vrednost. Poleg slik je bilo v zaboji pismo neznanega darovalca, v katerem piše, da poklanja te slike cerkvi kot dar, ker mu je Bog uslišal njegovo prošnjo. Na tako čuden način pa je prinesel svoj dar v cerkev zato, da ne bi nihče zvedel zanj. Cerkev v Gjurjcu doslej ni imela križevega pota.

— Pri išiasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef« voda tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju.

— Ali hočete dati ljudem igro, za katero vam bodo hvaležni? Potem uprizorite »Za arečo v nearečo«. Najprimernejša igra za proslavo izseljenke nedelje, ki bo prvo adventno nedeljo, t. j. 3. decembra. Kjer so jo lani igrali, so doživeli velik uspeh. — Iztis stane 10 Din, s tem je pa dano avtorjevo dovoljenje in so plačane tanijsme. Naroča se: »Družba sv. Rafaela«, Ljubljana, Delavska zbornica.

Od leta 1813

odličen

bel šifon

— Kako se je župan hotel sastoj peljati. Zupan v Andrijevcih na Hrvatskem Anton Vučkovič se je hotel s svojima prijateljema Zupaničem in Alarjem peljati v Slavovski Brod. Ker so se mu pa zdeli vojni stroški previsoki, je premišljeval, kako bi se dalo peljati zastonj. Prišel je na sijajno misel. Naročil je občinskemu tajniku, naj napravi njemu in njegovima prijateljema spremno pismo, da so aretirani in da morajo biti prepeljeni v zapore v Brod. Občinski tajnik je res napisal spremno pismo in dal »aretirancem« občinskega stražnika Kostelnika kot spremljevalca. Vsi štirje so sedli v vagon in ko je prišel sprevodnik, so mu pokazali spremni list. Sprevodniku se je pa čudno zdelo obnašanje treh prijateljev, ki ni bilo prav nič podobno obnašanju aretirancev. Veselo so se pogovarjali med seboj, medtem, ko je spremljevalec sedel ponižno v kotu in molčal. Med vožnjo si je sprevodnik še večkrat ogledal to družbo, in vedno bolj mu je bilo jasno, da tu nekaj ni v redu. Ko so se pripeljali v Brod, je sporočil svoj sum postajamačelniku, ki je povabil družbo k sebi. Seveda je prišla goljufija takoj na dan in zadnje dejanje se je odigralo pred sodiščem v Požegi, kjer je bil Vučkovič obsojen na tri mesece, spremljevalec Kostelnik na en mesec strogega zapora, oba Vučkovičeva prijatelja pa pogojno vsak na 14 dni zapora.

— Maščevanje ovađenega tihotapca. Stanimir Vezilič v Novem Futogu je naznanil finančni kontrolni, da ima pek Valentin Bäckler doma skrit vtihoapljen tobak. Finančni stražnik je šel v spremstvu Veziliča k peku, kjer je res našel tobak, vendar pa ga pek ni hotel izročiti, marveč je pograbil samokres in je iz jeze, ker ga je ovačil, dvakrat ustrelil proti Veziliču, ter ga ranil na levi roki. Vezilič in finančni stražnik sta zbežala, pa je pek

Smučarji — turisti!

Bliza se čas, ko boste lahko pohiteli s smučmi v zasneženo naravo ali pa se podali oboroženi s cepinom in dorezami na krasne, a nevarne zimske ture. Kako veliko in brezskrbno bi bilo Vaše veselje, ako Vas ne bi vedno in povsod spremljala misel na nesrečo, ki se tako pogosto dogaja pri tem sportu.

Bodite previdni in se pravočasno rešite te skrbi s tem, da se zavarujete zoper nezgode pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

še štirikrat ustrelil za njima, ne da bi koga ranil. Orožniki so peka aretirali in ga izročili novosadskemu sodišču.

— Kmetje ubili vaškega sodnika. Iz Osjeka poročajo: Vaškega sodnika v Golincu, okraj Rašice, so štirje kmetje napadli in ga tako pretepli, da je v osješki bolnišnici umrl. Vse štiri napadalce so takoj zaprli. Izjavili so, da so z vaškim sodnikom živeli v sovraštvo zaradi agrarne reforme.

— Angelček. Uprava »Angelček« sporoča: Druga naklada »Angelček« je tudi posla. Zato prosi upravo, da vrnejo vsi naročniki in po-verjeniki, ki lista ne morejo plačati, t. j. 2. in številko na stroške uprave, da more postreči novim naročnikom. Sprejmejo se samo lepo ohranjeni izvodi. — Uprava.

— Za pevke zbere so Bajkove Sloven-ske narodne pesmi, ki jih je izdala Nova založba v Ljubljani, še vedno bogata zakladnica lepih, lahkih in za vsako priliko uporabnih skladov, ker so zbrane najlepše in najprimernejše melodije in besedilo. Delo je priredil strokovnjak v ljudskem petju in cena (26 Din) je za današnje razmere res zelo nizka.

— Kdo ve, kje se nahaja Jožef Bizjak, star 68 let, doma s Primorskega? Obleden je v črno obleko, na glavi ima siv klobuk, postave je srednje; je brez vsake potne izkaznice, edino mašno knjižico s prejšnjim naslovom ima s seboj. Odšel je 22. oktobra k av. maši in se ni vrnil. Kdor bi našel naj, prosim, naj ga ustavi in me obvesti. Bival je zdaj eno leto v Dragomerju 38, p. Brezovica pri Ljubljani. Ker je zelo pozabljen, se gotovo ne spominja naslova. Stroške povrnem. — Rozalija Remškar, Dragomer 38, p. Brezovica pri Ljubljani.

— Hotelirje, gostilničarje vljudno prosim, da blagovolijo čimprej odgovoriti na poslano okrožnico v zadevi Zimskega vodnika po Sloveniji in poslati svoje podatke. Mudi se! Vodnik se že tiska in moram imeti podatke najkasneje do srede tega meseca. — R. Badjura, Ljubljana.

— Mladinske igrice. Meško, Mat. Po Anderseni pravljici s pevsкими točkami 8 Din; Milčinski, Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejanjih, 6 Din, vez. 12 Din; Pajme, Palček Potep, pravljica igra v 3 dejanjih, 5 Din; Pečjak, Kraljica s mrtvim srcem, pravljica komedija v 4 dej., 15 Din; Poljanec, Pot k domu, 4 božične slike s petjem in deklamacijami, 4 Din; Ribičič, Igrice, zbirka 6 lažjih mladinskih iger, 9 Din; Ribičič, V kraljestvu palčkov, otroška igra s petjem v 3 dej., 20 Din, pevske točke 20 Din; Ribičič, Kraljica palčkov, mladinska igra v 3 dej., 24 Din; Savinšek, K mami, slika otroške ljubezni v 3 dej., 3 Din; Skrbinsček, Božji volec in drugi, igre za mladinske odre (Božji volec, Pod božičnim drevesom, Siroti Zorica in Marko, Spletak Niko, Krinke, Vstajenje), 18 Din; Solški oder: I. zvezek: Povodni mož, Božična pravljica s pevsкими točkami, 10 Din, II. zvezek: Čudežne gosli, Ali voda ali vino, 6 Din, III. zvezek: Miklavž prihaja, s pevsкими točkami, 10 Din; Spicar, Martin Napuhek, pravljica igra za mladino v 5 dej., 10 Din; Zdošek, Božične in druge mladinske igrice, 10 Din. Vse te igrice ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Opozarjamo na preselitveno naznanilo tvrdke Viktor Legan iz Bethovnovne ulice na Miklošičevo cesti št. 30. Več glej v oglasu.

— Začetek obratovanja. Z moderno napravo za pokrovanje in ponikanje je začela obratovati tvrdka »Unitas« ing. Manda, Selenburgova 7, telefon 2219. Obrat se nahaja v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška c. 90 a, tel. 29-64.

Mariborske vesti:

Pokojsinsko zavarovanje

Maribor, 4. oktobra.

Volivni imenik za volitve v Pokojninski zavod v Ljubljani, ki je razgrnjen na konskripcijskem uradu mestnega načelnstva, nudi zanimiv vpogled v stanje socialnega in pokojninskega zavarovanja mariborskega zasebnega nameštencstva. Po tem imeniku je zavarovanih pri pokojninskem zavodu za starost 938 oseb iz Maribora, ki so zaposlene v 225 obratih. Najvišje število zavarova-

nege nameštencstva izkazuje industrija, ki ima 461 uradnikov zavarovanih. Na prvem mestu stoji tekstilna industrija s 153 nameščenici in v njej zopet tovarna Doctor in drug s 50 nameščenici. Sledi nato trgovinska in spedijska stroka s 145 nameščenici, denarni zavodi in zavarovalnice z 81 uradniki, rudarska in kovinarska stroka z 39 zavarovanci ter ostali prosti poklici s 112 zavarovanimi osebami.

□ Sportni odsek rezervnih častnikov. Mariborski pododbor Zdrženja rezervnih častnikov je osnoval svoj lastni sportni odsek, v katerem se bodo udeleževali člani združenja in aktivni častniki. Posebno pozornost namerava novi odsek posvečati zimskemu sportu, gojil pa bo tudi ostale sportne panoge. Predsedstvo novega odseka je prevzel g. Perhavec, podpredsednik je kapetan Novak in tajnik magistratni uradnik Gorup.

□ Usoden spor med zetom in tastom. Dne 15. avgusta je bil izvršen v Vrhlogi pri Slov. Bistrici krvav zločin. Lubej Stefan, 28 letni kovaški pomočnik in posestnik, je ubil svojega tasta Simona Pleterskega. O dogodku smo svoječasno poročali, včeraj pa je našel svoj zaključek pred velikim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča. Med obtožencem in pokojnim tastom Pleterskom ni vladalo dobro razmerje zaradi prevelikega preužitka. Oba sta se večkrat sporekla, najhuje pa dne 15. avgusta, ko je stari Pleterski svojega zeta naravnost napadel, ker je slednji prelepal nezakonskega sinčka svoje žene. Lubej se je nato razjaren podal v sobo ter pritekel iz hiše s samokresom v roki, iz katerega je trikrat ustrelil proti tistu, pa ga je vsakokrat zgrešil. Zgrabil je nato težek kol, udaril starca po glavi ter ga podrl na tla. Pleterski si je zopet pomagal na noge, skušal je pobegniti, pa ga je zet dohitel ter ga z nadaljnjimi udarci dotolkel. Pred sodiščem se je Lubej zagovarjal s silobranom. Senatu je predsedoval vss. Lenart. Lubej je bil obsodjen na 8 let robije in trajno izgubo državljanstva.

Gradbeni svetnik
g. Franc Madile

je stopil po 35-letnem neumornem delu v službi mariborskega mesta na lastno prošnjo v zasluženi pokoj. Odhajajoči g. svetnik je služboval pod šestimi župani (Nagy, dr. Schmiederer, Grčar, dr. Leskovar, dr. Juvan in dr. Lipold). Vsa važnejša in večja javna dela v preteklih desetletjih v Mariboru so se vršila pod njegovim neposrednim vodstvom in nadzorstvom ter si je pridobil mnogo zaslug za izgraditev mariborskega mesta. Zelimo priljubljene g. svetniku, da bi še mnogo let užival v miru sodeve svojega dolgotrajnega dela.

*

□ Mednarodna razstava dela v Bruslju je prisodila diplomu prvega reda z zlatim častnim odlikovanjem »Lavorika dela« mariborski knjigovodski tiskar M. Vahtar.

□ Bela žena. Na svojem domu Ob brodu št. 7 je umrl ugledni mariborski posestnik Franc Wiesenthaler. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob pol 4 iz mestne mrtvašnice na franciškansko pokopališče. — V bolnišnici je umrl v starost 72 let slaščičarski pomočnik Franc Sallinger. Pogreb se bo vršil jutri popoldne ob 3 iz mrtvašnice na mestno pokopališče. Svetila pokojnika večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

□ V Mladinskem domu v Cvetlični 28 je danes popoldne ob petih predstava priljubljene igre. □ Občni zbor »Maribora« bo v petek, dne 10. t. m. zvečer ob osmih v pevski sobi. Prosim, da se vse članstvo udeleži, posebno, ker je na dnevnem redu izprememba pravil. — Odbor.

□ Preložitve proge Glavni trg—vojašnica kr. Petra, o čemer smo včeraj poročali, se izvrši z današnjim dnem. Postajališča bodo pri odcepu Jezdarske, Kettejeve, Delavske, Radvanjske ceste in pri vojašnici kraja Petra, odkoder bodo odhajali avtobusi proti Glavnemu trgu po že razglašnem voznem redu.

□ Mlinar in njegova hči. Znano ljudsko dramo vpriporijo danes popoldne ob petih v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 naši vrli in vešč Magdalenci.

— Pri motenjih v želodcu in čreveh, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopoutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef« grenčice. Sloviti zdravniki hvalijo izbornost lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih.

□ SSK Maraton. Gimnastične vaje za smučarje se pričnejo v torek 7. t. m. ter se bodo vršile v dvorani Zdrženja gospodarske banke ob 8 zvečer.

□ Plinska loterija. K našemu večerajšnjemu poročilu o nagradnem žrebanju, ki ga prireja tukajšnja plinarina, dostavljamo še, da se bo vršilo žrebanje po številkah vprašalnih pol, ki jih bodo tle dni prejele vse odjemalke plina. Pole je treba izpolnjen vrniti do 26. t. m. Gospodinske pomočnice, ki naj pridejo pri žrebanju v poštev, morajo biti pri isti porabnici plina najmanj eno leto ter predložiti spričevalo svoje gospodinje, da znajo ravnati s plinom ter štetiti.

□ Predavalni tečaj za bodoče mojstre. Za kandidatke mojstrskih izpizov prireja tukajšnja poslovvalnica zbornice TOI poseben predavalni tečaj, ki se pričenja dne 9. t. m. ob pol 20 v risalnici deške meščanske šole v Krekovi ulici. Tečaj bo brezplačen. — Predavanja se bodo vršila v večernih urah ter bodo trajala vsakokrat po 2—3 ure.

□ Regulacija cen elektrike. V krogih veleodjemalcev svetilnega toka se je pokrenila živahna agitacija za pocenitev razsvetljave. V prvi vrsti se potegujejo za to kavarnarji in hotelirji. Zahtevajo, da se jim zenači tokovina z industrijami, ki plačujejo za svetilni tok isto ceno, kakor za industrijskega.

□ Tekstilna tovarna v Rušah gotova. Te dni je bila izgotovljena zgradba nove tekstilne tovarne v Rušah. Vrši se že montaža tkalnih strojev, nakar se bo pričelo z obratom. Podjetje bo zaposlovalo znatno število delovnih moči. Osnovano je s češkim kapitalom.

□ Nesreča starke. V Miklošičevi ulici stanujoča 74 letna zasebnica Alojzija Dokl je na stopnišču padla in si strla rebra na levi strani. Ponesrečenko so z reševalnim avtomobilom prepeljali v splošno bolnišnico.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden do vključno 12. t. m. Minahikova mestna lekarna pri »Orlu« na Glavnem trgu.

Od peklenskih muk pa do zdravja potom Togonal tablet.

Togonal tablete so v mnogih slučajih preizkušeno sredstvo proti: revmatizmu, ishlisu, protinu, hripi, živčnim boleznim, glavobolu in boleznim vsled prehlada.

Togonal deluje v predpisanih količinah dobro in neškodljivo za želodec in ostale organe. Togonal pomaga. Poizkusite še Vi Togonal tablete. Poizkus bo tudi Vas prepričal.

Togonal pomaga k izločevanju mokračne kisline.

Dobi se v vseh lekarnah.

Odobr. S. Br. 17661 ool 3. X. 1933.

Iz Vranskega kota

Tihotapstvo s saharinom je zajelo tudi naš okraj. V soboto popoldne sta se pripeljala iz Celja dve osebi, moški in ženska, z avtotaksijem na Vransko in se nastanila v gostilni »Pri poštic. S seboj sta imela tudi kovčeg, na katerega sta obračala vso pažnjo. V isti gostilni sta tudi prenočila. Ko sta zjutraj vstala, sta imela s kovčkom veliko opravka, enkrat sta ga imela pri sebi, drugičrat pa pustila v veži, končno je pa kar izginil, čeravno sta bila tuja še vedno v gostilni. Ko je šla gostilničarjeva hči na dvorišče, je pa zapazila kovčeg v bližini kozleca med koprivami. Ker se je to zdelo sumljivo, so došli orožniki kovčeg odprli in našli v njem 96 zavitkov saharina, katerega so zaplenili, tihotapce pa odpravili v Celje pod ključ.

Popravila je nujno potreben most, ki pelje čez Merinško ob Pungartnikovem vrtu na Videm. Zadnja poplava ga je zelo zrahljala in nevarnost je je podana, da ga bo prvi veter odpihal. Maje se že kakor gugalnica. Tudi za težke vožnje je most nezadosten, kar posebno občutijo Vransani, ki imajo na levem bregu omenjenega potoka poslopja ozir. zemljišča. Tudi bi se moral most vzdigniti in nauti vozna pot, ki pelje z glavne ceste čez most na Videm.

PO SLOVENSKI DOMOVINI

Celje

□ Ponovitev »Legionarjev«, narodne igre v štirih dejanjih, bo danes ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Blagajna je odprta od 9—12 in od 2 naprej. Prosim, vse one, ki so si rezervirali vstopnice v predprodaji, da jih dvignejo sigurno že dopoldne, ker popoldne se na to ne bomo mogli več ozirati.

□ Proslava 100 letnice ustanovitve Vincencijevih konference. Vincencijeva konferenca sv. Danijela v Celju bo na slovesen način proslavila 100 letnico prve Vincencijeve konference v nedeljo, dne 26. t. m. v veliki dvorani Ljudske posojilnice v Celju.

□ Kapucinski most bodo začeli graditi. — Banska uprava je oddala gradnjo kapucinskega mostu podjetju Dukič in drug kot najboljšemu ponudniku. Most mora biti zgrajen v 60 kalendarjskih dneh. Z deli se bo moralo začeti takoj. Most bo širok 3 m za vozovni promet (promet samo v eno smer) in 1 m za pešce. Stroške bosta nosila kr. banska uprava in okrajni cestni odbor. Proračun za novi most, ki bo stal malo nižje od starega Kapucinskega mostu, znaša okrog 215.000 Din, vendar bodo pa stroški, kakor smo čuli pripovedovati precej nižji, baje za približno 45.000 Din, katera cena se je menda dosegla pri licitaciji.

□ Od doma sta pobegnili. Pred približno petimi tedni sta pobegnili od doma. Cesta na grad 22, brata Rudolf in Valter Krajnc in se še nista vrnila. Rudolf je star 12 let, Valter pa 8 let. Imenovana sta že večkrat pobegnili od doma, vendar sta se še vedno vrnila po preteku nekaj dni.

□ Današnji sport. Danes popoldne se bo vršila pred glavno tekmo ob pol 3 na Glaziji predtekma med rezervama SK Celje in SK Olimpom.

□ Ženski in moški čevlji iz samega pristnega usnja, ročno delo, po 66 Din. Stermečki, Celje.

Ptui

Požar. Zgoreli je domačija posestnika Jožefa Miheliča na Grajenškem, občina Vurberg. Požar je izbruhnil ob času, ko so bili domači v cerkvi. Rešili so le živino in pohištvo, ostalo pa je s poljskimi pridelki zgorelo vse.

Volitve v pokojninski zavod. Volivni imenik za volitve v pokojninski zavod za nameštence so razgrnjeni pri mestnem načelnstvu na vpogled do včerajšnji 12. t. m.

Smrt kosi. Od kapi zadeta je umrla Jožefa Kranjc, žena posestnika v Gomili, občina Vurberg. V ptujski bolnišnici je umrl Janez Hriberšek, prevzitar v Dravskem vrhu, občina Pobrežje, v 70. letu starosti. V ptujski hiralnici pa je umrl v visoki starosti 85 let Anton Mlakar iz Šmarja pri Jelšah. Po poklicu je bil krojaški mojster. Rodil se je 2. decembra 1848, na dan nastopa prestola cesarja Franca Jožefa. Blag jim spomin! Zalujočim naše sožalje!

Tedensko službo gasilcev od 5. do 12. t. m. vrši prva desetica prvega voda in sicer četovodja Ernest Daseh in desetnik Ljudevit Kropf. Reševalno službo pa imajo šofer Ivan Omulec in desetnik Fric Mahac, od moštva Ferdo Menih in Konrad Smaher.

Središče ob Dravi

Lepo in pomenljivo slovesnost smo imeli v nedeljo, dne 29. oktobra. Zrtve svetovne vojne iz naše fare, 56 po številu, kojih trupla so raztresena po raznih bojščih, so dobile krasen skupen spomenik, ki je bil slovesno odkrit in blagoslovljen. Slovesnost se je začela ob pol 10 v župni cerkvi, kjer je za padle vojaške opravil sv. daritev domači g. kaplan. Po sv. maši so se zgrnile ljudske množice krog spomenika, kjer so bila zbrana tudi domača društva. Predsednik odbora za postavitev spomenika g. A. Kolarž je spregovoril izdane besede in pozdravil navzoče. Ravnatelj g. A. Kosci je podal nekoliko zgodovine iz nabitne akcije, na kar je stopil na govorniški oder g. ban dr. Drago Marušič. Po jedrnatem domoljubnem govoru je g. ban spomenik osebno odkril. Ko je potem cerkveni pevski zbor tako občuteno zapel »Človek glej življenje svojec, je marsikatero oko porosilo. Blagoslovil je nato spomenik ob asistenci domačih gg. duhovnikov univerzitetni prof. g. dr. Fabjan iz Ljubljane. Njegov

globoko zamišljen in času primeren govor je dal celi slavnosti poseben pečat. — Po končani slovesnosti se je g. ban odpeljal na dam industrijalca in banskega svetnika g. Jakoba Zadavca, kjer je sprejel številne deputacije in kjer se je vršil nato infimnen banket. Ob tej priliki je g. ban izročil g. svetniku Zadavcu visoko odlikovanje, red Jugoslovanske krone IV. razreda.

Trbovlje

Nesreče. Cirkularka je prerezala palec na roki Kralju Francu, delavcu na zunanem obratu. — V jami ponesrečenega Miklavčiča so prepeljali v Ljubljano. Zlomljeno ima desno nogo v stegnu in je ves pretisnjen in otrpel, ker je bil tako dolgo časa podst. Najbrž je dobil tudi notranje rane v trebuhu; zato so ga poslali v ljubljansko bolnišnico.

V spomin na usodno rapalsko pogodbo priredi tukajšnja organizacija primorskih emigrantov veliko akademijo prihodnjo soboto večer.

Zalno slovesnost za vojne tovariše priredi danes zveza bojevnikov. Ob 9 bo sv. maša za padle, potem pa bo pri spomeniku vojnih žrtv spominska svečanost.

Ljutomer

»Domna«, znamenito Česnikovo igro Jurčičevega romana, uprizori gledališki odsek Marijanske kongregacije v nedeljo, dne 5. novembra ob pol 4 popoldne v dvorani Katoliškega doma. Pridite in pogledajte.

Osebnosti. Na osnovno deklisko šolo je nastavljena ga. Troha, na meščansko šolo pa pride gdč. Julčka Susteršič, absolventinja pedagoške šole iz Belgrade.

Apače

Veliko pomanjkanje učiteljskih moči je na šolah ob severni meji. Tako je na trirazredni šoli v Lokavcu samo en učitelj, ki poučuje sam 350 otrok. Na štirirazredni šoli z dvema nemškima manjšinskima razredoma v Stogovcih manjkata po odločbu gdč. Antonije Florjančič dve učni moči. Ravno tako manjka pri Mariji Snežni ena učna moč. Da pouk pri tem zelo trpi, je razumljivo, zlasti tam, kjer so mešani razredi z nemškimi otroki, kakor je to v Lokavcu in Stogovcih. Zato je v interesu države, da šolske razmere ob meji čim prej uredi in jim posveča čim večjo pozornost. Menjajoč pouk, kakor se vrši zdaj zaradi pomanjkanja učiteljstva, ubija veselje do dela tako učiteljstvu kakor otrokom.

Zagorje

»Števeni noviček na zagorskem pokopališču! Na dan Vseh svetnikov je Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb v Zagorju ob Savi pobiralo na tukajšnjem pokopališču števeni noviček za revno in ubogo deo, kateri preti bližajoča zima. Ta dobrodelni poskus je zelo dobro uspel, kajti v nabiralnici so nanosili obiskovalci nič manj kot 911 noviček v vrednosti 1426 Din, za kar se društvo v imenu revne dece najtopleje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli do omenjene vsote. Mnogo je bilo med njimi tudi takih, ki so dali zadnji belič iz žepa, zato je bil njihov dar toliko večji. To je dokaz, da ima zagorsko prebivalstvo, čeprav je gospodarsko zelo izmzgano, dovolj razumevanja za take humanitarne akcije in jim z zadnjimi sredstvi, ki jih ima na razpolago, priskoči na pomoč. Še enkrat hvala! — Ker je splošna zagorska javnost uvidela in priznala z omenjenimi darovi vzvišeno humanitarno delo društva, je še vedno premajhno število članov Društva za varstvo otrok, ki s svojo skromno članarino podpirajo veliko delo. Zaradi tega je želeli, da se v to društvo vpiše sleherni Zagorjan, ki zmore na leto vsaj 12 Din, kateri pa bodo vredni mnogo več. V ta namen se bo v prihodnjih dneh zgledil pri vas naš blagajnik g. Šobar ter vas prosimo, da mu ne odbijete prošnje za vstop v naše nepolitnično humanitarno društvo. — Odbor.

Novo mesto

Philips radio vodi!

Zato si nabavite le tak aparat, ki ga dobite tudi na obroke — edino pri M. WACHTER, urar. Novo mesto.

Jesenice

Smrti, rojstv. in poroke. V mesecu oktobru je umrlo v naši fari 5 Jesenčanov in 2 tujca. Eden je bil iz Belgrade. Zadel ga je srčna kap v vlak. Prepeljali so ga v Belgrad. Drugi je bil posestnik Vidic iz Straja pri Kranju. Število rojstev je v oktobru polovico manjše, ko v septembru. Samo štirje so se rodili. Poročenih je bilo v preteklem mesecu 5 parov.

Občinsko upravo prosimo, da odstrani gramoz pred desko, na katero se lepi »Slovenec« poleg nove Pavlinove hiše, da bo omogočeno čitanje »Slovenca« tudi tistim, ki niso nanj naročeni.

Kranj

Prvi komorni koncert domačih umetnikov. V torek zvečer ob pol devetih prirede v veliki dvorani Narodnega doma svoj komorni koncert znani domači glasbeniki ga. Nilka Fakinova (klavir), g. Albin Fakin (čelo), ki poučujeta na kranjski glasbeni šoli in g. ing. Alfred Skoupal (vijolina) iz tovarne »Jugosloveske«. Vsi trije umetniki so že znani po svojih uspešnih nastopih in že dolgo časa skupaj igrajo, zato je njihov skupni nastop enoten ter vigran. Na programu so razne skladbe izključno iz komorne glasbe. Koncert se bo ponovil prihodnjo nedeljo, 12. t. m. za mladino. — Predprodaja vstopnic je v trgovini g. Hlebsa. — Kakor čujemo, namerava g. Fakin sedanji komorni klavirski trio v kratkem času izpopolniti v klavirski kvartet, kasneje pa v godalni kvartet. Nastop novo ustanovljenega tria nam daje zagotovilo, da se bo odšel v Kranju komorna glasba redno gojila in bo kranjskemu meščanstvu na raznih tovrstnih koncertih dana prilika, da se uživi in z večjim zanimanjem kakor doslej upelje v to drugje tako visoko cenjeno panogo glasbe.

Škofja Loka

Na državni meščanski šoli bodo sedaj končno vendar zasedena vsa nujna učiteljska mesta. Pred mesecem dni je nastopila tu službo gdč. Zlatka Albertova, sedaj nastopi še gdč. Potokarjeva, absolventka višje pedagoške šole v Zagrebu. Di-jaki, ki so doslej imeli šolo le vsak drug dan, bodo tako mogli zažeti redno šolsko delo.

Okoliščane vabimo, da se v velikem številu udeležijo duhovne igre »Sleherneke«, ki bo v Društvenem domu v nedeljo 5. t. m. ob 4 popoldne.

Ustanovljen je sportni klub »Sora«, ki ga bo rabilo posebno smučarstvo, za katerega so v Škofji Loki pogoji idealni.

Reteče pri Škofji Loki

Prosvetno društvo, ki je zopet dovoljeno, bo v kratkem vpriporilo pravilnico igre v 3 dej. »Zapravljevec«. — Smrt nam letos pobira krepke moze in fante najlepših let. — Lepa in zdrava lega našega kraja privablja tujce, da prihajajo v vedno večjem številu med nas. Vsi se pohvalno izražajo o naravnih krasotah, s katerimi je bogato obdajena tukajšnja okolica. Zelo pa pogrešajo letoviščarji dobro urejene gostilne. Potrebna bi bila tudi trafika, ki bi stalno imela v zalogi tudi vse poštno potrebščine. Snuje se pri nas tudi Tujsko prometno društvo. — Kupujte nedeljskega »Slovenca« od domačih kolporterjev.

Železniki

Srčna kap je zadela v cerkvi, v torek zvečer med večernico, ko je čakal na sv. spoved Antona Vrhunca. Navzoči g. župnik ga je dal v sv. olje. — Došla gospa zdravnica je mogla konstatirati le smrt. Rajni je bil star 75 let.

Prostor. gasilno društvo si gradi nov dom. Postavljeno je že ostrešje. Sedaj gradijo stolp. Če bi vreme ne nagajalo, bi bila stavba že pod streho. Upajo pa, da bo letos v sirovem dograjena.

Kamnik

Kamniški vodovod bo treba popraviti. V cevodu od Stranj do Kamnika je najbrž na več krajih počila cev, ker se je zadnje čase pritisk vode zelo zmanjšal in voda pride komaj še do prvega nadstropa. Skoro gotovo je tudi več stranskih cevi po mestu pokvarjenih. Občinski odbor je že razpravljal o tem vprašanju in je v dogovoru z dvema strokovnjakoma iz Ljubljane, ki bosta preiskala vodovodno napeljavo od Kamnika do Stranj. Stroški bodo seveda precejšnji, vendar pa je vodovod že nujno potreben popravila, tako da ne smemo več odlašati.

Novo industrijo dobimo v Kamnik. V nekdanjih prostorih tovarne »Mako« na Suti bosta dva mlada Čehoslovaka otvorila tovarno fototrk »Jugopamuk«. Dobila bosta najmoderneje stroje iz Českoslovaške in upata, da bosta že v kratkem svoje podjetje povečala.

Trošarina pada. Kamniška mestna občina je imela že od nekdanj skoro največji dohodek v trošarini, ki pa je zadnja leta katastrofalno padla. Medtem ko je občina še leta 1929 dobila na trošarini 250.000 Din, jih bo letos na brž komaj 80.000. leto razmerje pokaže tudi trošarina v mesecu avgustu, ko se ponavadi največ stoči. Še pred tremi leti je znašal dohodek v tej postavki 25.000 Din, letos pa samo 8000 Din. To je tudi vzrok, da izkazuje občinski proračun zadnji dve leti po 70.000 Din primanjkljaja.

FOTOAPARATE

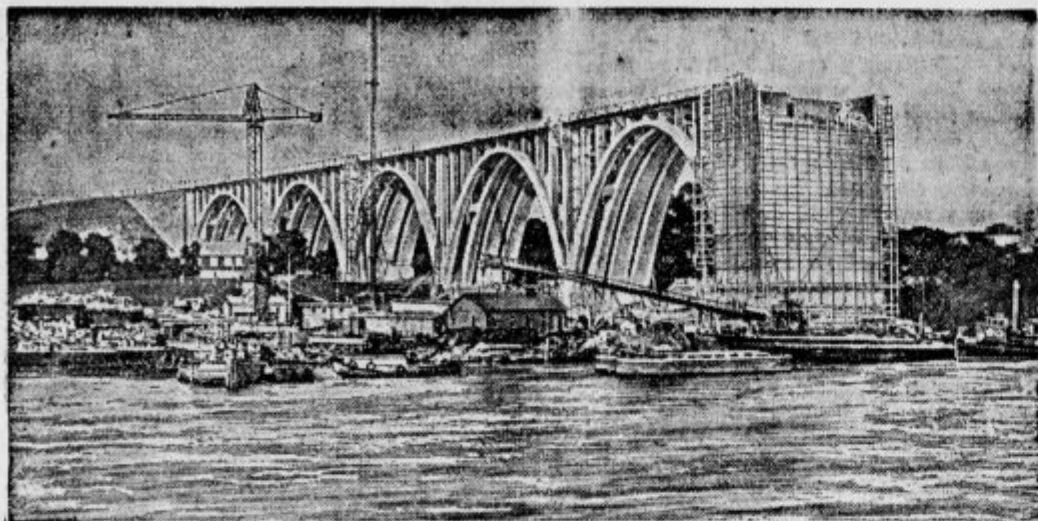
svetloin tordk Zeiss-Ikon. Rodenstock. Voigtlander. Welta. Certo t.t.d. t.t.d. ima vedno o zalogi FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Najveličastnejši most v Evropi

Državne železnice v Daneki grade sedaj ogromen most čez morsko ožino Mali Belt. Čez most bo šla dvotirna železniška proga, posebna cesta za avtomobilski promet in dva velika hodnika za osebni promet. Most sicer po svoji dolžini ni najdaljši, vendar je zahtevala njegova zgraditev uporabo popolnoma novih gradbenih metod, ki se bistveno ločijo od vseh doslej uporabljenih. V lažje razumevanje novega načina gradnje si oglejmo najprej res velike izmere mosta.

Most čez Mali Belt bo vezal jutlanski pol-

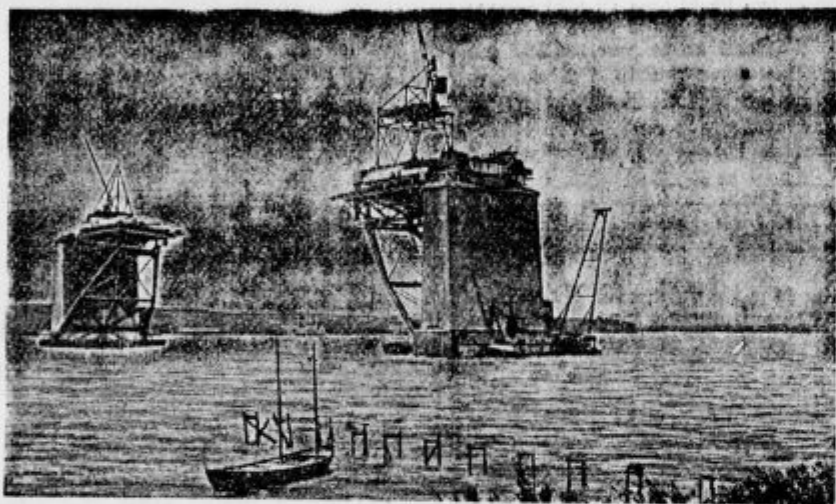
dosti močne podpornike na varne temelje v morski globini 24 do 30 metrov. Morsko dno sestoji v Malem Beltu iz trde ilovice in škriljevcev. V to razmeroma trdno dno so zgradili temelje za posamezne opornike 6 do 7 metrov globoko. Radi tega je najgloblji opornik dosegel že, ko je pogledal šele iznad vode, dolžino 37 metrov. Iznad vode pa so ga morali zgraditi še 31 metrov visoko, tako da je meril najgloblji opornik vsega skupaj 68 metrov in je s tem predstavljal velikanski železobetonski stolp, ki je nosil na sebi še 27 metrov

Pogled na prvi betonski opornik ob Jutlanski obali za železobetonski most iz petih velikanskih lokov, ki veže prvi opornik v morju z jutlansko celino. Ob mostu je nastala prava kolonija in ladje, ki jih vidimo na sliki, so vse pomagale pri graditvi.

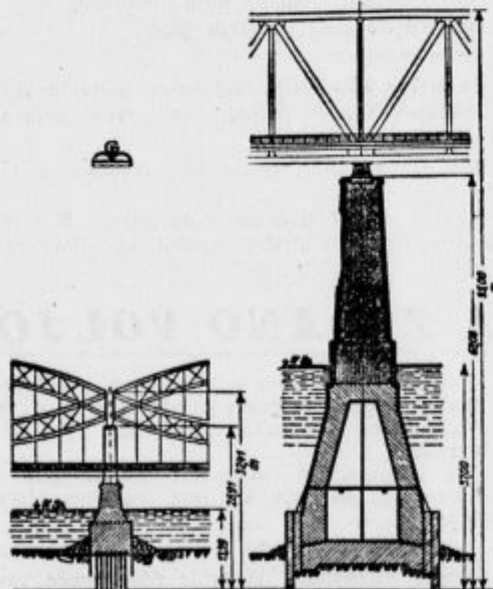
otok z otokom Fynea. Velikanski most se bo pel nad morskim prelivom med obema in bo imel nad morjem pet odprtín. Nad morjem bo most zgrajen iz železa in železna konstrukcija bo dolga 825 metrov. Srednja odprtina bo imela razpnetino 220 metrov. Odprtini na desno in levo ob srednji bosta merili v razpnetini 165 metrov. Krajni dve odprtini pa bosta imeli razpnetino po 137 in pol metra. Na ta železni most se priključijo še železobetonski

visoko gigantno konstrukcijo železnega mostu. Od začetka temelja pa do vrha železnega mostu meri most torej 95 metrov, kar je še nekoliko več kakor dva ljubljanska nebotičnika drug nad drugim, če jima odbijemo zožene razgledne terase. Tudi podporna ploskev takega opornika je velikanska. Saj meri osnovna ploskev, na kateri stojijo temelji vsakega opornika, po 940 kvadratnih metrov, kar je zopet več kakor dvakratna osnovna ploskev

Pogled na dva po 30 metrov visoka že zgrajena betonska opornika. Z žerjavi gradijo železno konstrukcijo med obema mostovma.

mostovi, ki vežejo železni most na eni strani s celino, na drugi pa z otokom. Celino bo vezal z železnim mostom železobetonski most s tremi velikimi oboki, otok pa železobetonski most s tremi oboki. Večji železobetonski most bo dolg 214 metrov, krajši pa 138 metrov. Ves most bo torej dolg 1177 metrov in radi tega seveda ne bo najdaljši v Evropi. Njegovo močnost ustvarja drugo dejstvo. Preliv Mali Belt je tudi mednarodni mornarici znan kot izredno ugodna morska pot. Radi tega vozijo po njem celo največje ladje, ki dosegaajo s svojimi jambori višine skoraj do 30 me-

Slika nam kaže primerjavo opornika novega mostu čez Mali Belt z opornikom velikega mostu čez Labo v Hamburgu. Na sliki razločno vidimo pri velikem oporniku spodaj cevi, ki so prodrle najgloblje v dno. Prav tako dobro vidimo tam, kjer se začne opornik zoževati, kje so bile prite prite začne cevi. Radi velike razsežnosti je spodnji del opornika votel, vendar je zadosti močan. Zanimiva je tudi primerja z železno konstrukcijo novega mostu, ki je izredno močna v primeri z železno konstrukcijo mostu na Labi.

trov nad morjem. Prav radi tega pa je bilo treba spodnji rob železnega mostu v srednji odprtini graditi v višini 30 do 31 metrov nad normalnim vodnim stanjem morske gladine. Železna konstrukcija mostu sama je zgrajena s prevesnimi ali tako zvanimi Gerberjevimi nosilci. Železna konstrukcija bo zgrajena v predalčnem sistemu in glavni nosilci takih predalčij so oddaljeni drug od drugega po 16 metrov. Vendar železna konstrukcija sama na sebi ni bila glavna težkoča pri graditvi tega mostu. Najbolj težavno je bilo namreč postaviti za-

ljubljanskega nebotičnika, ki stoji na ploskvi 400 kvadratnih metrov.

Nad 60 metrov visoke železobetonske opornike je bilo treba graditi po popolnoma novem načinu, ki se je ločil od vseh dosedanjih. Znano je, da v tako velikih globinah gradijo s takozvanimi kesoni, ki so nekakšni prevrnjeni jekleni zaboji, ki gledajo z odprtino proti dnu. Zaboji sami merijo prav toliko, kakor mora meriti osnovna ploskev temeljev. Tako prevrnjen keson, ki seveda plava na vodi, potegnejo kakor velikansko ladjo na mesto, kjer naj bi stal podpornik, ter ga z jeklenimi vrvmi dobro pritrdijo. Nato začno graditi na stropu kesona krog in krog betonsko steno in keson se polagoma potaplja, betonski venec vedno gleda nad vodo, tako da kesona voda ne more zaliti od zgoraj. Ko sede keson končno na dno, iztisnejo s stisnjenim zrakom iz kesona vodo, nato gredo delavci po posebnih neprodušnih cevih v keson in odkopavajo dno. Seveda morajo delati v stisnjenem zraku, ki drži ravnovesje pritisku vode, ki pod kesonom pritiska navzgor. Taka gradnja je možna samo v razmeroma mirnih vodah. V Malem Beltu pa ima morski tok hitrost 3 metrov na sekundo. Radi tega ni bilo mogoče plavajoči keson nikjer v globokem morju tako trdno pritrditi, da ga tok ne bi odnesel. Treba je bilo najti nov način in našli so ga.

Na suhem so zgradili kakor v kakšni ladjedelnici velikanski keson, ki pa ni bil zgrajen iz plošč, ampak iz venca dolgih cevi. V vsakem takem kesonu je bilo 98 cevi z notranjim premerom 1,20 m. Vsaka cev je bila iz 15 cm debelega železa. Te cevi naj bi segale 7 do 8 metrov pod sicer običajni strop kesona. Pod tem stropom naj bi podobno kakor v kesonu delali delavci. Cevi same pa so na svojem spodnjem robu bile tako obrezane, da so se vse skupaj v vodu točno prilagale posebnemu dnu v morskem prelivu. Radi tega se je ta keson iz cevi potem, ko so ga potopili polagoma do dna, točno prilagel s svojim spodnjim robom na morsko dno, vrh tega pa je velikanski steber iz cevi stal na dnu popolnoma navpično. Na cevi, ki so s svojo dolžino približno 8 metrov in s stropom sestavljale neprodušno zaprt poseben keson, pa so privili zopet po 98 prav takih začasnih cevi, ki so bile tako dolge, da je ves rotli steber iz cevi, če bi ga postavili navpično v vodo, gledal iz nje. Skozi vse cevi so potem, ko je keson bil postavljen na pravo mesto, s posebnimi vrtnalnimi stroji izkopavali morsko dno. Radi tega je venec iz cevi že radi lastne teže in še s posebno obtežbo vedno bolj lezel v morsko dno. Saj so mu vrtnalni stroji izpodkopavali mesto, na katerem je stal. Posebno črpalke so črpale z vodo naneseno nakopano ilovico in škriljavec skozi cevni venec navzgor. Na ta način se je spodnji temeljni keson iz cevi končno pogreznil kakih 5 do 6 metrov pod morsko dno. Ko je dosegel zadostno glo-

bino, so zabetonirali votle cevi in tako zgradili že trden temelj, na katerega je bilo mogoče graditi pravi opornik. Velikanski votli stolp je bil seveda brez vode, saj je bilo dno, zlasti potem, ko se je keson zadosti globoko pogreznil v dno, za vodo nepropustno. V votlem velikanskem stebru so začeli nato na dnu betonirati pravi temelj za opornik, ne da bi morali delati delavci pod večjim zračnim pritiskom. V votlem stebru je rastel polagoma opornik vedno višje in višje, in ko je pogledal nad vodo, so odčili potapljači cevi, ki so bile prite na temeljni cevni keson, in opornik je bil dovršen.

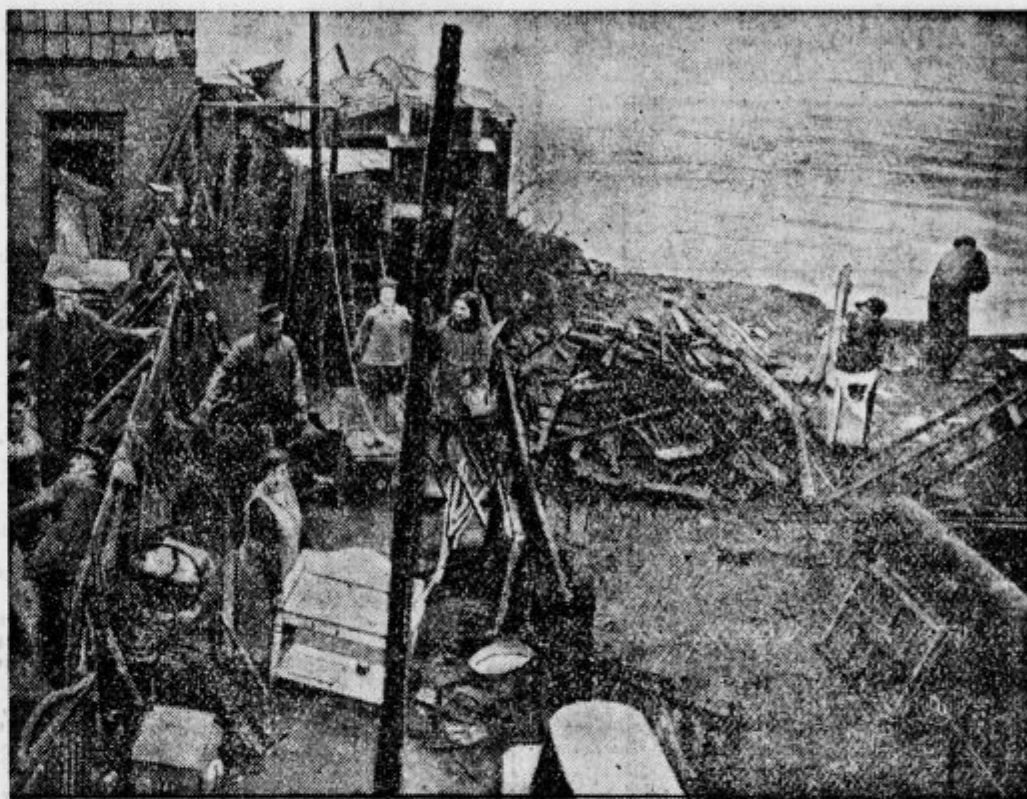
Kako velikansko in težavno je bilo tako delo, si moremo šele predstavljati, če pomislimo, da je vsak tak votel steber iz cevi bil približno visok okrog 44 metrov, širok pa 24 metrov. Votli steber so zgradili na suhem in je bil dolg vedno po 18 m. Podobno kakor ladjo so ga spustili v morje, nato pa ga potegnili z ladjami na mesto, kjer naj bi stal opornik. Če vpoštevamo, da je tak votel pomožni opornik tehtal 6000 do 7000 ton, je bilo spuščanje v morje nadvse veličastno. Ob vsakem spuščanju so opazovali tisoči in tisoči radovednežev od blizu in daleč veličastni trenotek. Potem, ko se je votli opornik s pravilno obtežitvijo polagoma nagnil vedno bolj in se končno postavil navpično, so ga še podaljšali in vstavili v cevi vrtnalne stroje, in pravo delo se je šele začelo. Pri naravnavanju teh votlih opornikov so uporabljali velikanske žerjave na močnih parnikih, ker le tako je bilo mogoče, da voda votlih opornikov ni odnesla.

Ko bo most izročen prometu, bo slavila tehnika novo zmagajo, saj do danes še ne stoji most, ki bi bil zgrajen ob tako neugodnih razmerah, kakor je most čez Mali Belt.

Belo kot sneg in svežduhteče naj bo Vaše perilo. To lahko dosežete brez vsakega truda in muke, če uporabljate Persil. To odlično sredstvo za pranje se dobiva v vseh trgovinah.

Persil

Ob Severnem morju je zadnje čase divjal strahovit vihar. Posebno angleska obal je radi tega silno trpela. Mestece Lowestoft so morali izprazniti, ker se je pričelo pogrezati v morje. Prizor ob obali v mestu Lowestoft.

Na dan vdihnemo 11 kubičnih metrov zraka

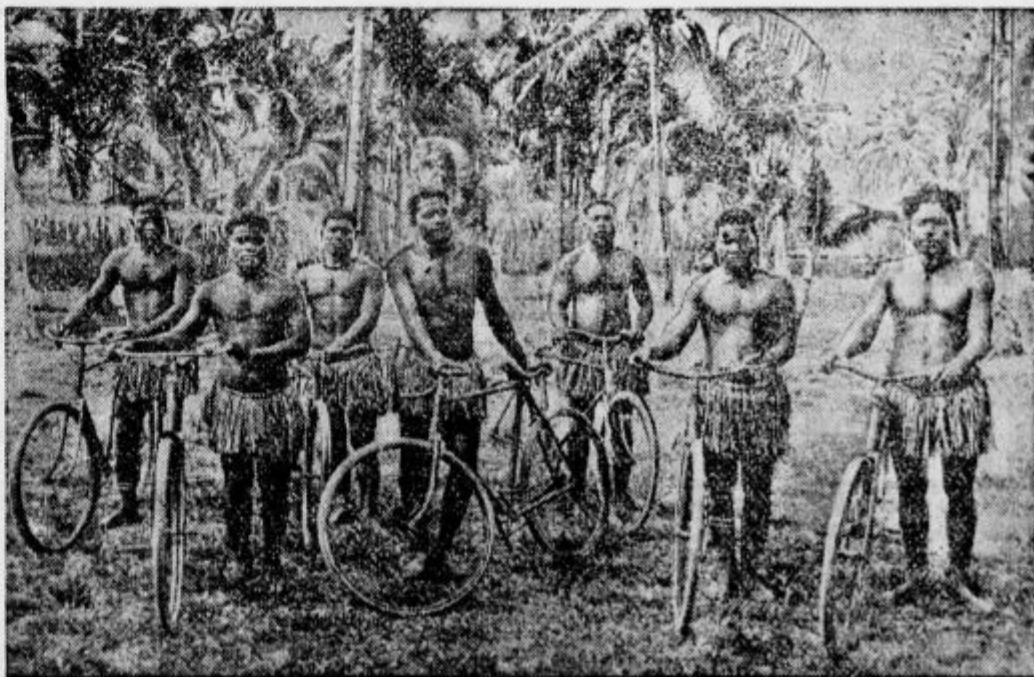
Odrasel človek vdihne pri vsakem vdihu okoli pol litra zraka. Če računamo, da v eni minuti približno 16 krat zadihamo, potem zajamemo v eni uri 480 litrov zraka in v 24 urah 11,5 kubičnih metrov. Če upoštevamo razmerje med kisikom in dušikom v zraku, potem vdihnemo 230 litrov, to je več kakor dva kubična metra kisika na dan. Samo eno četrtino vdihnjenega kisika porabi telo za oksidacijo in tri četrtine izdahne zopet človek neizpremenjenega kisika. Telo odraslega predela okoli pol kubičnega metra čistega kisika in daje z oksidacijo človeku stalno lastno toploto. V eni uri izdihne človek okoli 22 litrov ogljikove kisline, to je v enem dnevu okoli 24 krat toliko, to je 528 litrov ali nekaj več kakor pol kubičnega metra. Pri tem oksidacijskem procesu nastane vsak dan v našem telesu 2000—3000 toplotnih edinic. S to toploto bi lahko zavreli 30 litrov vode pri temperaturi 10 stopenj Celzija. Če bi telo vso to toploto ohranilo, bi se ugonobilo. Zato oddaja telo toploto tudi z dihanjem, in sicer 20% njegove toplote gre v zrak zopet skozi usta. Zato pa je tudi naš dihalni kanal v pozimi si prav radi z njim ogrevamo roke. Skoraj vsa ostala toplota našega telesa pa prehaja zopet v zrak skozi našo kožo.

Spomenik iz premoga

V Beuthenu so na praznik Vseh svetih odkrili zanimiv spomenik padlim vojakom. Sestavljen je iz 38 kosov premoga in ima obliko krste. Postavili so ga v cerkev v mestnem vrtu, ki je stara že 400 let.

»Pozdravi prav lepo mamico in povej ji, da se ji zahvaljujem za deset lepih jabolk.«
»Oh, ali se ne bi zahvalili rajši za dvajset jabolk?«

Kakšno nasprotje! Moderno kolo in Adamova obleka črncev. Japonci prodajajo kolesa v krajih ob Tihem oceanu, kamor doslej še ni prodrla civilizacija, po tri dolarje. Za 150 Din si lahko torej kupiš moderno kolo! Japonce kolo mnogo več stane, prodajajo pa ga ceneje samo da bi ubili že v kralji trgovino Evropecev. Svoje delavstvo tudi zelo slabo plačajo.

MLADI SLOVENE

M. K.

Berački

Ko je naš očka odromal v tujino, prišli k nam trije so gosti: prvi v kot sedel je, drugi za mizo, tretji v sroce, polno bridkosti.

Prvi gost — Beda, drugi gost — Glad, tretji gost — Zalost, ki gloje v sroco ko drv. Z očkom sreča je šla in k nam nazaj več ne bo je.

Gosti imajo votle oči, lica košena in črni v njih so naklepi... Tako nas je strah. Vrnili se, očka naš, vrni!

Mladih beračkov ne mara nikdo. Jaj, kaj bo, jaj, kaj bo z nami? Včeraj še mamico dali so v grob — zdaj na vsem svetu smo sami.

Lovčeva dogodivščina

Hrabro lovec Jaka
s psom na lov koraka.

Zajec mlad priskače...

in junačku hlače
stresejo se v grozi:
»Zdaj mi Bog pomozil.«

Potlej puško zgrabi:
»Ta me ne pozabil.«

In junaško sproži —
zajec v zdravi koži
v hosto... Smola takal!
Hrabri lovec Jaka,
slabo, glej, si meril:
psu si rep odstrelil!

Kaj pa pes stori?
Jezno zarenči
in jo proč ubere?
Kaj šel — Rep pobere
in ponosno ga nazaj
lovcu nese zdaj...

Orel in lisica

Orel je ugrabil dve mladi lisici in ju odnesel v svoje gnezdo, da bi z njima napital mladiče.

Stara lisica je sedla pod visoko drevo, na katerem je bilo orlovo gnezdo, in plakala.

Orel se pa ni zmenil za njen jok, ker si je mislil, da se slabotna lisica ne more maščevati nad njim zaradi ugrabljenih otrok.

Ko pa je ravno hotel razgrati mladi lisici, je začutil gost dim, ki se je vil med drevesi.

Vznenmirjen je izletel iz gnezda, kjer so preplašeni šivkali njegovi mladiči. In kaj je videl? Okoli drevesa je bilo nakopičeno dračje, ki se ga je že prijel ožen. Lisica je bila z gorečo vejo v gobcu zapalila suho dračje. Gorečo vejo je ukradla bližnjim oglarjem.

Sele zdaj je uvidel očakni orel, da se lahko tudi slabotna lisica mašuje nad njim. Prav nič drugega mu ni kazalo, kakor prositi lisico, naj prinese njegovemu gnezdu in mladim orličem, ki so v njem. Začel se je pogajati z njo in šele tedaj, ko se je udal ter ugrabil lisici vrniti, je lisica razmetala dračje in pogasila ogenj.

Orel je bil še vesel, da ga zvita lisica ni ukani in je v resnici do kraja pogasila ogenj, ki bi uničil njegovo gnezdo in mlade orliče.

Tako se včasih zgodi, da se morajo tudi veliki in silni pomizati pred onimi, katerim delajo krivica.

Telefon pod zemljo

1.

Francek in Janezek sta si bila najboljša prijatelja. Kadar sta se sprla, je bilo zmerom krivo njuno preveliko navdušenje. Vsi ti preprički so se navadno nehali tako, da sta si nazadnje spet segla v roke — in vez njunega prijateljstva je bila še trdnjša.

Nekega dne pa je tak majhen prepir povzročil obema hudo gorje. Dečki so priredili na pašniku ne daleč od vasi nekakšno tekmo s papirnati zmaži. Vsi tekmovalci so okrasili svoje zmaže z dolgimi pisanimi repi in ugibali, kateri zmaž bo zmagal: ali »rdeči sokol« ali »zeleni orel« ali »črni golob« ali »zlata lastavica« ali kateri drugi od 18 tekmovalcev — toliko dečkov se je namreč udeležilo tekmovalstva. Na koncu Francekove vrvice je plul visoko v zraku »rdeči sokol«, na Janezkovi vrvici pa »zeleni orel«. Vsi so nestrpno čakali začetka tekme, da izmerijo svoje sile.

Ko je najstarejši deček, ki je bil nekakšen vodja prireditve, naposled dal odrešilni znak, so dečki zavriskali in se spustili v tek čez široki pašnik. Francek in Janezek sta s svojima zmažema kmalu prehitela vse druge. V začetku je nekaj časa tekla vtrc z njima še »črni golob«, pa je kmalu z drugimi tekmovalci ostal daleč zadaj — in Francek in Janezek sta tekmovala sama. Tekla sta čez pašnik, kar so ju nesle gibčne noge.

Ze je izgledalo, da bo zmagal »zeleni orel«. Vzpel se je v zalet visoko nad Francekovim »rdečim sokolom«. Nenadoma pa ga je pretrsel silovit sunek, začel je omahovati v zraku... padati — in izgubil je tekmo.

Oba tekmovalca sta potegnili vrvice k sebi. Ko si je Janezek ogledal svojega poraženega »zelenega orla« od blizu, je presunljivo pogledal Franceka in dejal:

»Ali vidiš to luknjo? Zaradi nje sem izgubil tekmo. Veš, kdo je tega kriv?«

»Sam si kriv, ker si preveč napenjal vrvice,« je pikro odgovoril Francek, na lica pa se mu je prikazala sumljiva rdečica. Pa se je kmalu spet znašel. Skomignil je z ramo in samozavestno pribil:

»Prapor zmaže je moj. Naj živi rdeči sokol!«

»Naj živi!« so dečki, ki so medtem prisopihali za njima, zagrmeli v zboru.

Francek je slovesno sprejel iz rok voditelja tekme palico, na kateri je vihal navaden pisan žepni robec, in s tem »praporjem zmaže« ponosno odkorakal na čelu drugih tekmovalcev v vas.

Tekma zmajev je bila končana...

2.

Ko je nekaj ur na to zmagovalec Francek srečal Janezka pri vaškem vodnjaku, se mu je hotel hitro izogniti. Janezek pa mu je zastavil pot in dejal:

»Ali mi danes nočeš podati roke — ti, zmagovalec?«

Francek je čutil ost v Janezkovih besedah in vzkipel je:

»Da, zmagovalec sem za to leto, če ti je prav ali ne! In roke ti danes ne dam, da veš!«

»Kakor hočeš,« je kljubovalno odgovoril Janezek. »Še žal ti bo!«

Tako sta si stala nasproti, oba od silne razburjenosti rdeča v obraz, ter grozeče motrila drug drugega. Janezek je dvignil pest, jo pomolil Franceku pod obraz in zahrpel:

»Poznaš to?«

Francek se je prestrašil; potem se je ravno dušno zasmejal:

»Seveda! To je kostanj, kakor so vsi drugi kostanji.«

»In veš, kje sem ga našel?«

Zmagovalec je stopil za korak nazaj in malomarno dejal:

»Tam pač, kjer je padel z drevesa.«

»Ampak na pašniku ni nobenega kostanjevega drevesa, to moraš vedeti. In ravno tam sem ga našel.«

»Ga je že kdo izgubil; preluknjan žep vendar ni nič čudnega!«

Janezek je v svojem ogorčenju zrastle visoko nad Francekom in zarohnel:

»Na pašniku smo imeli tekmo; tam je moj »zeleni orel« padel na zemljo, ker je nekdo tale kostanj vrgel vanj. Ni kriv ne papir ne veter; kriva je roka hudobneža in jaz dobro vem, čigava je ta roka. Nikar ne tajil!«

Francekova obraz je čedalje bolj spreminjal barvo; še dobro, da je Janezek tako dolgo govoril, da je imel časa za premišljevanje, kako bi se izvil iz zanke. In je storil to tako, da je pokazal Janezku ves svoj prezir, mu pokazal hrbet in se grdo zarežal:

»Zmagovalec sem, pa konec besedi! Če ti ni prav, pridi prihodnje leto, da se znova pomeriva in pomeniva!«

Rekši je brez pozdrava odhitel od vodnjaka in zavil v drugo ulico.

Janezek je ostal sam in v arcu in na obrazu ga je nekaj tako peklo, tako peklo, kakor da stoji sredi živega ognja. In takoj nato ga je spreletel vlažen hlad, ki je zavel iz bližnjih planin. Počasi se je obrnil in odšel proti domu. Ta dan se mu ni ljubilo večerjati.

»Nikar ne bodi žalosten, Janezek,« ga je skušala potolažiti mama. »Enkrat ta, drugič drugi. Vsako leto tudi ne moreš biti ti zmagovalec.«

Janezek je molče pokimal in dušil v grlu jok. Ko je slednjič zaspal, se mu je v sanjah prikazal Francek. Tako neizmerno žalosten je bil njegov obraz in neutolažljivo je jokal... Le čemu neki? Saj je zmagovalec!

3.

Naslednjega dne ni bilo vseh učencev v šolo; manjkal je Janezek. Ležal je doma v hudi vročici. Vso noč se je nemirno premetaval v po blazinah in jutraj je bil ves bolan. »Pljučnica,« je v skrbih dejala mama in se ves dan ljubeče sklanjala nad njim ter mu hladila razbeljeno čelo.

Francek je bil najboljši računar v razredu, ta dan mu pa kar ni šlo. Vse, kar ga je učitelj vprašal, je odgovoril napak. »Le kaj to pomeni?« se

je čudil učitelj in pozorno motril Francekov obraz. In se mu je zdelo, da vidi v njegovih očeh nekaj kakor kes in veliko žalost, ki se hočeta skriti pred njegovimi prodirljivimi pogledi...

S Francekom ni bilo ta dan nič. Nikjer ni našel obstanka. O praporju zmaže niti slišati ni hotel.

Od časa do časa je kar na lepem obstal in se topo zagledal v tla.

»Ali vidiš luknjo v zemlji, ka-li?« ga je vprašala mama in zmajala z glavo. Svojega sicer tako veselega in vihravega Franceka kar ni mogla več poznati.

Francek pa ji ni odgovoril. Molče se je okrenil in odšel iz hiše, da si počee drug, samotnejši kotiček za razmišljanje. In je nekajkrat kar nehote zavil proti domu Janezkovih staršev in se znašel pred pragom. Tam ga je dvakrat srečala Janezkova sestra in ga žalostno vprašala:

»Ali greš k nam?«

Francek je nekaj grenko stisnilo za grlo, v oči se mu je zarosilo in srce je hotelo zaklicati: »Da!«, usta pa so se lagala: »Ne! Samo mimo sem hotel iti. Kako pa je Janezku?«

»Slabo,« je odgovorila in sklonila glavo. »Vedno huje vročino ima; ampak mama pravi, naj pobožno molimo; ljubi Bog je usmiljen...«

Francek se je nekaj kakor težek kamen zvalilo od srca. Torej mu vendarle ni treba iti k Janezku — ljubi Bog bo že sam poskrbel, da se bo vse srečno končalo, se je tolažil.

A čez tri dni je bil Janezek mrtev. Ko je Francek to izvedel, ga je tako strašno prevzelo, da se je zgrudil na zemljo in divje, krčevito jokal dolgo uro. Nihče ga ni mogel potolažiti. Vsega bednega in slabotnega so ga položili v posteljo. Ležal je tri dni in zdravnik je zmajal z glavo, ko so mu povedali žalostno zgodbo.

»Da bi bila dva pobiča tako zelo navezana drug na drugega, kar verjeti ne morem.«

Francek, ki je te besede dobro slišal, se je potuhnil, kakor da spi. Zavedal se je svoje krivde in vest ga je tako pekla, da bi tulil od bolečine...

Ko je četrtega dne spet lahko vstal in šel iz hiše, se je v mraku splazil na pokopališče. Ni mu bilo treba dolgo iskati nove gomile. Poleknil je k njej na kolena, se ves potr sklonil čez njo in bridko zahtel:

»Janezek, dragi moj Janezek, ali me ališiš?«

Res sem bil jaz tisti, ki je vrgel kostanj v zmaja, da je padel na tla. Hotel sem postati zmagovalec... joj, zakaj nisem hotel sprejeti roke, ki mi jo ponujal v spravo... takrat — pri vodnjaku...«

Kesanje se mu je z novo bolečino zarežalo v srce. Dolgo, dolgo je ves obupan klečal ob grobu svojega nesrečnega prijatelja in pretakal grenke solze...

Naslednjega dne se je vrnil k svežemu grobu z debelo palico; zasadi jo je v črno prst in sklonil obraz tesno k odprtini, da bi ga ubogi Janezek lažje slišal:

»Janezek, joj, saj ti ne morem povedati, kako mi je hudo. Vso noč ne morem zaspati, zmerom mi je tvoj zmaž pred očmi in če se zazrem vanj, naenkrat zagledam na njem tvoj blede, mrtvi obraz...«

Vsak večer je tako klečal ob grobu svojega prijatelja in palice, ki jih je prinesel s seboj, so bile čedalje večje. Kmalu, kmalu bo odprtina, ki jo je vrtal v grob, segala do bele krste...

»Janezek, joj, Janezek, če bi ti vedel, kolikokrat sem hotel priti k tebi in ti priznati vse in te prositi odpustanja — pa sem bil zmerom tako strahopeten... Janezek, dragi moj Janezek, kajne, da ni prepozno? Glej, napravil sem telefon v zemljo, da me boš lažje slišal... Daj, povej mi, Janezek, če si še hud name? Prinesel sem ti prapor zmaže, ne maram več zanj! Zakopal ga bom v zemljo, naj bo za vedno tvoj... Joj, Janezek, ti ne veš, kako srečen bi bil, če bi mi dal vsaj eno majhno znamenje, da me imaš še rad, da sva si spet tako dobra prijatelja, kakor sva si bila...«

Tako je bilo tožil in prosil revček Francek nad Janezkovim grobom in ni videl, ni slišal učitelja, ki je stal za bližnjim spomenikom in ga opazoval. Zdaj je učitelj šele razumel vse! Globoko pomilovanje ga je obšlo do ubogega dečka. Vedel je, kako kesanje ob grobu boli, boli...

4.

Še isti večer je učitelj obiskal starše umrlega Janezka in odnesel s seboj knjige, ki jih je malemu bolniku posodil med boleznijo. Ko jih je prelistal, je našel med dvema listoma papir, na katerem je bilo napisano:

Dragi Francek!

Dobro vem, da si mi Ti poškoval zmaža, ampak ker sem tako bolan in bi rad prišel k ljubemu Bogu v nebesa, nisem nič več hud nate. Sestrica Melka Te je dvakrat srečala pred našo hišo; ali si me hotel obiskati? Ali si se hotel spet sprijazniti z menoj in mi ponuditi roko? Če si to hotel — lepo se Ti zahvalim, Francek! Vedno si mi bil najljubši prijatelj. In zmagovalec pri tekmah z zmaži vendar ne morem biti vsako leto jaz, ali ne? To je tudi mama rekla. Iz srca Ti privoščim prapor zmaže. Kadar bom pri ljubelem Bogu v nebesih, ne bom potreboval nobenega zmaža več, takrat dobim perot! In kadar prideš Ti za menoj, jih tudi zate izprosim pri ljubelem Bogu. Tvoj prijatelj Janezek.

Zvečer je učitelj spet oprezoval za spomenikom ne daleč od Janezkovega groba. In je videl, kako je Francek hlastno segel po pismu, katerega mu je položil na grob. In je tudi videl, kako je Franceku zažarel obraz, ko je pismo prečital do kraja. A preveč sreče je bilo naenkrat za njegovo srce: kar nenadoma se mu je stemnilo pred očmi in zgrudil se je na tla. Učitelj se je sklonil k njemu, ga ljubeče dvignil v naročje in odnesel k staršem domov.

Ko je Francek drugo jutro še enkrat prečital

STRIČKOV KOTICEK

563. Dragi Kotičkov striček! — Že dolgo čitam Tvoj kotiček. Tudi jaz bi Ti rad nekaj napisal, pa si dozdaj še nisem upal Danes pa sem si dejal: »Korajža velja!« — in Ti pišem...

Predvsem Te nekaj lepo prosim: povej, kako izgledaš. Jaz si Te predstavljam takole: majhen si, debel in plešast, oči imaš pa mile in zelo dober si. Sem se kaj zmotil? Ali izgledaš drugače? Prosim Te v svojem imenu in v imenu tovarišev, pošli mi svojo sliko. Če Ti to ni mogoče storiti, potem Te prosim, da svojo sliko enkrat objaviš v časopisu, da jo bodo vsi mladi Slovenci in prijatelji Stričkovega kotička videli. Jaz sem Ti že naprej hvaležen in Te prosim, ne vrzi to pismo v svoj novi koš, ker bi me to močno bolelo.

Prisrčno Te pozdravlja in spoštuje Tvoj vdan — Srečko Gajšek, učenec IV. razr. mest šole v Mariboru.

Dragi Srečko! — Tako še nikoli nisem bil zadregi za odgovor, kakor sem zdaj. Od katerekoli strani to reč premotrim, vidim, da ne bi bilo prav, če bi ti povedal resnico in še manj, če bi se Ti zlagal. Če rečem, da sem majhen, debel in plešast, bi takorekoč samega sebe v nič deval, če pa se pobaham, da imam »mile oči« in da sem res kakor maslen kruhek, bi se kar koj oglasilo milijon zavidnih grin in zagrmelo iz dna ogorčenega srca: »Glejte ga no, domišljavca, kako se poveljuje!« O da, če bi bil jaz Požgančev oca, potem se ne bi niti malo obotavljal, nego bi Ti nemudoma moško odgovoril: Malo si uganil, malo si se pa zmotil, fantič moj. Uganil si, da imam mile oči in da sem zelo, zelo dober — vsa čast in slava mi! — zmotil si se pa glede moje zunanjosti. Nikakor in na noben način ni res, da sem majhen in debel in plešast — joj, le kako me moreš za tako grdega imeti?! — nego je res, da sem ravno tako velik, kakor je dostojno in prav za znamenitega moža, in da sem vitek kakor jelka in imam na glavi še las, da jih ne prešteješ tri dni in tri noči.

Tako, vidiš, bi Ti odgovoril, če bi bil Požgančev oca! Ker pa nisem Požgančev oca, nego skromni in resnicoljubni Kotičkov striček, Ti odgovorjam tako, da molčim kakor kamen na dnu morja. Saj včasih molk več pove kakor milijon klepetavih jezikov.

Da bo pa volk sit in koza cela, pošljem v kratkem tudi Tebi svojo sliko — potem pa ugotovi sam, v koliko si se ukanil in v koliko uganil. Lepo Te pozdravlja — Kotičkov striček.

Grlica

Grlica v gajbici žalostno glavo poveša, misli na zlato svobodo in radostne dni, gaje zelene, studenčice, ki se žubori... O, da odprl bi kdo vrata ji, preden opeša!

Zgane se grlica, zbere poslednje moči, boče zleteti med jato svobodnih vrstnic, še enkrat slišati smeh in njih klic — pa ji omahne perot in iz srca se ji kri pocedi.

Mrtvo ljudje so jo našli sredi noči, majali z glavami in se čudili — pa so že jutraj na vse pozabili, kakor da hudega nič se zgodilo ni...

ZA BISTRE GLAVE

Po — ka — do — zr — men — kam — ča — ne — na — ga — na — la — do — ča — pa — zr

Sestavite iz teh zlogov znan pregovor. Ena od pravih rešitev bo izžrebana na nagrado.

Rešitev pošljite najkasneje do četrtega, 19. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Izpolnjevalka

Vztrepotali so listi brezovih gajev... Ko tihe molitve komaj viden trepet preko bledih ustov pobožnih nun, ko zametnih prstov začarane princese rahel drslaj preko harfinih —, je šel preko njih skrivnostno šepet, pritajen — Prečudežnim bajkam večernih vetrov, ki iz Devete dežele na jug — kot zapozneli romarji mimo potujejo, trepetajoči listi brezovih gajev zamaknjeno — — —

Na mestu, kjer ležijo zdaj črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega, 9. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

ZA ŽIDANO VOLJO

Neka žena je prihitela v šolo, v roki nese veliko kladivo ter povpraševala po učitelji. Ta se je seveda močno prestrašila ter jecljače vprašala, kaj bi rada.

»Nič drugega, kot oni žebelj bom zatolkla v klopi, kjer sedi moj sin, ker ima vsak dan hlače strgane.«

Učitelj: »Vzemimo, da pride eden izmed vas mrzlo zimsko jutro v mojo vežo na vodovod po vodo. Pipa je popolnoma v redu, a vendar, voda ne teče. Kaj se je zgodilo?«

Martinec v zadnji klopi vstane in pravi: »Vodo so vam zaprli, ker je niste plačali.«

pismo, ki ga je dobil na grobu, ni vedel, ali bi se smejal ali jokal od radosti... O, telefon pod zemljo je pomagala! Janezek ga je slišal in mu je odgovoril! Napisal mu je pismo — o, Francek pozna Janezkovo pisavo! Zdaj je spet vse dobro, ampak hudo je bilo, strašno hudo — — —

Ko je Francek dvajset let pozneje sam postal učitelj, je vsak dan znova med poukom polagal svojim učencem na srce:

»Otroci, radi se imejte in dobri si bodite med seboj! Saj nikoli ne veste, če se boste drug dan spet živi in zdravi videli...«

O svojem »telefonu pod zemljo« pa je molčal in je to prečudno, žalostno zgodbo zaupal samo meni

DELAJSKI VESTNIK

Zvestoba Kristusu kralju

Pesem, ki jo s tolikim navdušenjem in zanosom poje belgijska katoliška delavska mladina, da hoče izvajati Kristusu in njegovi Cerkvi mladino in delavstvo svoje dežele, naj bi mogoče odjeknila tudi v sredi mladih delavcev in delavk vseh dežel, da bi se tako združili v največjostnejšo in največjo krizarsko vojsko, tako, ki bo pripeljala h Kristusu-Delavcu vse delavstvo vsega sveta!

V preteklem stoletju je bilo na milijone delavcev iztrganih od svoje matere svete Cerkve. Ti reveži ne gledajo več v Cerkvi varnega vodnika in svojega čuvarja. Ni jim namreč nauk Cerkve tisti, v katerem bi našli orožje za boj proti zlorabam in krivicam, katerih žrtev so bili in so, ni jim srce božjega Delavca tisto, iz katerega bi delavec črpal tolažbo v svojih težavah in da bi mu zaupal v malodušnosti. Da se to žalostno dejstvo popravi, bi moral biti vsak vernik pripravljen žrtvovati prav vse. Z gotovostjo se more trditi, da če delavstvo potrebuje Cerkve za svoj častni blagor in za svojo usodo — tudi Cerkve potrebuje delavstvo, da bo mogla izpolniti svojo nalogo. Socialno kraljestvo Kristusa se ne bo nikdar uresničilo, če ne dosežemo tega, da bi delavstvo privedli k Njemu. Delo v tovarnah, delavnicah, uradih s svojimi pravimi, socialnimi in stanovskimi vprašanji je postalo torišče, ki je danes večji del zaprti Cerkvi. V era je tako reklo izključena iz življenja milijonov delavcev. Vsa delavska vprašanja — tako pri delu kakor tudi v življenju — so ali na nevtralnici ali celo na brezverski podlagi. Rešujejo in premlevajo jih z egoističnega stališča, zato ni čudno, če se vedno in po-

vsod poslužujejo tudi nasilja. Tako je mogoče, da je materialno pojmovanje dela z vsemi svojimi pogubnimi posledicami uničilo družinsko življenje in življenje sploh.

Da se bo delavstvu, kolikor ga je še zdravega, klenega in udanega Cerkvi, mogoče braniti proti vsem sovražnikom, in da mu bo možno pridobivati tudi svoje stanovsko tovariše, so mu potrebne močne in strunne delavske organizacije, tako: vzgojno mladinske, strokovne, kulturne, zadržne itd., t. j. take organizacije, ki bi same mogle razrešiti vprašanja, ki jih stavi življenje delavcem, organizacije, ki bi mogle delavce konkretno naučiti dolžnosti, jim tudi zagotoviti zakonite pravice, dalje organizacije, ki bi bile mnogovrstne po strokah, da bi uspešno delovale v zaščito in popolno obrambo pravic in interesov delavcev. Take organizacije, ki bi mogle le na ta način vedno bolj in bolj rasti na moči, bi postajale vedno bolj in bolj enotne in strunne, bolj in bolj urejene in bi ustanovile to, kar imenujemo sodobno krščansko delavsko gibanje. In to gibanje bo postalo močan in nezlomljiv pokret, ki ga nihče ne bo mogel ustavljati v njegovi poti in razvoju, šele takrat, če bodo ljudje, ki bodo te organizacije vodili, delali po katoliških naukih in navodilih.

Le tako bomo prišli do uspehov in do zmage! Storitmo torej katoliški delavci vsak v svojem okolišču in okraju svojo dolžnost! Veliko bomo storili, če bomo ponesli med vse delavstvo Kristusa, njegov nauk, njegovega duha in njegovo ljubezen. To imejmo vedno pred očmi!

ŽENA IN DOM

Kakšne vzgoje potrebuje sodobna mladina?

Naš čas stavi našo mladino v najtežje duševne boje. Bolj kakor kdaj prej mora torej vzgoja posredovati duševnih zakladov, ki na enak način tako s strani izobrazbe, kakor s strani vzgoje znajo usposablja mladinu, da se z neomajno zvestobo in prepričanjem oklene katoliškega svetovnega nazora. Seveda pa prav tako ne smemo pozabiti važnega vzgojnega momenta, namreč vzgoje k potrpljenju s soljudmi. Le prepogosto mislimo dandanes, da je potrpljenje s soljudmi, ali kakor to pogosto imenujemo tudi strpljivost ali toleranca, da torej vse to pomeni popolno odpoved vsakršnemu boju in celo razgovoru o različnem mnenju. To pa je zmotno mnenje. Strpljivost odklanja le neplemenita sredstva v duhovnem boju, odklanja sovraštvo, zaničevanje, zasramovanje in dejanska nasprotstva premočnega s slabšim. Če bi se v današnjih časih posrečilo, v drugačnih izmeh, kakor se to dogaja, izravnati duševna in duhovna nesoglasja s plemenitim in poštenim orožjem, potem bi kmalu prenehala časopisna poročila o spopadih in pretepih lastnih, bodisi rodni ali krvnih bratov. Pa prav mladina je pri vsem takem najbolj udeležena, ker je mladostno duševno življenje že samo po sebi razburljivo in mladina rada pretirava. Le pravilna vzgoja mladine k potrpljenju z okolico more mladinski radikalizem obvarovati v pravih mejah.

Kako pa tej vzgojni zahtevi najlažje ustreže-

bodih in verskih manifestacijah drugoverce vsakršne opazke, kaj šele zaničljive in zasmehljive klice in vzklike. Zastava, znak, pozdrav, praznik, liturgija je za tega, ki se k temu priznava, vendar nekaj svetega, pa če je to tudi Mohamedova brada, ali turški polmeseec, ali sovjetska zvezda. Vsek zasmeh ali zaničevanje razburja duhove in jih žali. Mi katoličani zahtevamo spoštovanje simbolov naše sv. vere, pa bomo to mnogo lažje in gotoveje dosegli, če stvari, ki pomenijo drugim nekaj visokega, ne vlečemo v blato. Kako lahko ob takih prilikah otrokom razložimo: »Glejte, kako povsod ljudje hrepene po nečem višjem; kako srečni smo mi, ko to najvišje poznamo in smo imeli milost je doseči.« Kako lahko ob taki priliki pridemo do pobude k molitvi za one, ki so še daleč od prave vere. To je plemenito orožje do nasprotnikov.

Pa drugi nas vendar zasmehujejo? Zakaj naj bi pa ti ne začeli strpljivosti, lepega obnašanja do svojih nasprotnikov? — Ne, ne, tega si ni treba želeli! Saj potem bi se odpovedali voditeljstvu, ki nam gre kot zastopnikom najplemenitejše človeške ideje: miru med ljudmi in splošnega spoštovanja. Potem bi izgubili tudi najugodnejšo priliko, da bi mogli dokazati, da katoličanstvo ljudi plemeniti, jih napravlja pohlevne, ponižne, poduhovljene. Na nas je, da smo prvi v premagovanju takih človeških slabosti! Tako premagovanje pa člo-

Čemu zabavljaš čez draginjo?

Kdor želi pocenitev blaga, naj pristopi kot član in odjemalec k našemu
I. delavskemu konzumnemu društvu v Ljubljani
Kongresni trg št. 2, ki ima 37 prodajalen v Ljubljani, okolici in drugih krajih Slovenije

Podpore v našem pokojninskem zavarovanju

V našem »Delavskem Vestniku« sta bila dosedaj objavljena o pokojninskem zavarovanju nameščenecv dva članka, in sicer smo si ogledali vprašanje: za koga velja dolžnost pokojninskega zavarovanja ter kdo je izzet od dolžnosti pokojninskega zavarovanja. Danes si hočemo ogledati podpore, ki jih nudijo naše pokojninsko zavarovanje.

Pokojninsko zavarovanje za nameščenca nudi sledeče podpore: a) enkratno odpravnino vdovi, otrokom ali materi; b) invalidsko rento; c) starostno rento; d) vdovsko rento; e) otroško rento; f) izredne podpore vdovam z otroki in dvojnimi sirotami; g) delno povračilo premij. Prispevek za bala; h) podpore za temeljito zdravljenje; i) podpore za brezposelne nameščenca. Danes si ogledimo odpravnino in invalidsko rento.

Enkratna odpravnina vdovi, otrokom ali materi? Dvokler nameščenec še ni bil pet let zavarovan in ni s tem dopolnil tako zvane čakalne dobe, še nima ne on sam in tudi ne njegova rodbina — razen če se je ponesrečil v službi — pravice do stalne pokojnine, temveč ima vdova, če ni vdove pa otroci, le pravico do enkratne odpravnine v znesku 60 kratne zadnje zavarovalne premije. Če nameščenec ni zapustil niti vdove niti otrok, ima ne glede na dovršeno ali nedovršeno čakalno dobo pravna mati, za katere preživljanje je prispeval umrli zavarovanec ali umrla zavarovanka, pravico do enkratne odpravnine v višini 30 kratne zadnje premije.

Invalidska renta z zdravniškim spričevalom. Če nameščenec, ki je bil zavarovan vsaj pet let, oziroma ki se je v službi ponesrečil, dokaže z zdravniškim spričevalom, da zaradi kakšne telesne ali duševne hibe ne more dalje izvrševati poklicnih dolžnosti svoje zadnje zavarovanju zavezane službe, ima takoj, ko poteče njegova pravica do polletne bolezenske podpore pri bolniški blagajni, pravico do invalidske rente.

Invalidska renta brez zdravniškega spričevala. Tudi zdrav nameščenec, ki je bil vsaj pet let zavarovan in je dosegel 65. leto starosti, se smatra za invalida in ima pravico do invalidske rente, če izstopi iz zavarovanja zavezane službe.

Da se prepreči zloraba, pa določa zakon, da nima pravice do invalidske rente oni invalid, ki s kakim drugim opraviлом zasluži več nego dve tretjini tega, kolikor so znašali njegovi povprečni zavarovani prejemki zadnjih petih let. Dalje določa zakon, da tak invalid sicer ne izgubi rente, a se mu ta toliko zniža, da znaša skupaj z njegovim zaslužkom le toliko, kot so bili povprečni zavarovalni prejemki zadnjih petih let.

Delo in sport

Sport je razgibanje telesa izven poklicnega dela. Glavna njegova značilnost je, da delamo gibe popolnoma prostovoljno, da torej sodelujemo z veseljem — z dušo in telesom.

Tudi poklicno delo je v splošnem zvezano z gibanjem, toda to gibanje ni prostovoljno, prav redko je opravljeno to gibanje z vso dušo in vsem telesom. Poklicno delo, pri katerem sodelujemo prav s takšnim notranjim veseljem kot pri kakšni panogi sporta, ima na telo pravi sličen blagodejen vpliv kot sport — krepi telo in razvedri duha. Tako delo je zlasti delo na polju, dokler ni prenaporno.

Nasprotno pa se značaj dela v tovarni, v obrtni delavnici ali v rudniku zelo loči od značaja sporta. Človek služi tu stroju, gib mora slediti gibu, če je delavec razpoložen tako ali tako. Stroj teče enakomerno, delo je monotono, človek dela često brez veselja, posebno še zato, ker ve, da ni pravično plačan. Zato vidimo, da ohrani poljski delavec mnogo več duševne svežosti kot delavec v tovarni ravno zaradi razlike med obojnim delom.

Prav iz tega razloga je sport za industrijskega delavca bolj potreben kot za poljskega. Kogar poklicno delo preveč utruja zaradi svoje monotonosti, temu more sport sprostiti duha in vrniti telesu mladostno prožnost in s tem veselje do življenja. Za delavca v tovarni je sport najboljše razvedrilo — pa bodisi, da ga goji na sportnem prostoru (lahka in težka atletika, orodna telovadba, razne sportne igre z žogo itd.) ali pa, da iz vesolja do gibanja obdeluje svoj vir, pomaga domačin pri košnji in pospravljanju sena, sekanju drv in podobno.

Tako naj pojmuje sport vsak delavec; potem bo aegel blagodejen vpliv sportnega duha preko sportnih igris in organizacij do posameznika kjerkoli — pri njegovem poklicnem delu in ob prostih urah. (Iz »Kresca«.)

Naše nove naloge

Volitve v Delavsko zbornico so za nami. Za trenutek so nas te volitve zmedle, ker na tako velik korak in tako težek boj še nismo bili dobro pripravljeni. Vendar je bil ta naš prvi korak — velik in nepričakovan uspeh. V vseh krajih naše slovenske domovine smo si pridobili prijateljev in somišljenikov. V vsaki fari imamo zaupnika, v večjih krajih se pripravljajo podružnice.

Svoj ognjeni krst smo prestali. Sedaj pa na delo za našo organizacijo in naš pokret.

Smo stanovska in strokovna organizacija slovenskih nameščenecv in nameščenk, ki izpovedujemo katoliški svetovni nazor. Ta zavest mora priti v vsakega našega člana. Brez demagogije, brez sovraštva, laži in nasilja zberimo vse one, ki so dobre volje in jih pridobimo in navdušimo za vse to, kar nam je vzvišeno in sveto. Vsi so naši prijatelji, tudi tisti, ki nas nočejo razumeti in nas kamenjajo. Tudi te moramo pridobiti. To je torej naša prva naloga: da v našo organizacijo povabimo vse, ki so tega vabila vredni.

Druga naša naloga je, da vse te naše tovariše in tovarišice, za katere se do danes ni prav nihče brigal, prekrasimo s svežim in novim duhom. Namen naše organizacije ni samo ta, da vselej in povsod zastopa in brani nameščenske interese, temveč je namen naše organizacije tudi ta, da po svojih močeh sodeluje pri obnovi našega družabnega reda, da propagira misel stanovske vzajemnosti in da napravi iz našega nameščenskega pionirje nove katoliške socialne prosvete, pionirje novega pokreta, ki mora zajeti vse naše delovno ljudstvo.

Ne trdimo in ne bomo trditi, da vlada v naši organizaciji popolnost. Nasprotno, še marsikaj ne popolnega je, ker smo mladi. Toda v nas je silna volja, da napredujemo in zmagamo ter priborimo slovenskemu delovnemu ljudstvu tiste pravice, ki mu po vseh božjih postavah grede.

Zato pa, tovariši in tovarišice, na delo! Bog živi! Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije in Ljubljani.

Brezposelnost pada

Mednarodni urad za delo v Ženevi je objavil v začetku tega meseca pregled brezposelnosti v različnih državah, da pokaže zboljšanje gospodarske krize. Iz števil, ki se nanašajo na brezposelnost v juliju, avgustu in septembru 1933, vidimo, da se je napoved zboljšanja, ki je bila napovedana pred tremi meseci, uresničila, in da je res brezposelnost padla v večini držav.

Pri primerjavi sedanjega stanja s situacijo v istem času v letu 1932, je Mednarodni urad konstatiral, da se je število brezposelnih zelo znižalo posebno v Nemčiji, Belgiji, Kanadi, v državi Čile, Danski, Franciji, Angliji, Irski, Portugalski in Romuniji. V Zedinjenih državah se je stanje brezposelnosti v juliju močno znižalo in kakor vse kaže, se bo število brezposelnih še dalje zelo zmanjševalo. Brezposelnost se je v letu 1933 povečala v Avstriji, Bolgarski, Češkoslovaški in Jugoslaviji. Za Holandijo, Švedsko in Švico se ne more reči ničesar gotovega, ker imajo v teh državah več statistik, ki najbrž niso povsem točne.

V Nemčiji je bilo v začetku septembra 1933 4.127.587 (22%) brezposelnih, dočim je bilo v septembru 1932 5.223.810 brezposelnih ali 28,6%; v Avstriji je sedaj brezposelnih 291.224 (23,3%), napram 391.291 (21,5%) v septembru 1932; Anglija in Severna Irsko imata 2.458.744 brezposelnih ali 19,2%, napram 23 odstotkom v letu 1932; v Belgiji je bilo v avgustu 1933 142.119 brezposelnih delavcev napram 169.411 v avgustu 1932; v Danski sedaj 73.834, lansko leto 92.451; v Holandiji 148.508 napram 159.035; v Švici 76.709 napram 89.700; v Češkoslovaški 226.843 napram lanskoletnim 167.529; v Franciji je bilo v septembru letos 265.902 brezposelnih, lansko leto pa 298.479; v Italiji 824.195 napram 931.291; v Kanadi 32.000 napram 38.240; v Avstraliji 106.652 napram 124.068; v Bolgarski 23.247 napram 31.795 v letu 1932; v Madžarski 52.351 napram 56.985; v Norveški 38.848 napram 30.963; v Poljski 215.017 napram 218.950; v Romuniji 24.685 napram 33.679.

Brezposelnost je, kakor vidimo, sicer občutno padla, toda ogromno število je še ostalo onih, ki imajo pravico do zaslužka in kruha. Kaj bodo države in človeška družba napravila z njimi? Ta problem postaja vedno bolj zavozlan in na videz nerešljiv, ker imajo odločilni ljudje in državniki mreno pred očmi, da ne vidijo prave rešitve. Prišla bo pa zato pobuda od spodaj, ker noče priti od zgoraj, in koliko vrednot in dobrin bo takrat po nepotrebnem uničenih...

mo? Za to je že v otroški dobi dovolj prilike. Pred vsem drugim je treba že otroku pravilno razložiti razliko med osebo in stvarjo. Ker gospodar terja stanarino in noče prav nič počakati, zato še ni treba vprito otrok rohnati nad »kapitalisti«; saj ne vemo, kakšne neodoljive račune ima mož plačati in je njemu tudi tesno za denar. Če v pisarni ni bil enkrat šef najboljšje volje, še ni treba v prisotnosti otrok posplošiti dozdevno krivico na vse delodajalce. Če je sosedov sinko, katerega oče je drugačnega prepričanja od nas, našega malega s pestjo nabunkal, zadostuje ugovoritev, da se le nevljudni otroci pretepaajo, sosedovo svetovno prepričanje pa lahko prav na miru pustimo. Delavski tovariši, ki se je pustil vplivati od napačno politično usmerjenih tovarišev, kljub svoji zmoti ne zasluži imena »proletni komunist« itd. Naša vera nam kletve sploh ne dovoli in če kletve v tem slučaju tudi ni tako resno vzeti, pa prav ta neprimisljeni poudarek lahko zanesne nepotrebne ostrine v boj med sosedi. Prav posebno pa naj bi starši svojim otrokom prepovedali pri javnih ob-

veku, ki se vadi v njem, samemu najprej koristi. Marsikateri mladostnik bi nam bil zvest ostal, če bi ne bil sploh vsega zavrgel, ker se njegove osebnosti izkušnje niso krile s pretiranimi in neresničnimi predstavami o drugačemislehkih ljudeh, ki jim jih je dala napačna vzgoja.

Iz domače hiše, kot sad domače vzgoje morajo vzeti otroci s seboj v življenje, kako naj branijo lastno prepričanje z notranjo dokazilno močjo resnice, ko obvladajo vsebino svojega resničnega prepričanja, ko dobro vedo, zakaj drugače in bolje verujejo in zakaj zaradi te vere tudi v življenju drugače ravnaajo. To vse morajo otroci odnesti z doma s seboj v življenje in pa še izrecno zahtevati naše sv. Cerkve po vseobsegajoči ljubezni do soljudi ter nauk o dejanski milosti, ki jo Bog v svoji modrosti ni navezal ne na narod, ne na raso, ampak jo dá vsakemu, kolikor je potrebuje, da v obsegu svojih zmognosti postane dober človek ter išče in tudi najde katoliško vero, ki je pač vesoljna in namenjena vsem ljudem. Tako vzgojo otrok ukazuje sedanji čas vsem materam

Za negovanje kože in perila — deževnica

Marsikdo ima večne nepravilne s hrapavo kožo na obrazu in rokah, s srbečimi izpuščaji, ekcemi. Za takega je deževnica najboljše zdravilo. Voda iz vodovodov in studencev je bolj ali manj trda, pomešana s kemičnimi snovmi, ki dražijo občutljivo polt. Deževnica je brez teh snovi, torej mehka in najbolj blagodejna za negovanje polti. Le to je težava, kje dobiti deževnico, ko imajo ljudje — in hvala Bogu, da imajo — že domalega povsodi vodovode in vodnjake in deževnice nihče več ne zbira. Pomagamo si s prekuhanjo vodo, kar je pa seve za trajno rabo dokaj draga stvar.

Tudi za namakanje perila je deževnica najprimernejša, ker je mehka in se milo v njej rado peni zaradi česar je učinkovitejša kakor v trdi vodi. Ljudstvo je to v prejšnjih časih dobro vedelo in pri hišah so imeli čebre, v katere so vsaj za pranje nalovili deževnice. Danes si pomagamo z različnimi kemikalijami, ki trdo vodo omehčajo. Stroške imamo tu ko tam in tudi z gospodarskega stališča ne bi bilo brez pomena, če bi imeli naprave, ki bi omogočale zbiranje deževnice in jo ohranjale čisto. Na vsak način skušajmo vsaj ob dežju izkoristiti mehko deževnico za umivanje, kopeli in perilo. Pa še za nekaj! Malokatera gospodinja ve, da sta kava in čaj najokusnejša in najzdravnejša, če ju kuhamo na mehki deževnici.

Konrad Gologranc

MIESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodniško zaprisoženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše

čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064 64 Bruxelles,

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,

LUKSENBURG: No. 5967 Lux-embourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno

naše čekovne nakaznice.

MODNE NOVOSTI

Smuška bluza. To je res praktična novost, ki je ne bodo vselej samo sportnice, marveč vsaka žena, ki je izpostavljena vremenskim nepravilnostim, bodisi pozimi bodisi poleti. Bluza je iz nezmehljivega blaga in tako zložno ukrojena, da jo moremo brez ovire natakniti tudi čez debele volnene pletenine. Ovrtnik se da odvihati čez glavo v obliki prav brhke čepice.

Zdaj sta tudi glava in vrat popolnoma zavarovana, pa naj bo še tak vihar z dežjem in snegom. Ovrtnik je trdno skrojen z bluza, da nikjer ne propušta vlage. Takega varstva pred vlago ne dosežemo z nobenim šalom. Bluza tehta samo približno 500 gramov in jo z lahkoto nosimo z ostalimi potrebščinami v nahrbtniku ali pa tudi v posebni torbici za pasom.

Če bluza primerno podaljšamo in jo na spodaj primerno ukrojujmo, dobimo idealen dežni plašček za šolsko deco.

Pošljite naročnino!

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

A. T. — K. Planinski čaj kot tak mi ni znan, pač pa planinski čaj ali lisaj, ki ga je po naših nrih in goran dovolj in ki ze od nekaj slov kot dobro domace zdravilo pri pljučnih in črevesnih boleznih. Menda je za vase mnogotero bolehanje primeren, dodatek medu tudi. Hirana vam bodi ponajveč mlečna. Kot zdravilo vam za hladno letno dobo priporočam ribje olje, dvakrat na dan po eno žlico. Držite se enega zdravnik! (Če morda mislite reklamni »Planinka čaje«, vedite, da ta lekarska mesanica »ureja prebavo« pri ljudeh z zaprijem, ker vpliva odvajalno ali dristino).

I. P. — J. Hude boleline po vsaki jedi, zlasti zvečer pri ženi, ki je ze prestala operacijo zavoljo ognjenoega stiepa, ki trpi zastran stalnega zaprtja in se zaradi poklica ne more telesno gibati. Kaj z njimi, ko ji »razni zdravniki« niso znali pomagati? Močno se bojim, da pridem med tiste »razne« sušmarje tudi jaz in sicer nezaušuseno in brez lastne krivde. Krivda namreč je pri vas ali bolnici sami. Prvič je zmota, ako menite, da se da navzlic nezdravemu življenju ohraniti zdravje zgolj z zdravili. Kdor se ne more iz tega ali onega razloga dovolj razgibati, ne sme veliko jesti in se tista hrana, kolikor jo sme živati, mora biti izbrana, t. j. takšna, ki ne napravi težav. Druga napaka je, da se poslužujete »raznih« zdravnikov. Držite se samo enega in sicer tistega, ki vas je začel zdraviti. Po mojem mnenju bo tisti vsaj prvi zdravnik najlažje razpoznal stanje, ali se ni razvila še kakšna nova bolezen v želodcu ali dvajstniku ali morda v žolčniku poleg brazgotinastih zarastlin, ki so gotovo ostale po gnojnem vnetju slepega črevesa. Če vam je ta nasvet doma neizvršljiv, pojdite na opazovanje in morebitno zdravljenje v kakšno večjo bolnišnico.

M. P. — N. Prelom stegeničnega vratu se vam je dobro zacelil — hvalite Boga za tako bolj redko srečo — bolečin nimate, hodite že povoljno z bergljami. Kaj naj napravite še na poškodovanem udu? Nič posebnega! Kopeli in obkladki so odveč, ako nimate ne bolečin in ne oteklina. Masaža je potrebna tistemu udu, ki se ne more ali ne sme gibati sam, sicer je gibanje najboljša masaža, za vas hoja, ki se v njej vadeti oprežno, a vztrajno. Kost, ki se je zarasla, se na tistem mestu ne prelomi več zlahka! Pojdite, če ne morete več letos, pa prihodno pomlad v poltice, ki so za takšne primere poškodb in za vašo dobo zares priporočljive. Morda vas tamkaj še presenetli kakšna »poskočnca« misel!

J. P. — C. Okorele in prezebajoče noge, kako si zdravite, ko si ne morete privoščiti topliškega in drugačnega zdraviliškega zdravljenja? Preberite prejšnji odgovor. Prav vam je treba gibanja po načrtu in čezdalje več! Delo je, v vašem primeru hoja, ki ohranja in popravlja in pomlaja okvarjene ude, vse drugo zdravljenje je postranskega pomena. Po krepki hoji, ki vam je nogi dobro segrela, si napravite poliv s prestano vodo, nato si z otrdalo čvrsto osušite nogi in se tople obuje v copate ali zlepite pod oedejo. Poskusite, ko zapade sneg, z bosima nogama sprehod po njem, a pazite, da vas pred sprehodom ni zeblo v nogi, po takem sprehodu vam bo bolj tople kakor v toplih cah. Prihodno pomlad se lotite bosih sprehodov po rosnih travah ali hmelju na vodi, ki sega vsaj čez gleženje.

Kmetijski nasveti

Zima se bliža, slabo vreme preprečuje marsikatera dela na polju ter veže kmeta na dom. Tu ga pa čakajo opravila in priprave za zimo, ki ga ne smejo prehiteti.

Na domu. Pregledati je okna in vrata pri stanovanjih in hlevih, če so v dobrem stanju in če trdno zapirajo proti mrazu. Pokvare je takoj popraviti. V hlevih skrbimo za toploto, pa tudi za prezračevanje. Krompir se je v skledni že dovolj osušil, zato ga je sedaj obratiti: drobnega, nagnilega, obgrizenega in nasekanega za pokrmljenje, kot jajce velikega za seme, ostalega za prehrano in prodajo. Če nimamo v kleti zanj prostora, pripravimo podstapne, v katere ga vložimo, toda le ob suhem vremenu. Tudi peso in repo spravimo na ta način. Ponekod se sedaj še kuzuza lička, ajda in fižol mlati.

Poljedelstvo. Ob lepem, suhem vremenu je na polju vedno dovolj dela. Iz njav je spraviti, kar je tamkaj še ostalo. Predvsem je odvoziti domov peso in korenje, ki ne preneseta preveč mraza. Repa in zelje sta proti slani že manj občutljiva. Prazne njive je takoj globoko preorati in jih pustiti v odprti brazdi čez zimo, da zemljo mraz pretrese in jo napravi bolj rodovitno. Spomladi se bo ta laže pripravila za setev. Tako oranje se lahko izvede tudi, če je zemlja nekoliko vlažna. Če opazimo, da je ozimna pšenica močno zapleveljena, tedaj je koristno, če jo ob popolnoma suhem vremenu na lahko pobranamo. Da sprazni mo gnojšča za zimo, bomo izvozili gnoj na njivo, zložili ga na velike kupe, dobro ga stlačili in potem pokrili z zemljo.

Travnistvo. Ob lepem, toplem, suhem vremenu se lahko pasemo. Sicer pa je sedaj čas za gnojenje z domačim gnojem, kompostom, pa tudi z umetnimi gnojili Tomasovo žindro in kalijevo soljo pa tudi z apnom. Hlevski gnoj mora biti popolnoma uležan in razkrojen, kajti samo tak deluje na travnikih brez znatnih izgub. Navedlan gnoj je boljše kompostirati in šele prihodnje leto z njim gnojiti. Če so gnojšične jame polne in ne vemo, kam z gnojnico, tedaj jo razvozimo po travnikih. Ob lepem vremenu začnemo čistiti travnike in pašnike kamenja in grmovja, trebiti odvodne jake ali jih nanovo izkopati. To delo se nam bo prihodnje leto bogato izplačalo. Listje je že precej odpadlo, nastopil bo čas za napravo stelje. Živina potrebuje čez zimo mnogo stelje in kmet obilo gnoja, zato moramo sedaj pridno grabiti listje.

Živinoreja. Vpoštevaj vsa navodila, ki so bila navedena zadnjič na tem mestu, tudi v prihodnjih 14 dneh. Skrbti, da bo imela živina v hlevih in svinjarnih čim večjo udobnost: dovolj svetlobe in dobrega zraka, suho in toplo stajo ali ležišče; snafno, primerno gorko in nikakih prepilov. Kravam, ki niso ali so premalo hodile na pašo, je treba prikrajšati parklje, da ne postanejo predolgi. Predolgi parklji ovirajo stajo in hojo in neredkokrat zdrane in pade živali. Pri brejih živalih lahko povzroči tak padec zvrženje. Najbolje je, da prikrajša, odščipne in opili predolge parklje v to izurjena oseba. Preglej v hlevu tudi verige, na katere priklopeš živino. Prelebe ali preveč obrabljene dele verig popravi in spravi v red, da preprečiš nesrečo v hlevu po živali, ki bi se uteg-

A. P. — M. Pijančevanju se odvadi pijanec, ki sam to hoče ali se odvajanju vsaj ne protivi; brez njegovega sodelovanja je takšno prizadevanje brezuspešno. Kazna reklamna sredstva so popolnoma nezanesljiva in pomagajo na splošno lofiko, kakor dodelat pripomoček, zavrelca hrastovega zeloda, ki se jo napravi tako, kakor kavo in primeša kavi ali čaju. Cashi pomagajo to neškodljivo in ceneno domace zdravilo, da se začne pivcu studiti opojne pijače. Zal, da ni v naših krajih zavetišč za take sumake, pivska zdravilišča dosegajo drugod zadovoljive uspehe. Uspešem se mi zdi način zdravljenja pivcev, kakor ga izvajajo menda na Angleskem. Pivec izpije časo najhujšee mu opojne, zdravnik mu takoj vbrizgne zdravilo, ki čez nekaj minut povzroči bruhanje. To se ponavlja dan za dnevom, pravijo, da se na ta način pristudijo vsakemu pivcu vse opojne prej ko v treh tednih. Jaz nimam osebnih izkusiev o tem zdravljenju, menim pa, da velja poizkusiti v vašem primeru!

K. K. — O. Glise odpravljati je nehalno početi pri onem, ki jih — nima. Ena sama glista, ki je prišla na dan navzlic mnogim zdravilom, je dokaz, da je zašlo v vas eno samo glisto jajce in se v vas razvilo. Tisto premikanje in grizenje v črevesih je brzkonce vse kaj drugega ali pa nič posebnega, drugi »glisni« znaki, ki jih navajate, so prividi ali kar se tiče voda, prav za prav »privoiki«. Da si pa odpravite gliste »iz glave«, dajte si blato pregledati z drobnogledom (mikroskopom), če imate kaj glist, se najdejo jajčeca v blatu. Kako se odstrani človek, ki je sam snuzen in nima opravka z otroki, okuži z glislami, je nešteto možnosti, dovolj je, da vžijete salato ali sadje, ki je bilo v rokah matere glisčevega otroka. — Kako mi je hudo, da niste pesnica ne skladateljica, kako težko pogrešam slavospeva, ki mi pritiče tudi po vaši sodbi!

T. G. — B. Sment imenujete vi svojo nadlogo, da morate vsakega pol meseca lenariti. Ko bi rada tako čvrsto delala kakor drugo polovico. Sment pomeni skrata, vaš izraz je nov in dober za kolikor toliko znano življenjsko dogajanje, ki je valovito ali vijugasto. Morda se v dobi plime — da ostaneva pri primeri morskega valovanja — preveč ženeite in svoje moči črpate preko mere, nakar se v dobi oseke kaže tem večja onemoglost. Višjemu valu sledi vseskar nižji dol. Ako hočete svojo življenjsko črto kolikor toliko izravnati — popolnoma ravna itak ne bo nikoli — brzdajte se glede delavnosti v ugodni polovici, privoščite si dovolj počitka in hrane, kamor šteje tudi prosti zrak, pa vam bo neugodna polovica meseca manj nadležna. Previden človek devlje v dobrih časih vedno kaj na stran za slabše čase. Smenta položajte ali morda odpravite z izdatno hrano, priporočam vam sadje in zelenjavo, mlečne jedi in posebno sir, jajca, največ sveža, možgane in bela jetra.

M. S. — S.Knapjova razpoznavna jetike s pomočjo pljunka — jetičen, da pada v vodi na dno, nejetičen plava — je otročja in varljiva. Toliko jetičnih pljunkov lepo plava kakor se nejetičnih potaplja!

Ista: Odstranitev drgalk ne odstrani vselej goltnega vnetja. O tem je bilo pisano v zadnji številki. — Povračanje česnega vnetja prepreči, ako se zdaj vztrajno zdravite in odstranite oz. se ogibljete škodljivosti, ki so povzročile prvo vnetje.

Drugim — drugič!

niša odtrgati od jasi ali odkleniti radi pokvarjene obrabljene verige. Iz hleva skidaj gnoj redno vsak dan in skrb za dober odtok gnojnice. Deževno vreme letos zelo ovira izrabo jesenskega paše, radi česar je živina navezana večinoma le na hlevsko krmiljenje. Ker ne kaže več veliko računati s pašo in zelenimi krmili, pripravi živino polagoma na popolno zimsko krmiljenje. Pašo in zelena krmila moraš vsaj deloma nadomestiti s peso, repo ali korenjem. Ne zabi na dodatek fosforokalega klajnega apna, ki ga potrebuje zlasti mlečna in rastoča živina. Preceni zaloge krmil, zlasti vse vrste sena, slame in plev. To je na splošno potrebno, zlasti pa še tam, kjer se je bali pomanjkanja krmil. Od zaloge sena in slame je pred vsem odvsnio, koliko živine lahko prerediš čez zimo. Brez obimovitih ali obsežnih krmil (sena, slame itd.) ne moreš uspešno krmiti ne goveje živine ne konj. Povprečno lahko računaa, da potrebuje odrasla živina (500 kg žive teže) najmanj 6 kg obsežne krme na dan neglede na druga krmila. Iz tega lahko preračunaš, koliko obsežne krme (sena, slame itd.) moraš najmanj imeti, da prehraniš živino do paše in zelene krme spomladi. Ako nimaš dovolj obsežne krme in ne sredstev za dokup, znižaj število živine še do časa. Bolje je vedno, da imaš manj živine, pa tisto dobro prehraniš čez zimo, kakor pa, da imaš mnogo glav živine v hlevu in jo le slabo krmiš.

Pri čebelah po vestnem zazimljenju, o katerem smo dali navodila v prejšnjih številkah »Slovenca«, ni posebnega opravka več. Družine naj se puste v miru, ki jim je sedaj nujno potreben. Zato se v čebelnjaku ogibljimo vsakega opravka, ki bi povzročal ropot in čebele vznemirjal. Zrela priprimo tako, da ne morejo v panje miši.

Satje, ki smo ga pri A.-2. panjih pobrali iz medišč, preberemo in staro ter s trovino nakazeno ter sicer manj uporabno izrežemo, stisnemo v kepe in do kuhe shranimo. Okvirje očistimo in zložimo drugega na drugega ter sklade zvežemo, da se okvirji ne vežijo. Dobro satje zložimo v omaro in ga zašepelamo; kdor pa omare nima, naj jih obesi na drog pod streho, ki ga je v ta namen pripravil in na katerem bodo sati varni pred miši. Ako je podstrešje količkaj odprto, da je prepil, bo satje daleč v pomlad varno tudi pred moljem. Sati pa naj se ne tiščijo.

Sadjarstvo. Nadaljujemo s kopanjem jam za sadno drevje in s pripravljanjem opornih kolov. Za sajenje sadnega drevja je ob ugodnem vremenu najboljši čas pozna jesen. Pri posajanju in sajenju mladega sadnega drevja ne sadimo poljubnih sort, temveč le priznane najboljše sorte, ki so določene za dotični sadjarski okoliš. Bolje je saditi le malo, a zato dobrih sort. Sadno drevje čistimo. Pri tem delu odstranimo tudi vse morebitne zapredke gosenic in jih uničimo. Pazimo zlasti na mlado, pred letom posajeno sadno drevje. Ne puščajmo, da raste po svoji volji, pač pa ga obrežimo in mu dajmo pravilno obliko. Zelo koristno je tudi prekopanje drevesnih kolobarjev. Kier se je bati pedica, privežimo, ako tega dozdaj še nismo storili, na gladkem mestu debla pas, ki ga namažemo z lepivom. Uničujemo zalego in jajčka škodljivcev sadnih dreves. Zatirajmo krvavo uš. Zava-

rujmo sadno drevje proti zajcu. Ne zabimo na gnojenje sadnega drevja. V sadni kleti skrbimo za dobro prezračevanje, obenem pa ukrenimo vse potrebno, da sadje ne bo trpelo pred mrazom.

Vinarstvo. Dobro je, ako po trgatvi trte okoplješ, da se s tem uniči v zemlji mnogo škodljivcev, ki sicer pričnejo spomladi svoje uničevalno delo. Z okopavanjem tudi pospešiš razkroj zemlje. Obnem z okopavanjem lahko združiš tudi gnojenje vinogradov.

Po končani trgatvi osnaži skrbno vso posodo in opravo, ki si jo rabil pri trgatvi, posuši jo in lepo shrani. Če treba jo tudi zašepelaj. Ako v kleti še nisi vse osnažil in uredil, stori to takoj. Vrši se glavno kipeenje mošta, ki ga je precej manj in je tudi manj sladek kot lani. Zato pa moraš paziti, da mošt še zdaj dobro povre, da bo vino spomladi dobro in čisto. Klet naj bo v to svrbo zadostno topla.

Vrtnarstvo. Na vrtu imamo še zelenjave, ki jo je tako spraviti, da nam bo pozimi čim več zalega. Res je sicer, da prenese endivija in druga jesenska zelenjad tudi nekaj stopinj mraza — sneg ji navadno nič ne škoduje —, vendar moramo vse poskrbeti, da jo ob pravem času uzmimo. V kleti si napravimo zimski vrt iz peska in zemlje. Redkev, peso in korenje zakopljemo v pesek. V zemljo posadimo peteršilj, majoran in druge dišave, dalje radič, endivijo, ohrovt, zelje in drugo. Klet moramo večkrat zračiti, zelenjad pregledati in odtraniti gnile rastline. Če nimamo primerne kleti, tedaj shranimo zelenjad v tople grede. Večkrat celo zadostuje, če izkopljemo na vrtu jamo, v katero vložimo endivijo, zeleno, ohrovt ter jih pokrijemo s listjem. Ob hudem mrazu pride na vrh še zemlja. Tudi na ta način se zelenjava primerno hrani. — Prazne grede gnojimo z gno-

Nesrečna družina. K. U. H. Od vojakov se je vrnil brat, poprej skrben za dom in domače, sedaj pa pijanec in nasilnež. Po nekaj mesecih ste domači opazili, da brat ni več zdrave pameti, da ne ve prav, kaj da govori in da se stalno boji, da ga ne zastrupite. Postal je nevaren in je že večkrat v sobi kaj zažgal. Mati in sestre živite v strahu in vprašate, kako bi mogli brata spraviti v kakšen zavod, da se pozdravi. — Če nimate lastnih sredstev, da bi plačevali oskrbnino, bo občina dala brata v umobolnico šele tedaj, če bo za okolico nevaren. Orožništvo bo posego vmes šele tedaj, če bo brat res kaj napravil. Svetujemo vam, da domači preprečite bratu, da ne bo dobival nobenega alkohola in se bo njegovo stanje najbrž zboljšalo.

Prestavljen žleb pri studencu. I. M. Št. V. Za Vašo hito teče studenec, na katerem je napravljen lesen žleb za vodo, ki služi vam in sosedom za pranje. Poleg studenca pelje pot v gozd. Radi deževja se je pot poškodovala in so jo popravili. Pri tem so pa žleb pri studencu prestavili višje, tako da ni več dohoda s popravljene poti, ampak bi morali ljudje po vašem svetu k novo preloženemu žlebu. Ker Vas sploh niso vprašali za dovoljenje, vprašate, če je to prav. — Ker je žleb pri studencu stal na vašem svetu, potem so sosedje, ki že nad 30 let uporabljajo vodo za pranje, to pravico priposestovali. Sosedom, ki so doslej imeli pravico do vode, ne boste mogli te pravice braniti, čeprav je žleb nekoliko prestavljen. Pač pa niso smeli brez vašega privoljenja prestaviti žlebu. V teku 30 dni lahko tožite vse tiste, ki so ta žleb (potok) prestavili. Preden se podaste v tožbo, premislite, če je res taka škoda za Vaš svet, po katerem bodo sedaj sosedje hodili do vode, da se splača prava.

Vodni rezervar. A. F. Zg. D. Pred enim letom ste dali po podjetniku napraviti vodni rezervar. Ob deževju je prihajala v rezervar kalna voda. Podjetnik se je zavezal, da bo popravil, če se pri pregledu ugotovi, da ob deževju ni kalna voda že v studencu, ampak da je v rezervarju pomanjkljivost. Ker je v jeseni ob deževju ostala voda čista, ni prišlo do pregleda rezervarja, ampak ste podjetniku izplačali vse zadržani zaslužek. Ob hudih jesenskih nalivih pa je zopet voda umazana v rezervarju. Vprašate, če lahko podjetnika prisiliti s tožbo, da popravi. — Če se s podjetnikom niste posebej dogovorili glede jamčevanja, potem velja med vami in podjetnikom po zakonu določena doba za jamčevanje, in sicer je treba uveljaviti pri premičnih stvareh s tožbo pravico do jamčevanja v 6 mesecih, pri nepremičnih stvareh pa v 3 letih. Svetujemo vam, da po strokovnjaku daste pregledati vzrok umazane vode v rezervarju in o tem nameravanim pregledu obvestite podjetnika. Če bo vzrok pomanjkljivost pri izdelavi, potem lahko v zakonitem roku od 3 let s tožbo prisiliti podjetnika, da popravi.

Volivni letaki. J. K. G. Mali letak: če je oseba I. K. pod skrbstvom, to je, če ima še vedno kot preklicanec od sodišča postavljenega skrbnika, potem je trditve resnična in zasebna tožba radi žaljenja časti brezuspešna. Veliki letak: žaljiva je vsebina le za prva dva kandidata, in sicer »zaradi nepokorščine zakon«. Ta dva lahko vložita uspešno tiskovno tožbo, če res nista nikjer pokazala nepokorščino proti zakonu. Za tretjega kandidata I.K. pa vsebina letaka ni žaljiva.

Prodani paviljon. K. B. M. Lani ste prodali paviljon za določeno ceno. Dve tretjini te cene je kupovalka takoj izplačala, ena tretjina pa je zapadla šele čez leto dni, pod pogojem, da v tem času oblast ne bo zahtevala odstranitve paviljona. Paviljon je res ostal in zapadel je ostane kupnine v plačilo. Kupovalka pa noče plačati, češ, da je sploh paviljon preplačala za polovico, da ste se zavezali še pred prodajo popraviti streho in zadnjo steno ter sedaj, po preteku leta zahteva od vas popravilo, sicer da smatra, da ste odstopili od pogodbe in bo zahtevala že plačano kupnino nazaj. Vprašate, kaj vam je storiti. — Svetujemo vam, da na to pismo odgovorite s priporočnim pismom, da ga ne vzamete na znanje in da si pridržite pravico ob ugodnejšem času tožiti kupovalko na izplačilo ostanka kupnine. Ker imate priče o vsebini prodajne pogodbe in imate po kupovalki podpisano pogodbo, ki sploh ne omenja nikakih popravil, bi v slučaju tožbe morali dobiti tožbo. Samo vprašanje je, če morete od kupovalke kljub dobljeni pravdi dobiti v sedanjem času plačilo. — Kupovalka ima pravico, da tekem treh let radi prikradne nad polovico vrednosti s tožbo zahteva razrušitev kupne pogodbe. Vrednost paviljona z vpeljano obrtjo bi se v slučaju pravde določila za čas sklenjene prodaje. — Pravica do tožbe za plačilo ostanka kupnine zastara v treh letih.

jem, kompostom, pa tudi s stranišnico. Na to jih prekopljemo in pustimo čez zimo v odprti grudi. Napravimo si tudi kompost iz plevela in vrtnih odpadkov, ki jih je na vrtu sedaj vse polno.

Kranjč je postal brezmatičen. Kaj storiti? F. L. — Št. V.

Brezmatična pridružite drugemu panju, ki je šibak, pa ima dobro matico. Dokler je toplo (vsaj 12° C), opravite združevanje lahko v čebelnjaku, če pa nastopi hladno vreme, se mora to delo izvršiti v toplem prostoru. Če ima brezmatičnež v stropu veho, jo odprite in nanj naveznite plemenjaka, ki ste mu vzeli dno. Spodnje brezmatične čebele hitro najdejo odprtino in se prično seliti. Če gre selitev prepočasi, jo pospešite z dimom. Če pa vehe panj nima, izvrtajte večjo luknjo sami.

Gofitev krompirja iz semena. — M. K. R. — Čitali ste, da so v Rusiji začeli gojiti krompir iz semena in da so pri tem dosegli prav lepe uspehe. Želite vedeti, če bi se to tudi pri nas izplačalo in kako se to izvaja. — Krompirjevo seme tiči v sočni hzeleni jagodah, slično kakor paradižnikovo seme v paradižnikih. Ko so krompirjeve jagode dozorele, jih je obratiti in iz njih pridobimo seme tako kakor pri paradižnikih. To seme posejemo na vrsti ali na kako dobro gnojno gredico, kjer nam zrastejo sadike enake onim zelja, le da ostanejo bolj nizke. Osem tednov stare sadike presadimo na njivo kakor zelje po 20 cm narazen. V začetku jih moramo zalivati, pozneje okopavati, pleti in osipavati kakor ostali krompir. V tem letu dobimo krompir jajčje debelosti, ki nam bo šele v drugem letu dal bogat pridelek, če to gomolje posadimo. Da torej dobimo iz semena zadovoljiv pridelek krompirja, potrebujemo dve leti. Kar ste pa čitali v časopisu, da so v Rusiji iz pol kg krompirjevega semena pridelali v istem letu 180 stotov krompirja, je časnarska raca. — Goji se pač krompir iz semena na semenogojnih postajah, kjer hočejo kako krompirjevo vrsto izboljšati, ali dve krompirjevi vrsti med seboj križati in na ta način vzgojiti nove vrste. To je znanstveno delo na polju semenogojstva, ki je izrednega pomena za pridelovanje krompirja, toda za praktičnega kmetovalca to delo ni.

Pravni nasveti

Napad v časopisju. K. M. B. K. Vaš prijatelj je bil po logarju grofovske zemlje ustavljen na gozdnem potu. Ker mu je fant ugovarjal, ga je logar s palico pretepel in ga lahko telesno poškodoval. Fant je logarja tožil sodišču in obenem vas naprosil, da tega logarja napadete v časopisju. Napisali in objavili ste oster članek. Ker so se vašemu prijatelju poškodbe medtem popolnoma pozdravile in niso več vidne, a sodne obravnave še ni bilo, vprašate, če boste prisiljeni članek v časopisju preklicati v slučaju, če sodišče ne bi vašemu prijatelju verjelo in bi bil logar oproščen. — Preklic članka, to je popravek je dolžan urednik priobčiti le, če je od prizadete osebe poslan v 6 tednih od dneva objavljenega članka. Po tem času pa ima razžaljena oseba samo še možnost, da vloži tiskovno tožbo in sicer najkasneje v 3 mesecih po objavljenem članku. Komu bo sodišče verjelo, pa ne moremo prerokovati.

Prestavljena pot. T. K. Ob koncu njiv gre kolovoz, za katerega so lastniki, v kolikor gre po njih svetu, odločili, da ga prestavijo za par metrov višje, da si s tem podaljšajo njive in da bo kolovoz na bolj trdni podlagi. Iz gole nagajivosti pa nekateri upravičenci tega kolovoza trdijo, da prestavo kolovoza lahko zabranijo. Ali res? — Boljše je, če preložite pot v sporazumu z vsemi upravičenci, da preprečite nepotrebne tožbe radi motenja posestne pravice pola. Če so sporazumni upravičenci pota, po čijem svetu sedaj pot vodi, a prestavljena pot bi šla samo za nekaj metrov višje po svetu istih upravičencev — prestavitev sama pa je potrebna v korist služeeh jemišči in brez škode za ostale upravičence — potem tudi iz nagajivosti vložena tožba radi motenja posesti ne bi imela uspeha.

Nejasna pogodba. T. F. Avgusta meseca ste kupovali stavbno parcelo in je bila kupčija sklenjena pod sledečimi pogoji: da parcela ni močvirna, da bo bremen čista, da jo plačate po izmeri po zemljemercu in da so na prodajalčevi strani zadovoljni oče, sin in sinova žena. Na račun kupnine ste dali aro 500 Din. Oče in sin eta takoj podpisala, sinova žena pa je čez en teden izjavila, da ne dovoli prodati parcele. Radi tega in ker je ob deževju voda stala na parceli, hočete odstopiti od pogodbe in zahtevate povračilo že izplačanih 500 Din, ki vam jih pa nočejo vrniti, češ, da sta oče in sin za prodajo tudi proti volji sinove žene. Vprašate, če smete zahtevati aro nazaj. — Prodajalci so vam dolžni vrniti aro, če ne pride do kupne pogodbe radi neizpolnjenega pogoja z njihove strani. Pogodba sama ni prav jasna. Poglejte v zemljiški knjigi, kdo je prav za prav lastnik te parcele ali oče ali sin ali sinova žena. Če sinova žena sploh ni lastnica niti solastnica, oziroma ni vključena na tej parceli v njeno korist kakšna terjatev, potem njen mož oziroma oče tudi proti njeni volji veljavno lahko prodasta parcelo.

Priposestovanje pravice pota na Hrvaškem. A. K. G. Pred vojno ste kupili v Slavoniji posestvo. Od leta 1914 dalje ste sami uporabljali isto vozno pot skozi tuj gozd, kakor vaši posestni predniki in nihče vam tega pota ni branil. Lani je ta gozd kupila Brodska imnovna općina in logarji vam sedaj to pot branijo. — Če imate dokaze, da ste vi z vašimi posestnimi predniki po sedaj zabranjeni poti vozili javno in nemoteno skozi 30 let, potem ste si to pravico priposestovali in lahko pri sreskem sodišču vložite tožbo na priznanje te vaše pravice. Na ozemlju bivše Hrvaške in Slavonije ne velja cesarski patent od 5. VII. 1853, ki je bil proglašen samo za bivše avstrijske kronovine in po katerem se služnostne pravice pota po gozdovih niso mogle več priposestovati. Z logarji pa se ne prepirajte, da ne bi kaj preveč rekli in zato kazensko odgovarjali.

Poškodovani gepelj. I. Š. St. Pri morebitni pravdi bo odločilna izjava zvedenca: ali je poškodba nastala vsled malomarnosti n. pr. nepravilna montaža, neenakomeren pogon itd. ali pa se je morala zgoditi vsled dosedanje obrabe. V prvem slučaju morate plačati celo popravilo v drugem pa le sorazmerni del.

Zavarovanje pri »samopomočih«. A. D. — Oče je bil zavarovan pri dveh »samopomočih«. Od ene je dobila hčerka takoj po očetovi smrti posmrtnino, od druge pa ne in to kljub dvakratni zahtevi. Vprašate če ta druga »samopomoč« še obstoji. — Nimamo v evidenci vseh »samopomoči«, ki so jih organizirali posamezni stanovi, in drugih, zato ne vemo na katero »samopomoč« se to vprašanje nanaša. Obrnite se na predsedništvo dotične rokodelske zadruge in vprašajte, kaj je s »samopomočjo«. Če vam ne izplača zlepa, tožite.

(Nadaljevanje prihodnjo nedeljo.)

ČITATELJEM ZA NEDELJO

W. Schulze:

Korejski lovec

V hotelski dvorani v Harbinu me je zbodel v oči njegov čudni klobuk. Tu ljudje niso posebno nečimurni ali na modo udarjeni, vsak nosi, kar mu je prišlo v roke, pa naj si bo to kučma iz kozuhovine, evropski klobuk ali sportna čepica. Ampak klobuk Jurija Jankovskega je bil tako svojevrsten obliki z vrvicami — podobno kakor, nekoč konjeniške čapke —, da sem se moral pečati z njim. Ena vrstica mu je visela celo na prsi kakor podbradnik. Sebe znatno pozneje sem opazil pod tem klobukom obraz nenavadno mirne odločnosti, skladne močnatosti in ljubeznive blagosti. Ta obraz ni

približno 80 km od Vladivostoka, je redil v divjačinem oboru, obsegajočem približno 8000 ha, do 3000 jelenov. Biti je moral takrat zelo bogat mož, kajti vsak jelen, ki je dopolnil drugo leto starosti, da vsako leto eno rogove s štirimi rožički. Živali namreč vsako leto menjajo rogove in jim zrastejo novi. Dokler so v razvoju, so poraščeni z dlakasto kožo. V šestih tednih doseže rogove svojo dokončno velikost, v treh mesecih pa postane trdo in potem za medicinske namene ni več uporabno. Od šestih tednov dalje do največ treh mesecev je torej čas, da jelenu odrežejo štiri rožice njegovega

bil čisto nič podoben običajnim harbinskim obrazom; kajti Harbin je mesto okretin, po dobičku in zaslužku hlepečih poslovnih ljudi.

Po naključju sva se srečala v hotelskem baru. V tem, ko je mešalec pripravljaj pijače, sva skrivoma drug drugega ovohavala in dognala, da drug drugemu nisva zoprna. Znanja, ki jih napraviš zvečer pred barsko mizo, te drugo jutro ne vežejo niti na medsebojni pozdrav. Zato si tem raje pripravljaj na pogovor z ljudmi, ki jih prvič vidiš. Povedal mi je, da je lovec po poklicu, Rus po narodnosti in da ima svoj dom na Koreji. V Harbinu je prišel baže zato, da bi za poletje organiziral lovsko ekspedicijo. Par bogatih Američanov — na te in pa na bogate Angleže naletiš še danes po vseh najbolj skritih kotih zemlje — se je bilo oglasilo pri njem in ga vprašalo, če jih ne bi hotel voditi do sungarskega studenčnega jezera; to ozemlje okrog Poktuzanskega jezera je doslej samo dvakrat prestopila noga belega človeka. V ta namen je potreboval dovoljenje mandžurskih oblasti. Toda nekaj na tem možu mi je izdajalo, da to ni lovec in tujski vodnik v navadnem smislu. Pač se je pečal z lovom na Daljnem Vzhodu že štirideset let in znal je postreči z najzanimivejšimi zgodbami o sibirskih tigrih in leopardih, volkovih in medvedih, divjih svinjah in jelenih. Vso svojo moško dobo je prebil v enem izmed najbogatejših lovišč na svetu: v Sibiriji, Mandžuriji in na Koreji. A moža je obdajala še neka druga skrivnost. In ta se mi je kmalu odkrila, ko mi je pokazal svoje fotografske posnetke.

Tu je bila med drugimi slika, ki je kazala majhno čredo pikastih sibirskih jelenov, vrsto, ki jo je najti samo na severnem obalnem ozemlju Daljnega Vzhoda, in to ne v svobodni divjini, marveč očitno udomačenih, če ne vzrejenih. Ta lisasti sibirski jelen ni dragocena in zanimiva žival samo za vso Kitajsko in Japonsko, marveč po japonski industriji tudi za ves ostali svet. Kajti iz rogov tega jelena izdelujejo splošno znano zdravilo. Kitajci in Japonci ga pripravljajo na tačen, samo njim znan način in vsesplošno uporabljajo kot sredstvo za obnovu življenjskih sil. Pravijo, da je temu sredstvu v znatni meri pripisati rodnost kitajskih družin. Uživajo ga kot krepilno sredstvo splošno vsi in dajejo v majhnih količinah že tudi otrokom. Zato je rogove pikastega jelena zelo čislano in drago blago in se reja izvrstno izplača.

Jankovsky mi je tudi kmalu povedal, da je bil pred rusko revolucijo eden najbolj znanih rejcev sibirskega jelena. Na malem poluotoku Sidemi,

rogovja. Za te štiri rožice posameznega jelena plača kitajski ali japonski trgovec 8000 do 9000 dinarjev.

To pa velja samo za ukročene, v oborih vzrejene jelene. Rogovje v divjini živeli živali je neprimerno dražje. Rogovje ustreljenega jelena vrže do 30.000 Din, rogovje 10- do 12-letnih živali pa celo 40—60 tisoč Din.

Za časa ruske revolucije je Jankovsky izgubil svoje posestvo; danes je v rokah sovjetov in ena izmed ustanov na Daljnem Vzhodu, ki jih sovj. vlada rada pokaže tujcem. S produkcijo tega obora obvladajo Rusi trg. Jankovsky pa se je poletje zopet posvetil svobodnemu lovskemu poklicu; šele v zadnjem času, ko se bliža petdesetim, se je zopet lotil reje jelenov. Ker sovjeti ne prodajajo plemenitih živali, si je po nepopisnem naporu naložil šest jelenov in z njimi nanovo začel z rejo v oboru, topot na japonski Koreji. To čredo vidimo na sliki.

Sibirski jelen pa ni edina pot do bogastva, ki jo odpira lovcu praznoverje vzhodnih narodov. Z njim se kosa Adamova glava ali tolsti koren, ki so mu nekoč tudi evropski narodi, posebno Nemci, pripisovali bajno moč. Japonci in Kitajci plačajo za divji, v gozdu izkopani tolsti koren, ki ima vse člene popolnoma razvite, od 800 do 700 zlatih rubljev ali do 30.000 Din naše valute. Po vrstovih gojenih tolsti koren nima niti zdaleč take cene. Kdor torej ve po pragozdovih in gorah za mestla, kjer divje raste tolsti koren, je bogat mož. Jankovsky je vedel v Sibiriji za stolne takih mest, nekatera so mu bila znana tudi v severni Mandžuriji, a o tem očitno ni rad govoril, tako da sem opustil nadaljno izpraševanje o tem predmetu.

Cez par dni je Jankovsky neke meglene noči iznenada zapustil hotel. Ko sem se temu čudil, se mi je znanec smejal, češ, da sem se pravi zelenec, novinec v teh stvarih. Poznavalci mest, kjer raste tolsti koren, žive na taisti način kakor ljudje, ki so v divjini odkrili zlato. Pokore se tistim zakonom, kakor so veljali za časa zlate omame v Kaliforniji in Alaski. Sicer zakoličijo mesta, če koren še ni dorasel in postavijo tako svoj čelamec na korenino. Toda v divjini severne Mandžurije ni sodišč, ki bi čelamec priznala, kaj čelme štiti. Ze marsikaj iskatelj tolstega korena se je bil odpravil v divjino in s polnimi torbami krenil proti domu, toda njegove korene je potem prodajal čisto kdo drug — bandit, o iskatelju samem pa ni bilo nikdar več nobene sledi.

Tolsti koren — zlato našega časa... Roman-tika še davno ni izumrla.

A. Ruble-Gerster:

Čeri v zakonu

»Skočiti moram še k šivilji,« je dejala gospa Mila. »Stanuje v ozki ulici desno od Zelenjadnega trga.« — »Dobro vem, kje je Mihelova ulica,« je odvrnil Pavel, soprog. »A ti se motiš, ne leži namreč desno, marveč levo od Zelenjadnega trga.« — »Levo?« de Mila začudeno. »O tem ni govora.« — »Tebi manjka krajevnega čuta, dragica, saj to vemo,« pravi Pavel očetoško. »Poglej, narišem ti.« In urno začne s palico risati po tleh. Ker je pa Vachlavov trg tlakovan, ostane načrt neviden. »Mihelova ulica je desno,« trmasto ponavlja Mila. Očitek, da nima krajevnega čuta, jo je bil užalil. »Svoje glavec si! Vedno hočeš imeti prav! No, dobro, da Mihelova ulica ni kje v notranji Afriki... pojdi z menoj, takoj se prepričaš.« — »Nisem svoje glavec, a ti nimaš niti trohice krajevnega čuta,« mrmra mož, ko gresta proti Zelenjadnemu trgu. Oba molčita pet minut, napeto pričakujeta trenutka, ko bo moral druga uvideti svojo zmotu.

V tem pa se jima marsikaj plete po mislih. »Zakaj mi mora vedno ugovarjati,« z grenkosti premišljuje Mila, »kakor učitelj slabemu učencu, ki sploh ne sme ničesar vedeti...« — »Vedno trdi kako stvar tjavendan,« si žalostno misli mož, »in potem je prenečimerna, da bi svojo zmotu priznala in popustiti moram vedno jaz...« — »Vedno moram biti neumna goska,« premišlja Mila, »še za spoznanje grenkeje,« po njegovem brez vodstva sploh ne morem obstati in se ne spoznam ne v življenju ne na Zelenjadnem trgu. Rahel hlad jo prevzema. — »Kako osamljen je vendar mož s svojo logiko,« si misli Pavel. »Mila je vendar razumna in dobra žena, a v logiki ali bolje ne logiki so vse ženske enake...« Rahla jeza mu je pordečila obraz.

Tako sta iz Biserne ulice dospela na Zelenjadni trg. »Torej?« zmagovalno zakliče Mila in ga potegne na desno. »Kje je Mihelova ulica? Desno ali levo?« — »Seveda levo, ljubo dete,« deje mož samozvestno in jo vede čez trg do vhoda v Lončarsko ulico. »Ali ne vidiš? Tam se odcepi, tamle na levo! Seveda imam prav jaz!« — »Kaj?« zavpije Mila in ga vleče sredi med zelenjadne branjčke, »rad bi me menda prepričal, da ne znam ločiti med desnim in levim! Tamle, tamle desno je Mihelova ulica! Da, tista tamle! Pojdi, pokažem ti ulični napis, ti trolglavec ti!« Zdaj stojita ob vhodu Mihelove ulice. Desno in levo je sedaj za njunim hrbtom. Stojita in se pripravata. Pa ne več za Mihelovo ulico, marveč že za več, za veliko več. Zopet mora pomagati palica in potem še listek in svinčnik, a dokazovanje se v resnici ne tiče več Mihelove ulice, marveč trme, neologizmi, nečimernosti, samopašnosti, ki jo hočeta drug drugemu dokazati. »Čudno, nikoli se ne pripravam, zdaj pa zaradi take neumnosti...« megleno misli Mila, v tem ko burno prepričuje moža. »Vseh osem let se nisva pričkala. In zakaj ne? Zato, ker sem jaz vedno zopet popustila. Ne razumeva se. Govoriva dva docela različna jezika. Vedno, vedno me je zatiral, je ravnal z menoj kakor z majhnim otrokom, me učil in vzgajal... in jaz neumnica sem vse to mirno prenašala... A topot... nak, saj bi morala biti blazna, če bi priznala, da leži Mihelova ulica na levi, ko vendar vidim, na lastne oči...«

»Leta in leta sem molčal,« si grenko misli Pavel, »sem tiho prenašal vso to otroško samozavest, to muhavost, te trditve tjavendan... To je že preneumno...« podoba je, da se sploh nikdar nisva razumela... blazno sem jo precenjeval... In zdaj naj priznam, da leži Mihelova ulica desno, ko vendar vidim na lastne oči, da se odcepi na levo...«

Medtem sta vsa sovražna molče blodila po trgu in stojila zdaj na tisti strani trga, kjer je Stari prehod. »Ali se ne bi raje pobotala?« trudno misli Mila. »Saj se ipak ne izplača pričakati...« — »Poglej, dete,« pravi Pavel spraviljivo, »precej morava končati ta neumni preprič. Ča prideš tu iz Prehoda, potem leži Viteška ulica desno pred nama, levo pa Mihelova ulica...« — »Toda midva vendar ne prihajava iz Prehoda,« pravi Mila čisto tiho, tako ji gre na jok. »Midva prihajava iz tržnice, to sem bila vendar takoj rekla, midva prihajava iz tržnice proti Viteški ulici, levo je Lončarska ulica, desno pa Mihelova ulica...« — »Kako iz tržnice? O tem sploh ni bilo govora! Na Zelenjadni trg prideš najhitreje po Starem prehodu...« Oba sta pozabila, da sta malo prej prišla na trg po Biseri ulici, ki leži osebno na sredi.

V Mili so vstajala nova, neznana čustva. Na spravo s Pavlom ne misli več. Ta živi v drugem

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje
in kolesa

Adler -
GRITZNER

Švicarski
pletilni
stroji

DUBIED

edino le pri trdnosti

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2013

na vodo

Telef. št. 2013

Besplatno posk v vsenja. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levitalk

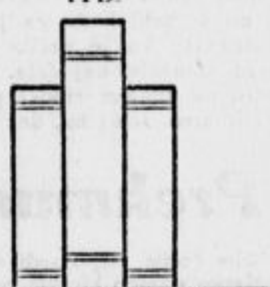
sveu, obdaja ga neprodorna plast napuha in kiju-bovalnosti. »Laže... ponareja... vse njegovo življenje je ena sama ponaredba... vse najino življenje... dolgih osem let sva igrala ulogo srečnih zakoncev in pri kakih takih bedasti ulici se pokaže, da pravzaprav nič ne veva drug o drugem... pa sem ga tako oboževala, mu slepo verjela; temu tujemu, nesimpatičnemu človeku... in Mila komaj požira solze.

Tudi v Pavlu vstajajo nova, nepoznana čustva: srd in zaničevanje proti ženi. »S tako histerično osebo sem napravil najboljša leta svojega življenja,« si misli grenko, »nikoli se nisem bil zavedel, da je neumna, neumna in neumna, samo z izobrazbo prepleškana... celo svojih pet zdravih čutov zlorablja v to, da bi bilo videti, kakor da vse ve... ah, kako sem bil ljubil to ženo! Vse jo minilo! In zaradi take neumnosti... Jaz grem zdaj,« je iznenada glasno dejal in se obrnil proti Prehodu. Tudi Mila je odšla, skozi tržnico.

Zvečer sta morala skupaj k znanec. Med seboj ne govorita in se le raztreseno udeležujeta pogovora drugih. Razpravljali so o modernem gledališču in prišli tudi na Ibsenovo in Strindbergovo dobo. »Ali se spominjate prizora iz »Labodnika«, je vprašal eden gospodarjev. »Kako gre nekdo prek odra in potem pravi Labodnik, da je bil plav, princ pa, da je bil zelen ter nastane velik preprič, občinsko pa vidi: mož ima dvobarvno obleko, pol modro, pol zeleno...« — »Ne spominjam se več natančno, kako se stvar konča, toliko mi je ostalo v spominu, da se oba v trenutku izgubita, da se nekaj stre, ker ne umeta v pravem trenutku stopiti drug k drugemu in zavzeti taistega stališča, takorekoč...«

»Tak trenutek nastopi v vsakem zakonu,« meni črnogleda Mila. »Pa tudi zopet mine,« dopolni optimistični Pavel in ljubeznivo pogleda svojo ženo. Kasneje mu je Mila zašepetala: »Ali ne leži Mihelova ulica desno in levo obenem? In ali nista obe strani najini?«

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOJSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Izak Babel:

Upor v ubožnici

Začasa lakote se v Odesi nikomur ni tako dobro godilo kakor ljudem v ubožnici na drugem judovskem pokopališču. Po revoluciji so se močniki in žene polastili vseh pokopaliških služb. Bili so grobarji, kantorji, umivalci mrličev. Preskrbeli so si hrastovo krsto in jo posojali proti majhni pristojbini nemaničnem, ki niso imeli s čim kupiti krste svojim umrlim. Čez noč in med zadušnim opravilom je ležal mrlič v krsti, v grob je pa moral v sami srjaci, in krsto so posojali naprej drugemu interesentom. Ubožničarji so imeli dobre dohodke, zvečer so popivali v vinski kleti pri Calmanu Krivoručki in prodajali sosedom ostanke jedi.

Njihovo blagostanje se je omajalo, ko je bil v vstaji nemških kolonistov ubit rdeči komandant Herš Lugovoj. Tudi boljševiki niso mogli nikjer iztakniti nove krste, ker so bile deske takrat v Odesi redka stvar; tako so tedaj zasegli hrastovo krsto ubožničarjev in v njej pokopali svojega voditelja.

»Zdaj je vsega konec,« je rekel po pogrebu Arje-Lejb svojim ljudem, »v Faraonovih rokah smo.«

Dohodki so padli, vsakdanja hrana ubožničarjev je bila vodena juha z ribjimi kostmi in ovenim sluzom brez mleka in presnega masla.

Srd ubožničarjev se je docela po nedolžnem obrnil proti zdravnici Juditi Schmeisser, ki je prišla po nalogu okrožnega komiteja v ubožnico, da bi stanovanje cepila proti kozam.

Ubožničarji se niso dali cepiti, in Arje-Lejb, njihov starešina, je imel na zdravniško nagovor.

»Gospodična,« je rekel, »nas je prav tako kakor vas rodila mati. Ta žena, naša mati, nas je zato rodila, da bi živeli, ne pa da bi se mučili. Hotela je, da bi dobro živeli, in prav je imela, kakor more le mati imeti prav. Vasa naloga, gospodična, je cepiti koze, in z božjo pomočjo jih cepite. Naša naloga je, da vsaj za silo živimo, zdaj na prihajate sem in nas hočete še bolj mučiti.«

Doba-Leja, brkasta starica z levim obrazom, je pri teh besedah glasno zavekala. Iz koga ji je odgovoril s strašnim rjovenjem Meer Bezkonečnyj, kmurni starec s posušeni rokami.

»Življenje je drek,« je rjovel, »življenje je vlačuga, ljudje so lopovi...«

Hromi Simon Wolf je zgrabil za krmlilo svojega stola na kolesih in se glasno tuleč porival skozi vrata. Za njim se je rjové pognalo v pokopališki dvorovi vseh trideset starcev in stark.

Kakor čreda lačnih oslov so se podili proti upravniemu poslopju, kjer jim je stopil nasproti upravnik Brojdin. Arje-Lejb je imel zopet dolg nagovor in se pritožil zaradi miršavljaj porcij. Brojdin je krotko odgovoril, a se kmalu razvel in začel grmeti:

»Arje-Lejb, beri brzogovke iz Tatarske republike, kjer ljudje trumoma mrjo za lakotjo... Beri pozive petrograjskih proletarcev, ki stradajo, pa vendar delajo in čakajo...«

»Jaz ne morem čakati,« ga je prekinil Arje-Lejb, »nimam časa...«

»Koliko je ljudi,« je grmel Brojdin dalje, »ki se jim godi slabše kot tebi. In tisoče in tisoče jih je, ki se jim godi še slabše kot tebi. Ti zabavljaš, Arje-Lejb, in se boš kesal. Zapisani ste smrti, Arje-Lejb. Zapisani si smrti, Simon Wolf. Zapisani si smrti, Meer Bezkonečnyj. Predno pa umrjete, mi povejte, prosim — rad bi namreč vedel — ali imamo sovjetsko vlado ali je pa nemara nimamo?... Ali se morabit motim, Arje-Lejb?«

Arje-Lejb je molčal. Molk bi utegnil zanj postati kočljiv, tedaj pa je prišla rešitev v osebi zapitega mornarja Fedke Stepuna, ki je bil nekoč pri Rostovu ranjen, zdaj je pa živel v razpadli koči poleg pokopališča.

Fedka je bil bos in pijan. Na žolti vrvtici je nosil vojaško pištolo in piščal. Na razgaljenih prsih je bila videti opikana slika v barvah: zmaj in beseda »Riva«. Dolgi kodri so mu lepeli na čelu kakor kameniti okraski.

Storkljal je proti grobu komandanta Lugovoja, ki je bil obložen z uvelimi vencii.

»Kje si bil, Lugovoj, ko sem jaz osvojil Rostov?« je bebljal.

Zaskrjal je z zobmi, z eno roko položil piščal na usta, z drugo pa zgrabil pištolo.

»Zadavili smo carje... Carjev ni več... Zdaj morajo vsi ležati brez krste...«

Presunljivo je zažvižgal, sinja cev pištole se je zlovesče zasvetlikala.

Okrog Fedke so se zbrali grobarji, umivalke mrličev.

»Zadavili smo carje...« Mornar je ustrelil v zrak. Ljudje so se razbegnili. Brojdinov obraz je mrliško prebledel. Vzdignil je roko, dovolil vse, kar so zahtevali ubožničarji, se obrnil in izginil v upravni poslopju.

Zvečer so pri Krivoručku obhajali zmagovalne je. Fedka je dobil tri litre besarabskega vina.

»Hevel havolim,« je rekel Arje-Lejb in trčil z mornarjem, »duša si, s teboj se da izhajati... Kuljo hevel...«

Sele proti dvem po polnoči so Fedko odvedli iz krčme. »Hevel havolim,« je momljaval nerazumljive besede. »Kuljo hevel...«

Naslednji dan so prejeli ubožničarji vsak po štiri kosce sladkorja in meso za juho. Zvečer so jih odvedli v mestno gledališče, kjer so peli opero »Carmen«. Prvič v življenju so videli ti pokvčenci in spacki pozlačene vrste odeskega gledališča, baržun njegovih pregrad, oljni sij njegovih lestencev. Med odmori so dobili namazan kruh in jetrnico.

Nazaj na pokopališče so spravili močnike in žene v tovrnem avtomobilu. Zaspali so z napetimi trebuhii. V snu se jim je kotalo in zdaj pa zdaj jim je telo zadrževalo kakor psu ki se je prevec zletal.

Zjutraj se je prvi prebudil Arje-Lejb. Obrnil se je proti vzhodu, da bi opravil svojo molitev, in opazil na vratih pribito naznanilo. Po nalogu okrožnega sovjeta za socialno skrbstvo je Brojdin naznanjal, da se ubožnica zaradi popravil izprazni in zapre in da naj se stanovalci oglasijo pri sovetju.

Sonce je zlatilo vrhove dreves na pokopališču.

Arje-Lejb je segel s prsti k očem. Iz ugaslih votlin je iztisnil solzo.

Brojdin je sedel na pragu mrtvašnice. Notri je bilo videti vse novo: ob stenah so stale majhne smrečice, mize so bile bele ostrgane. Neznana ženska je umivala truplo mrtvega otroka.

»Na sovetju me poznajo,« je rekla žena s pojočim glasom. »Povsodi lahko povzame zame... Nisem postopacka...«

»Le uredite se, tovarišica Bljuma, le uredite se,« je rekel Brojdin miroljubno, »bi mano je lahko izhajati. Da, z mano je lahko izhajati,« je ponovil in obrnil žareči pogled na bližnjega se Arje-Lejba, »samo v juho mi ne sme nihče pljuvati...«

Brojdin stavka ni dokončal: pred dvemi se je ustavila kočija, iz katere je stopil zajeten mož — načelnik občinske uprave Majorov. Brojdin se ga je takoj polastil in ga odvedel po pokopališču. Razgrnil je pred njim svoje načrte in bil deležen vsega priznanja.

»Tudi ti morajo proč,« je pokazal Majorov na berače, ki so se potikali pred pokopališčem.

»Se bo zgodilo, počasi že vse uredimo,« je rekel Brojdin.

»In kaj naj se zgodi s Fedko?«

»Tudi tega že naučimo kozjih molitvic.«

Načelnik se je odpravil nazaj v mesto. Med potoma je prehitel starce in starke, ki so jih bili se gnali iz ubožnice. Upogibali so se pod svojimi cunami in molče storkljali po cesti. Okretni rdečearmeji so jih gnali v krdelih. Stoli na kolesih, na katerih so se porivali galje hromci, so skripali. Nadsljivo krehanje, ponižno siganje se je trgalo iz prsi bivših kantorjev, svatočvščinskih norčajev, obreznih kuharic in doslužnih pomočnikov.

Sonce se je vzpele visoko. Dušeca vročina je trpila candrasto gomilo, ki se je vlekla po cesti. Pot je vodila po pusti, ožgani, kameniti cesti, mimo ilovnatih kolih, mimo polj, ki jih je tlačilo kamenje, mimo razkritih hiš, v katere so bile treščile grana-te, mimo kužne gomile. Nepopisno žalostna cesta je vodila nekoč iz Odesa na pokopališče.

Samorodno dekle

(Pravljica.)

Nekoč je živel kralj, ki je imel sina edince. Ko je sin dorasel, ga je oče neprestano nagovarjal, naj se oženi. Nato je dejal sin: »Saj bi se oženil, pa tukaj ni nobenega dekleta, ki bi bila zame, oditi moram po svetu in si poiškati samorodno dekle. Daj mi dobrega konja, slugo in denarja, potem odidem.«

Ko je tako potoval, je prišel v velik gozd in naletel tamkaj na lep vodnjak; tedaj je ukazal svojemu slugi, naj napoji konja. Ta je hotel to ravno storiti, slučajno pa se je ozrl v vodnjak in videl, da se je v njem tako svetilo, da je bilo lepo videti. Tedaj je sluga poklical svojega gospoda, da vendar tudi vidi, kaj se v vodnjaku tako svetilo. Gospod se je začudil in se ozrl kvišku; tedaj je zagledal lepo deklico, ki je sedela na hrastu. Bila je tako lepa, da lepša ni mogla biti, imela je zlate lase do kolen, ki so se svetili kakor sonce. Ko si jo je dobro ogledal, jo je pozval doli: rad bi z njo nekoliko pokramljal. In ko je bila spodaj, jo je vprašal, od kod je in na kaj tu čaka. Odgovorila mu je, da je samorodnica in da čaka tu na svojo srečo. Nato je rekel: »O! Ravno tako iščem; ali hočeš postati moja žena?« »Hočem.« — Tedaj je snel s prsta prstan in ga ji dal, ona pa mu je dala svoj prstan. »Za zdaj ostani še tu,« ji je dejal, »dokler se ne vrnem s svatovskim spremstvom.«

V tem, ko je odšel princ domov, se je pri tihotaplja k vodnjaku neka ciganka, pogledala vanj in zasvetilo se ji je nasproti. Ko se je ozrla kvišku, je opazila dekleta in ji rekla: »Nak, veš kaj, kako si ti lepa, gospodarica! Nuj, pojdi doli, daj mi svojo obleko, jaz pa ti dam svojo; potem se pogledava v vodnjaku, da vidiš, katere slika je lepša.« Deklica je prišla doli, si oblekla cigankino obleko, ciganka pa njeno. Nato sta se nagnili in gledali v vodnjak; ciganka pa je zgrabila deklico v vrgla v vodnjak in sedla na njeno mesto na hrastu, da vidi, kaj bo. Tedajci je zaslislala godce in prišel je svatovski spreved. Ko so gospodje prišli na mesto, so motrili samorodno dekle, kakšna neki je, in vsi so se čudili, kako je črna, tudi kraljevič sam se je čudil, kako je grda. A kaj je hotel? Zdej jo že morajo vzeti s seboj. Tedaj je kraljevič ukazal slugi, naj napoji konje; ta je spustil vedro v vodnjak, in vanj se je pognal zlat krap. Sluga je poklical gospoda, ta je pogledal krapa in ukazal slugi, naj ga zavije v robec in položi v omaro. To je sluga storil in nato so odšli domov.

Tam je mlada žena obolela, prišli so zdravniki, a ji niso mogli pomagati, vendar so jo vprašali, kaj bi rada jedla. In odgovorila je, da noče nič drugega kakor krapa. Kraljevič jo skuša odvrniti: »Nikar vendar, saj vidiš, da ni nič tako lepega, kakor ta krap.« A zastonj, nič drugega ni hotela kakor krapa. Ker sedaj niso več vedeli ni kod ni kam, so ji morali pač krapa zaklati in kraljevič je ukazal tistemu slugi, ki ga je bil prinesel, naj to stori. Ravno mimo njihovega vrta je tekla majhen potok, in ondaj ga je zaklal. Že ga je oluskal in ga hotel razparati, ko je prišla mimo stara žena in ga vprašala, kaj dela. Odgovoril ji je: »Saj vidiš, da snajim ribo; pri tem se je v ribi zgenilo srce.« »Daj mi, daj njeno srce, pro-

sim te.« Na to je odgovoril: »Tega si ne upam, kajti če kraljevič opazi, me da obesiti.« Stara je zopet začela: »Prosim te, daj mi ga vendar! Nihče ne bo zvedel o tem, skrivam ga.« Tedaj ga ji je dal, ona ga je vzela s seboj domov in ga vrgla za peč, da ga ne bi nihče videl.

Ko je bila riba kuhana, jo je kraljičina pojedla in ji je odleglo, kraljevič pa je bil ukazal slugi, naj vrže plavut in luske v jezero. Ta je bil tudi storil tako, a ponevedoma je ostala ena luska na bregu; in glej! naslednje jutro je bilo iz luske zrastle veliko hrustavo drevo, ki je s svojimi zlatimi vejami in listjem segalo v nebo. Ko je sluga zjutraj vstal, se je zelo začudil, šel takoj do svojega gospoda, da ga obvesti, in tudi gospod se je zelo čudil. Ko je vstala žena in videla, kaj je bilo, je takoj dejala: »To je vse presvetlo, to se mora posekati in vreči v peč.« Kraljevič je odgovoril: »Pusti vendar tako, kakor je, glej, kako je vendar lepo, nihče nima kaj tako lepega.« Ona pa je ostala pri svojem: »To je vse presvetlo, to se mora posekati.« Tedaj je moral hlapec pač posekati drevo, in ko je bil pri tem, je zopet prišla mimo stara žena in hotela imeti vejico; sluga pa ji je rekel: »Ne upam se, kajti če bi zvedel kraljevič, bi me dal obesiti.« — »Le daj, prosim te, nihče ne bo zvedel za to, dobro jo bom skrila.« Nato ji je dal kosce vejice, vzela ga je s seboj domov in ga vrgla tja, kjer je že ležalo krapovo srce. Sluga pa je vse ssekal in vrgel v peč.

Nekega jutra, ko se je starka prebudila in ozrla za peč, je videla tamkaj lepo deklico, kakor lepše biti ne more. Starka se je prestrašila, deklica pa je rekla: »Ne boj se; hvala ti, da si zahtevala srce in vejico; če tega ne bi bila dobila, ne bi ničesar vedela o meni. Prosim te, naj ostaneš pri tebi, opravljala ti bom vsa dela, karkoli bo treba.«

V tem letu je zrastle kralju veliko žita, in že se je pokazal v njem žitni črv. Tedaj je odredil, da naj pridejo iz vsake hiše vejati žito. Vrsta je prišla tudi na starko, in deklica ji je rekla: »Naj grem jaz namesto tebe, ne hodi sama.« Starka jo je pustila iti: »Tak pa le pojdi, hčerka!« Ko so tedaj vejali žito, je prišel kraljevič, vzela stol in sedel k njim, rekoč: »Zdej mora pa vsaka povedati povest.« Tedaj so vse pripovedovale, ko je pa prišla vrsta na deklico, je rekla: »Jaz ne vem nič.« Kraljevič pa ji je ukazal: »Moraš, nekaj boš že vedela.« — »Tak naj pa bo, samorodno dekle sem in živel sem v gozdu nad vodnjakom. Tedaj je prišel kraljevič in hotel napojiti svoje konje, me opazil in me poklical doli. Takoj mi je dal svoj prstan in jaz njemu svojega, potem sem splezala zopet gori. Nato je prišla ciganka, pogledala v vodnjak in me opazila; potem me je prosila, da naj ji dam svojo obleko, ona pa da mi da svojo, potem naj bi se pogledali v vodnjaku in videli, kakšna je katera. Šla sem doli, pogledali sva se v vodnjak, tedajci pa me je iznenada sunila v vodnjak.«

Ko je kraljevič to slišal, je hotel videti, če ima zlate lase; vzela je robec z glave in vse se je zableščalo od samega zlata. Tedaj jo je kraljevič vzel za ženo, ciganko pa je dal usmrtiti.

Prekmurški Marko naglejüje

Ar ljudje gučijo vsepovsedi samo od krize, je bio naš Marko strašno kivanči, al ljudi kriza resan tak mantrá ali pa to kričijo samo zato, ar ne bi radi porcije plačali. Vzeo si je naš Marko popotno palico v začetki oktobra i hajd na pot. Ar je sám z markastoga doma, je začno v markastoj okroglini. Vstavo se je v ednoj blatnoj vesi. Ljudje strašno kričijo. Ednoga dečka močajo po glavi, krv njemu teče. Neksi zloidi ga je trikrat z erjavim železom vdaró po šimki. Naš Marko je bio na glasi kak dober domači doktor, zato je pristopio i pogledno rane. Nikaj je nej bilou nevarnoga. Ljudje so bili strašno razburkani, ka je tak poštenoga človeka nikši božnjak napadeno. Što ga je, pa prevarer svetnikli boži ne vejo. Marko je šeo na kvartir. Pozvedavao je od krize. Čudne reči so njemu povedali. Ednomu gospodi so rekvererali biciklin. Nej ga je šeo dati. — Čudno, čudno — okoli 100 Din je nekši gospodek nej mogo plačati, ljudje so pa pravli, ka je kupo po polovnjaka vina i ednoga debeloga prašiča i to je sredi oktobra vse Meo dati šenki svojim prijatelom. Pa kda je že mesar prašiča za rep v vlekeo, pribeži te gospodek, ščista žalosten i zakriči: Ne kolte ga, zato gostüvanja ne de. Ni sterna so se že dva dni postili, pa zdaj so mogli lačni oditi. Marko je vido, ka je v toj resnici čudna kriza in je šeo dale.

Na poti proti drugoj vesnici je prišeo vküp z nekšimi kmeti. Gučijo od krize. Pravijo, o da bi nam Bog dao bár ešče nekaj čajta lepo vreme, ka bi ajdina dozorela i proso, ka bi lejko kaj odali. Ljudje so nej preveč tožili od krize, nikaj drugoga so si pogučavali. — Tak se je vidlo, ka de resan lepo vreme, vsi so mislili, ka de vedrina ostala i ka ne de mrzlo. Pa Bog ljudi včasik tudi kaštiga. Sredi oktobra je takša slána spádnola, ka je ajdina pozeblá i nikam v zemlo se je skrila, nej je bilo več viditi. Či pa ajdina pozeblá, je fertik z

NEVESTE! GOSPODINJE!
Najlepši okras Vašega doma te perilo zavese, postelina pregrinjala! Najfinejše in naitrepejše ga okrasite z vezanjem od trvdke

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA.
poleg hotela Štrukelj.
Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskujemo čisto ženska ročna dela, imamo specielni entel za obleke in volane, ažuriramo in entlamo. Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato Vas najboljšo postrežemo

Pripravljalja sta se, da odideta na sprehod, ko je ona dalj časa stala pred zrcalom in pravi: »Veš kaj, nujno sem potrebna nove obleke.«

On: »Obleke, obleke, ali nimaš prav nobenih bolj vzvišenih želja?«

Ona: »Da, da, seveda, tudi klobuk bo treba dobiti nov.«

njov. Tudi za semen je nej dobra. Od te velke slane so ljudje dosta gučali.

Marko je šeo dale. V petek proti večeri je prišeo do edne velike občine. Motorje so letali se i ta i vozili nekšje gospode vó z občine. Od krize je nišče nej gučao. Tü pa tam se je samo čülo, ka so prej nikši velki gospod prišli. Prišli so i so tolmačili našim kmetom to in ono. Ar so pa našli kmeti čedni, so nej šleli poslušati takše norije. Gospodje so odšli i si zgüčali: Kmet je kmet i kmet ostane. Kmeti so pa na to pravli: Mi tak znamo, da je kmet-kmet i ka je vsak svoje sreče kovač. V soboto je vse letalo okoli po vesnicaj i bregaj. Tüdi naš Marko je šeo. Srečav je nikšega Orvata. Ta njemi je začno nekaj gučati, pa naš Marko razmiš samo vendeki i tak je nej razmo toga Orvata. Tü je nikaj nej dosežno, ar téga je nej razmo, pa kak smo vidli, je bio njegov trüd tüdi indri zolstonj.

Dosta miši pa krtov je po markastom poli. Naš Marko bi je rad vido. Napoto se je zato v nedelo proti poudnevi, ka bi rad vido krtke. Pa ten sunce škodí, zato so se že vsi poskrli.

V tej velikoj občini je nej kriza. Da je to istina, kaže tüdi to, ka je bila v ednom mestu v nedelo večer grozno velka sedmina i to brez mrtveca. Nikaki pač májo peneze.

Trije lasje

(Iz kitajščine.)

Veliki modrec Kuang-Fu je imel na starost samo še tri lase na svoji glavi. Treba je bilo skrbne nege, da bi jih ohranil. Tako je tedaj iz cesarskega mesta Pekinga naročil slugo, ki je bil na glasu kot velik lasničarski umetnik.

Dokaj let je sluga z neizmerno ljubeznijo negoval tri lase. Vsak dan jih je spletal v kito. Nekega dne pa je globoko pretresen padel pred svojega gospoda na kolena in zaklical: »Modri Kuang-Fu, nisem vreden, da me sonce obsije! Prekolni me, enega tvojih las sem izpustil!«

Kuang-Fu je prebledel. Ko se je zopet zbral, je rekel: »Odpuščam ti, moj zvesti sluga; posihdoh mi boš spletal v kito samo dva lasu.«

Sluga je podvojil svojo nežnost, s katero je negoval lobanjo svojega gospoda. Tedaj se je zgodilo, da je po nerodnosti izpustil še predznadni las z modre glave. Sluga je glasno zaplakal: »Dobro vem, gospod, da mi zdaj tvoja milost, tvoja dobrotla in tvoja potrpežljivost ne bodo več pomagale! Izgubljen sem!«

Toda znatna mera let je bila dala Kuang-Fu-u tisto stožno trdnost, ki ohranja ravnodušnost nasproti vsom udarcem usode. Nekoliko je pomislil, pote mpa dejal: »Pomiri se! Poslej bom nosil lase razpletene!«

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

Frtaučku Gustl ma beseda

Viš, zadnč sm jest dubu u en cigaret en ceu. Bi zob. Prou puduñk je blu. Mene je prec gusta minila du cigaret, ke sta tu vidu. Ud tistga časa se nism daju cigarete u usta. Pa se precej bulš putem. Še ti pust cigarete, pa uš vidu, de se uš pucaju.

»Pejd se sulit ti pa toje cigarete. Cigarete sa nadoužne. Kua sm že jest use najdu u cigaretah, lej, pa sem še zdej tle. Clouk na sme bt tku cim-perlih. Ti ket puštenak b mogu tist zob iz cigarete vn uzet, ga lepu u zajdenpuper zavil, pa nazaj u fabrika nest, pa b dubu še findloner. Jest b že tku naredu. Ti se na zastopeš na narodn gspudarstu, pa je fertik. Sej sm že večkat tu reku.«

»Kua pa misleš, de tebe tku dol nese, če ne cigarete?«

»Sej me nč dol na nese. De tku slab vn videm, kokr ti prauš, nisa cigarete uržah, ampak operacija.«

»Za kua sa te pa mogli operirat?«

»Sam Buh ve. Rekl sa, de nism več tak, kokr b mogu bt, pa sa me začel men nč teb nč, trančirac.«

»Ti bog revež.«

»Ni nč za pumagat. Vs jamrajne in stokajne nč na nua. Če majja gspudi enkat škarje — čm rečt — nož u rukah, je fertik. Nubena žaua na pumaga. Kar za putrpet je.«

»Pa te nisa nč prašal, če se pestiš operirat?«

»Kdu pa dona še praša, če žiher tu nardi al pa un! Udžagaja te, pa maš. Mene glih nisa udžagal, ampak tku sa me pa trančiral, de res na vem, kua sa še u men pustl. Zelodec vem, de mam še, ke sam večkat lačen. Sej sa m rekl: Zelodec t uma še pustl, de uš lohka jedu, če uš mou kej.

Šah

Pogajanja za match med Botvnikom in Flohrom so se uspešno končala, začetek je določen na prvi januar prihodnjega leta. Zmagovalec bo tisti, ki bo najprej dosegel šest zmag. Zanimanje za ta match je povsod zelo veliko, posebno pa v Rusiji, kjer časopisi živahno komentirajo ta dogodek. Botvnik smatra Flohra za najmočnejšega moštra za Aljehinom, Capablancu in Njemcovičem in je mnenja, da so njegovi izgledi v tem matcu majhni. Nasprotno pa pravijo drugi, da ima lepe izgled, ker ima železno voljo, s katero bo nadomestil svoje zaostajanje za Flohrom, kar se tiče rutine. Borba bo vsekakor zelo zanimiva, ker sta oba moštra zelo mlada in bosta vložila vso energijo v svoje partije. Ta match bo pa važen posebno še zato, ker pomeni prvi nastop ruske mlade garde v internacionalnem šahu. Če se bo stvar ugodno razvijala naprej, smemo pričakovati, da bo ruski šah napravil v internacionalnem šahu ravno tak preokret, kot ga je pred vojno, ko sta nastopila Aljehin in Bogoljubov.

O Njemcoviču je bilo letos malo slišati, ker sedaj stalno biva v Kopenhagnu, kjer igra z nadarjenimi danskimi šahisti in jih uči. Dober učenec je nadarjeni Enevoldsen, ki je v naslednji partiji lepo premagal svojega učitelja.

Indijska obramba.

Enevoldsen v Njemcovič

1. d2—d4, Sg8—f6. 2. Sg1—f3, e7—e6. 3. e2—e3, c7—c5. 4. Lf1—d3, Sb8—c6. 5. c2—c3, Lf8—e7. 6. 0—0, b7—b6. 7. a2—a3. (Važna poteza, kidrži polje b4 in omogoča event napad na damskem krilu.) 0—0. 8. e3—e4, d7—d5. 9. e4—e5 (Njemcovič se rad spušča v nevarne pozicije, ker je izboren v obrambi. Marsikdo drug bi sedaj že izgubil veselo do partije.) Sf6—d7. 10. Dd1—e2, Tf8—e8. 11. Lc1—f4, a7—a5. (Tukaj pravi Njemcovič, da bi bilo bolje, če bi začel izvajati sledeč načrt: Sf8, Ld7 in c4 poleg b5 z napadom na damsko krilo. Zelo zanimiv in poučen načrt!) 12. Sb1—d2, c5—c4. (Druga ideja je bila igrati Scb8 in La6.) 13. Ld3—c2, b6—b5. 14. Sd2—e4! (Zelo lep manever! Ska-kac stremi na kraljevo krilo, kjer so vse šanse bele. Če črni vzame, sledi D×e4 in beli dobi figuro nazaj.) Sd7—f8. 15. Se4—g3, Lc8—d7. 16. h2—h3, Ta8—a7. (Njemcovič dela večkrat nenavadne poteze.) 17. Sf3—h2, b5—b4. 18. a3×b4, a5×b4. 19. Ta1×a7, Sc6×a7. 20. Tf1—a1, Sa7—b5. 21. Sf4—d2, Dd8—b6. (Tukaj pravi Njemcovič, da bi moral igrati b×c in po b×c Sa3.) 22. Sh2—g4, b4×c3. 23. b2×c3, Sb5—a3. 24. Ta1×a3! (Lepa in izgledna žrtve kvalitete!) Le7×a3. 25. Sg3—h5 (Črni kralj je sedaj v velikanski nevarnosti.) Sf8—g6. 26. Sg4—f6+!, Kg8—h8. (Če bi črni vzel, bi

Srce mam menda tud še, ke diham, kokr sm preh dihu. Jetra, vranca in druga taka ruputija, ke ja morma noat iz saba pu svet, sa pa use du fromenta vn pubral. Še mežgane sa m tli vn iz glave uzet, pa se je vnder edn ud gspudu zrajtu, de b blu tu falen, in je reku: »Gspudi, mežgane mu pa le pestima, če ne bo revež glih tku naumen, kokr sa druh. Eenga pametnga glihveka s pa že še tud mi žiher prvošma, ke jh mama tku mal.«

»Ja viš Francel, tku sa naredl iz mana, zatu sm pa tak. Cigarete nisa pr te reč nč uržah. Veš, ke sa me spet nazaj skp sfilikal, sa m pa rekl: »Viš, Gustl, zdej s pa spet tak, kokr se šika. Zdej s dobr za med ldi. Preh pa nis blu.« — »No, jest sm se lepu gspudem zahvalu za muja, ke sa ja mel iz mana, naredu usm skp pukliment, in sem tou jt. Nism pa še p. a čist du urat, me pa že en gspud nazaj pukliče: Čak še mal, Gustl!« je reku. »Veš, če b današna naša operacija na izpadla tku vn, kokr prčakujema, pa prid spet h nam. In če na bo drgač, t uma pa še jezek vn zrezal. Pol uš pa gvišn dobr. Asta, zdej pa adija.«

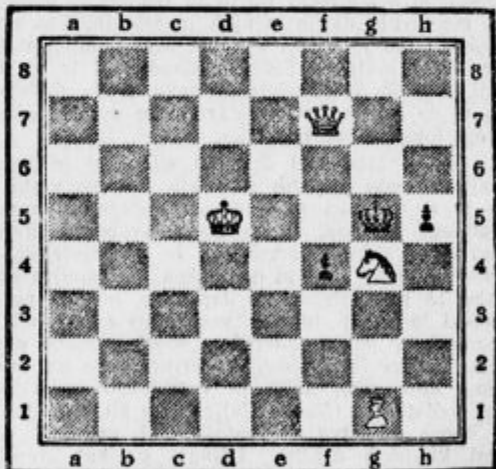
»No, lepa reč. Tok zdej je še toj jezek u navarnast. Ti, Gustl, tu pa ni nuben špas. Brez želoda b še clouk dondons gviru, ke tku nimaš kej noir za djat, ampak brez jezika b blu pa fuč za zmerl. Puglej, Gustl, kulik ldi dondons sam ud jezika ževi, pa dobr ževi, če ga zna nucat. Brez jezika pa še fehtat na morš. Kdu t u pa kej dau, če mu boš sam roka ke pud nus muliu. Če znaš pa dobr jezek bruset, pa lohka fajm naprej prideš. Če zdejšna operacija na u pumagala, uš bi pameten naredu, če s pestiš kar še mežgane vn uzet. Le men verjem, Gustl, de uš loži shaju brez mežganu, kokr brez jezika. Če men na verjameš, pa druge praši. Lohka tud take, ke veja tu iz lastne skušne. Lej, Gustl, mežgane nucaja prouzaprov sam šauspilari, ke se morja use tist iz glave napiflat, kar morja pol u teatre ldem puvadat. Zatu nucaja mežgane, zdrave mežgane, ke tu ni špas. Gspud Danilo, ke je blu drgač prima šauspilar, m je večkat jamru, de tku švica, keder se more piflat, de use ud nega teče. Noja, je reku, sej druh tud. Ke pridema u teatre, pa punavad use puzabma. Tu je še dober, de nam gre aufler precej na roka. Jest na vem, kua b blu iz teatram, če b na mel tku pustržliuga suflerja. Ja, glih tku m je reku. Viš, Gustl, ti pa nis šauspilar in t mežgani nisa neubodn potrebn. Zatu, če b glih tku prišu, s pust raj še mežgane vn uzet, jezek nej pa gspudi prgmah pesleja, ke jezek pride čluvek zmerl prou. Mežgani pa dostkat čluvek še napota dejla.«

F. G.

Problem št. 41.

F. Hadik.

Črni: Kg5, P: f4, h5 (3 fig.).

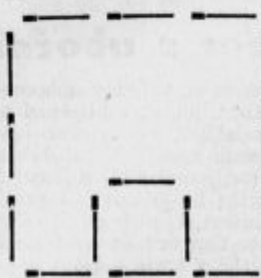

Beli: Kd5, Df7, Sg4, Lg1 (4 fig.).

Mat v treh potezah.

UGANKE

Rešitev: Dva kvadrata

Za zimsko sezono piši

že od 30 Din naprej
v Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica šte. 15

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozčkov, prev. znih tricikljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira — Najnižje cene — Ceniki franco.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Gospodarska zveza, Ljubljana

F. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne prideleke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, koionilno in spicerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Dr. Jože Basaji

Pospeševanje zadružništva in zakonodaja

Referat na kongresu v Novem Sadu

I. Pregled jugoslovanskega zadružništva

Gotovo moramo priznati, da je predvojna Srbija in malo manj Jugoslavija bila zadružno gibanje naklonjena in doprinala zanj velike žrtve skoro bi mogli vsajih reči prevelike za dotični čas in za dotične razmere.

Glede ugodnosti ali da rabimo izraz nasprotnikov zadružništva glede privilegijev moramo razločevati zadruge v sledeče skupine:

a) Agrarne zadruge so bile kmalu po prevratu v programu vseh vlad kot najpripravnejša oblika za kolonizacijo za preskrbo dobrovoljcev in njihovih družin in za kolonizacijo rodovitnih, a redko naseljenih pokrajin, zlasti veleposelstviških kompleksov v Vojvodini in zemlje begov in ag v južni Srbiji. Razumljivo je, da se je mogla ta kolonizacija vršiti in agrarnim zajednicam omogočiti delo le z znatnimi državnimi sredstvi, saj je šlo za to, da se omogoči življenje in zaslužek možem in družinam, ki niso imeli ničesar, razen žuljavih rok in dobre volje, da sebe in svojo družino preživljajo s svojim delom. Zato je bilo treba res velikih državnih sredstev ne le za investicije, za nabavo orodja in povečini tudi še za obratni kapital. Mogli bi reči, da se je pač hotelo izvesti kolonizacijo z državnimi sredstvi in se pri tem izbralo kot najpripravnejšo obliko zadruge. — Eno pa je gotovo, da so člani kolonisti v zadruge prevzeli moralno in materialno odgovornost za državni denar in v avstriji si te odgovornosti tudi vodili previdno, pametno gospodarstvo ne le vsak na svojem kosu zemlje, ampak tudi v zadruzi. In iz te zadruge odgovornosti se je z delom zvez in zajednic vzajal rod zadrugarjev, ki je polagoma prešel od državne pomoči na čisto zadružno samopomoč v skupnosti.

b) Zadruge za poljedelski kredit tvorijo glede državne pomoči skupino zase. I sredstva, s katerimi so začeli delati i izredni privilegiji, ki so jim bili z zakonom priznani, predstavljajo te zadruge kot zadruge sui generis, s katerimi je imela vlada prav posebne namene. Mogoče, da so prišle ravno v nepripravljen čas. Mogoče, da se je marsikje preveč povdarjalo; tu se deli državni denar, dejstvo je vsekakor, da niso te zadruge pokazale tega, kar se je od njih pričakovalo zlasti z ozirom na utrošene milijone. Zato se je politika vlade napram tem zadružnim temeljito izpremenila in je vlada ustanovila Privilegirano agrarno banko, zadruge za poljedelski kredit pa so bile postavljene iz prvega v drugi red. Stališče vlade napram njim bi se moglo izraziti tako-le: Nudili smo vam vso možnost in tudi vsa sredstva, da se izvezbate in pripravite, sedaj je čas, da plavate same. In tako jih vidimo po ogromni večini danes plavati na višini svobodnega zadružništva in tudi s tendenco tvoriti s svobodnim zadružništvom en pokret, eno linijo. Le kar je bilo napačno razumevanega in nezdružnega, je ostalo zadaj.

c) Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev so že od prvega početka po ujedinenju nastopale kot posebno stanovsko zadružništvo in uživale tudi posebne ugodnosti. Ti privilegiji so zlasti sedaj v času krize postali stalni objekt ostrih napadov od strani trgovcev, ki smatrajo, da bi jim bilo z ukinitvijo privilegijev pomagano iz krize in ki smatrajo tudi, da je kupna moč državnega uradnika nekaka predprava za zaslužek in dobiček trgovca.

Največjo razliko teh zadrug napram ostalemu zadružništvu pa je predstavljalo prisilno članstvo vseh državnih uradnikov, kar pa je bilo, moramo reči hvalabogu, odpravljeno z zakonom z dne 5. februarja 1932. V tem zakonu so zadruge v glavnem izenačene z ostalim zadružništvom, le par posebnih ugodnosti so si še pridržale, to je zlasti prevoz po železnicah s 50 odst. popustom in nabave kuriva iz državnih podjetij po režijskih cenah. Zanimivo je, da so si glede davkov in taks privzele dobesedno to, kar je zakon o obrtniških in kmetijskih zadružah iz l. 1898 nudil zadrugam v predvojni Srbiji.

d) Zdravstvene zadruge so se tudi oddelile kot posebna skupina v zadružništvu z ozirom na posebni namen, ki ga imajo, t. j. pospeševanje narodnega zdravja, ustanavljanje zdravstvenih naprav, nastavljanje zdravnikov, ustanovitve lastnih lekarn in izvrševanje vseh del za asanacijo. Deležne so vseh onih ugodnosti kot splošno zadružništvo. Le po čl. 5. zakona z dne 30. decembra 1930 imajo pravico do brezobrestnih posojil po odredbah zakona za asanacijo vasi, zveza zdravst. zadrug pa do stalne držane podpore, ki se vnaša v proračun ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Zdravstvene zadruge so velikega pomena za pospeševanje narodnega zdravja in vseh naprav in ustanov, ki služijo isti vrsti, toda kot gospodarske pridobitne ustanove ne bi mogle trajno obstojati, ako ne bi jim z zakonom bile zagotovljene ravno kar navedene ugodnosti.

e) In kako je z ugodnostmi ali s privilegiji svobodnega zadružništva? Če njihov današnji položaj primerjamo s položajem kot so ga kmetijskih in obrtniške zadruge imele v predvojni Srbiji po zakonu iz l. 1898, potem moremo govoriti o znatnem poslabšanju. Jugoslovansko zadružništvo je marsikaj zgubilo, kar je imelo srbsko zadružništvo.

Če pa sedanje stanje primerjamo s tem, kar so imele zadruge v bivši Avstriji, potem moremo trditi, da je položaj boljši.

II. Naša zadružna zakonodaja

Zakon nudi kot pomoč za pospeševanje zadružništva sledeče:

1. Zakon o neposrednih davkih je stabiliziral za zadruge, ki odgovarjajo gotovim načelom:

Prostost zgradarine za prostore, ki jih za druga ali zveza uporablja neposredno za zadružne namene.

Prostost družbenega davka, in rentnina od obresti hranilnih vlog pri denarnih zadružah znaša le 3 odst. napram 6 odst. pri drugih denarnih zavodih.

Najvažnejša, t. j. prostost družbenega davka je seveda vezana na take pogoje, ki jamčijo, da pride ta ugodnost v korist le čisto zadružnim podjetjem. Ti pogoji so znani, da namreč člani članstva in nadzorstva ne dobivajo tanižem, da se čisti prebitki v celoti pri-

piše rezervnemu zakladu in da se rezervni zaklad nikoli ne deli med člane.

Glede zgradarine bi bilo pripomniti, da bi bila ta ugodnost umestna tudi za stanovanja, ki jih dajejo zadružne ustanove svojim uslužbencem. Znano je namreč, da zadružne ustanove ne morejo tako plačevati svojih uslužbencev kot druga pridobitna podjetja in je zato umestno, da bi jim v čimvečji meri nudila naravna stanovanja.

Glede rentnine je bila pa upravičena zahteva zadrug, da se zadružna štednja, ki je štednja malih ljudi in ima torej velikanski socialni pomen, popolnoma oprosti rentnine. Tako je tudi prošel zakon skozi narodno skupščino in so bile kasnejše izpremembe za zadružništvo neugodne.

2. Takane ugodnosti so od l. 1923 bile ponovno takesitno nastete v naredbi ministrstva za finance, oddelek za davke in to z ozirom na člen 95 in 98 zakona o obrtnih in kmetijskih zadružah iz l. 1898. Praktično te takse prostosti ne predstavljajo mnogo za zadružništvo z edino izjemo takse ugodnosti, da so zadružnice članov kreditnih zadrug, ki jih dajejo za dovoljena jim posojila, tudi takse proste.

3. Poštinska prostost, ki je bila velikega pomena za zadružne zveze in gotovo ena najbolj utemeljenih in primernih povlastic, je bila žal z julijem l. 1932 ukinjena in so doslej predstave in resolucije tako tudi resolucija lanskega kongresa GZS v Sarajevu ostale brez odmeva.

4. Radi popolnosti moramo navesti še določbo v pravilniku ministrstva za promet o povlaščenih voznih zadružnih revizorjev.

To so v glavnem one ugodnosti, ki jih zakoni in uredbe predvidevajo kot sredstvo za pospeševanje posebnih vrst zadrug in pa splošnega zadružništva.

Seveda pa obstoji poleg pospeševanja z raznimi ugodnostmi še pospeševanje zadružništva s subvencijami z denarnimi podporami: Kakor znano, delimo zadruge v dve vrsti:

a) v one, ki povečavajo dohodke svojih članov,

b) v one, ki zmanjšujejo izdatke svojih članov, to so zlasti konsumne in sploh nabavljalne zadruge.

Slično moremo tudi državno pomoč v najrazličnejših oblikah, s katero hoče država pospeševati zadružništvo, deliti a) v direktno denarno oziroma materialno podporo zadrugam, b) v razne ugodnosti, s katerimi se zadrugam prihranijo izdatki za davke, takse in slično.

III. Kateri način podpiranja je za zadružništvo boljši?

Za zadružništvo je boljši in za državo tudi pravilnejši ta način, da se zadružništvo podpira z dovoljevanjem ugodnosti, torej indirektno s tem, da se zadruge pod gotovimi pogoji osvobodijo od davkov, katere morajo sicer plačevati pridobitna podjetja.

Denarne podpore so le izjemna mera za podpiranje zadružništva in naj bi se po našem mnenju omejile na sledeče slučaje: 1. denarne podpore naj bi država, pa tudi javnopravne ustanove dovoljevale predvsem zvebam z ozirom na to, da vršijo posle javnega značaja in po meri, kolikor te posle vršijo. Kot taki posli pridejo v poštev revizijsko delo zvez, zbiranje materiala in sestava zadružnih statistik, ter naposled zadružno izobraževalno in zadružno propagandno delo s tiskom, tečajji, predavanji, zadružno šolo. To so posli, ki so združeni z velikimi izdatki, ki pa so z javnim interesom tako povezani, da so zveze popolnoma legitimane delno ali celo celotno kritje teh izdatkov iskati v javnih podporah.

2. Denarne podpore bi prišle v poštev dalje za produktivno zadružništvo, o čemer je itak že razpravljali kongres glavne zadružne zveze v Sarajevu lanskega leta. Produktivne zadruge, bodisi kmetijske bodisi obrtne, ne zmorejo za lastnimi sredstvi niti s sredstvi članov onih velikih kapitalov, ki so običajno potrebni za investicije. Lastna sredstva produktivnih zadrug v najboljšem slučaju zadostujejo le za obratni kapital. Zato bo ostalo kot pogoj razvoja produktivnih zadrug to, da se jim nudi za investicije neobhodni kapital, ali kot podpora iz javnih sredstev ali vsaj kot brezobrestno posojilo na daljši rok. Razume se seveda, da morajo za varnost takega posojila nuditi zadruge vse kautele.

Na drugi strani pa je naše stališče, da je za državo in za zadruge najprimernejši način pospeševanja ta, da se zadrugam ustvari čim svobodnejša pot, čim manj ovir na poti, čim manj bremen v poslovanju, torej čim večja možnost razmahov. Te ugodnosti ne obremenjujejo državne blagajne kot subvencije, ki jih je treba izplačevati v gotovini.

Tudi ugovor, da bi pa te ugodnosti močno vplivale na dotok dohodkov v državne blagajne, ne drži. Zadružništvo bo s svojim delom med malim in srednjim človekom ustvarjalo solidne in moralno visoko stoječe davčne subjekte, ki bodo večkratno nadomestili ono, kar država utrpí na dohodkih iz priznavanja ugodnosti.

Prav je, da državna blagajna mora iskati viro dohodkov. Toda te viro mora iskati tam, kjer so dani temelji za te viro. V gospodarstvu malega človeka, pa naj si bo kmet, delavec ali obrtnik pa teh velikih virov, ki jih potrebujejo drž. blagajne, ni. Zato tudi gospodarska organizacija malih ljudi za gospodarsko samopomoč ne more nuditi dohodkov, tudi če jih bi država hotela.

IV. Zahteve zadružništva

Umestna in utemeljena je torej zahteva, da se zadružništvo podpira s čim večjimi ugodnostmi glede vseh davčnih bremen. Zadružništvo danes vrši velike socialne naloge za malga človeka, za napredek gospodarstva, za povzdigo strokovne in splošne izobrazbe, pa tudi za gospodarsko vzgojo, zato upravičeno zahteva, da se to delo s strani države tudi praktično prizna in da se zadružništvu glede ugodnosti nudi to kar je že pred 35 leti nudil zakon o kmetijskih in obrtnih zadružah v svojih členih 95, 96 in 98. Ta zakon je nudil še v drugih členih veliko več, a zadružništvo ve, da danes ni čas za vse ugodnosti, ki jih vsebuje ravno citirani zakon.

I. S priznavanjem ugodnosti se nudi podpora vsem zadrugam brez izjeme, ako so le izvršile pogoje. Zato odpade vsaka pristranost

S 70 let se lahko počutili mladi in s 30 leti stari!

Prenajljani tempo našega časa prekomerno iztrpa naše živce. Le malokdo zamore uspešno kljubovati tem prevelikim naporom in tako trpi večina človeštva že okoli štiridesetega leta vsled izčrpanosti poslabšanja spomina, čestega glavobola in nervoznosti. Vzneimljiv, predčasen starostni občutek je posledica tega, delamoznost pojenja, veselje do življenja je skaljeno. Redno uživanje »PLANINKA-CAJA BAHOVEC« odstrani vsa ta zla, ker čisti

in obnavlja kri ter urejuje prebavo. Na ta način osposablja ves naš organizem, da zamore nemoteno sprejemati za obnovo živčevja potrebno hrano. Zahlevanje izrecno v vseh lekarnah le pristni »PLANINKA-CAJA BAHOVEC« v plombarinih zavetih po Din 20— in z napisom proizvajalca

LEKARNA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA
Reg. br. 12500 — 20. VII. 1902

in zato pri te vrste podpiranju ne more biti onega znanega izgovora, da ni proračunske možnosti.

2. Na tak način se nudi podpora vsem zadrugam po razmerju dela, poslovanja. Čim več je zadruga poslovala in čim uspešnejše je delovala, tem večjo vrednost predstavlja zanjo davčna prostost, taksa prostost ali poštinska prostost. Zadruga pa, ki ne dela, ali ki dela slabo, nima od teh ugodnosti nič. Podpiranje z dovoljevanjem splošnih ugodnosti je torej najpravičnejši način pospeševanja zadružništva, teh podpor so deležne one zadruge, ki so jih tudi vredne.

3. Pospeševanje zadružništva z navedenimi ugodnostmi ima še eno veliko prednost. Zadruga vodijo ljudje s sela, ki se pač težko znajdejo v zamotanih davčnih in taksnih zakonih in predpisih in ki bi bili na milost in nemilost izročeni mnogokrat golovo tudi šikanam davčnih in finančnih oblasti. S priznavanjem davčne in taksne prostosti so funkcionarji zadrug vseh teh neprijetnosti rešeni. S tem je mnogo lažje ohraniti dobro voljo in poštrevnost, ki je neobhodna pri funkcionarjih naših zadrug na selu, katere vendar po ogromni večini morajo izvajati načelo Raiffeisena, da so oborbiške dolžnosti v zadrugi neplačane častne dolžnosti v javnem interesu.

Slovenske banke v l. 1930—1932. Sobotni »Jsl. Lloyd« prinaša našo statistiko slovenskih bank — brez navedbe vira.

Plačilo kupnine za nepremičnine Državne hipotekarne banke z vrednostnimi papirji. Drž. banka objavlja, da morejo kupci nepremičnin, ki so postala bančina svojina, izplačati kupoprodajno ceno mesto v gotovini, tudi z vrednostnimi papirji: dol. papirji, 7% inv. pos. in vojno škodo.

Trgovinska pogodba z Brazilijo bo stopila v veljavo 16. t. m.

Odtok zlata iz Francije. V dobi od 20. do 27. oktobra, torej še predno je Amerika začela kupovati zlato, je Banque de France izdala za 754 milijonov fr. frankov zlata (od 81.786.1 na 81.032 milijonov frankov je padel zlati zaklad). Zlato je šlo v Holandijo in Švico ter v London. Toda odstotek kritja znaša še vedno 79.11%, kar zadostuje.

Borza

Dne 4. novembra 1933.

Denar

Promet je znašal na ljubljanski borzi ta teden 2354 milj. (v sredo praznik, torej samo 4 borzni sestanki) v primeri s 3878, 3493, 7805 in 2355 milj. v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v dinarjih in avstrijskih šilingih.

Curih. Pariz 20.20. London 16.125. Newyork 332.50. Bruselj 71.975. Milan 27.165. Madrid 43.20. Amsterdam 208.20. Berlin 123.15. Dunaj 72.77 (58). Stockholm 83.20. Oslo 81.10. Kopenhagen 72.10. Praga 15.33. Varšava 57.90. Atene 2.05. Carigrad 2.48. Bukarešta 3.05.

Bizur. Ob 11.45. Newyork 16.45. London 79.825. London. Začetek. Newyork 4.845. Pariz 79^{1/2}. Zlato v Londonu 132/4 in pol.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem 3. nov. je bilo pripeljanih 322 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100 do 115, 7—9 tednov 120 do 150, 3—4 mesece 200 do 250, 5—7 mesece 350 do 400, 8—10 mesece 450 do 520, 1 leto 580 do 650 Din. 1 kg žive teže 6 do 8, mrtve 9.50 do 10.50 Din. Prodanih je bilo 172 svinj.

Ptujski prašičji sejem je bil razmeroma dobro založen, pač pa je bila kupčija slaba. Pripeljanih je bilo 318 ričev, prodanih pa komaj 67. Cene za 1 kg žive teže in sicer prolenki 6—7 Din, polmaste 7.50 do 8, plemenske 6—7 Din; prasci 6 do 12 tednov stari so se prodajali po kakovosti od 80 do 280 Din.

Radio

Radio Ljubljana. Po poletnem presledku je zopet izšel tednik »Radio Ljubljana«, ki bo bralec kar prijetno presenetil: njegov obseg se je namreč povečal na 28 strani. Najbolj so razširjeni programi, ki so od tistih glasila belgajske postaje »Radio Beograd«. Začetnik sedem strani pa zavzema propagandni, informativni in tehnični članki, pa še izvelek najzanimivejših točk sporedov evropskih postaj. List se naroča v Ljubljani, Miklošičeva 7.

Program: Radio-Ljubljana

Nedelja, 5. novembra: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Vrhovec Lojze) 9.00 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) 9.30 Orgelski koncert (Rancigaj) 10.00 Zdravstveno predavanje: Življenjska moč naroda (dr. Petrič) 10.30 Radio orkester in vokalni solo (gdca Sokova in Jelačin: Operetna ura) 11.30 Slovenska glasba (Radio orkester) 12.00 Čas, plošče 16.00 Kmetijska ura: Francoski kmet (ga. Jerasova) 16.30 »Dobri vojak Svejk« (igrajo člani Delakovega dramskega studija) 17.30 Plošče 20.00 Komorni koncert Brandlovega tria 21.00 Radio orkester 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Ponedeljek, 6. novembra: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13 Čas, plošče — 18 Gospodinska ura: Gospodinjstvo (ga. Govekarjeva) — 18.30 Okopavine: Korenje, repa, zelje (prof. Pengov) — 19 Plošče — 19.30 O Slavoniji (Hubert Marjanovič) — 20 Plošče — 20.30 Prenos opere iz Belgrada: Madame Butterfly — Vnes čas in poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 6. novembra.

Bolgrad: 20.30 Madame Butterfly, iz gledališča — Dunaj: 16.30 Komorna glasba — 19.00 Kvintet in orkester — 20.55 Orkestralni koncert — Berlin: 21.15 Orgelski koncert — Brno: 21.15 Radio orkester — Budimpešta: 12.05 Vokalni kvartet — 13.30 Orkestralni koncert — 17.20 Salonska kapela — 19.00 Vokalni koncert — 19.40 Koncert filharmoničnega društva — Leipzig: 16.00 Koncert — 19.00 Koncert za orkester, zbor in soliste — 20.00 Simfonični koncert — London 21.00 Radio orkester — 22.00 Klavirski koncert — Milan: 11.15 Koncert tria — 17.00 Koncert balalajk — 21.45 Komorna glasba — Praga: 19.00 Pikova dama, opera, Čajkovski — Rim: 17.15 Instrumentalna in vokalna glasba — 20.45 Komorna glasba — Varšava: 16.55 Vokalni koncert — 20.00 Rop iz Seraja, opera, Mozart.

Sport

Današnji nogomet:

Hermes : Maribor

Na igrišču Hermesa ob 14.30.

Najzanimivejša tekma današnjega dne bo brez dvoma prvenstvena tekma prvega razreda med Hermesom in Mariborom. Oba nasprotnika sta precej dobra in moči izenačene, tako, da je upati, da nam bosta moštvi zaigrali tako kot si prijatelji nogometa želijo. Igra bo pa gotovo zelo napeta, kajti Mariborčani bodo hoteli odnesti najmanj eno točko. Razumljivo, da bodo tudi Hermezani napeli vse sile in uporabili vse svoje znanje, da si izvojujejo obe točki in to temboji, ker igrajo na lastnih tleh.

Tekma se vrši ob vsakem vremenu in se cenj. občinstvo naproša, da jo poseti v obilnem številu. V predtekmi, ki se prične ob 13, nastopila Hermes B in Reka.

Dopoldanska tekma med Slovanom in Grafiko za pokal rez. moštvev se vsled slabega stanja igrišča po odločbi uprave igrišče Hermesa ne vrši.

Ostale tekme:

Slovan : Jadran ob 10 dop. na Hermesovem igrišču.

Korotan : Grafika ob 14.30 pop. na igrišču Korotana.

Zalog : Svoboda (Vič) ob 10 dop. na igrišču Primorja.

*

Pokalne tekme rezervnih moštvev. Danes se odigra drugo kolo tekem rezervnih moštvev za pokal SK Ilirije in sicer v sledečem redu: Ob 8.30: igrišče Hermesa, Slovan : Grafika, sodnik Mrd.en, službojci Dorčec. Ob 10: na igrišču Ilirije, Ilirija II. : Reka, sodnik Globelnik, služb. Drašle. Ob 10: igrišče Korotana, Ilirija I. : Korotan, sodnik Galic, služb. Božič. Opozorimo moštva, da je treba prinesiti na igrišče uporabljivo žogo.

SK Ilirija (nogometna sekcija). B moštvo igra danes ob 10 na igrišču SK Korotana pokalne tekmo, zato naj se zbere nižje imenovani ob 8.30 na našem igrišču, kjer dobe oprema. Malič, Rihter, Černac, Lah II, Rohaček, Glušič, Ilvar, Zadel, Kos, Aljancič, rez. Pungertar. — Rezerva B igra ob 10 na našem igrišču pokalno tekmo : SK Reki. V garderobi ob 9.30: Škerl, Koch, Srimšek, Cvirn, Gogala, Glušič Egon, Smerkolj, Scagnetti, Primožič, Pečan; rez. Franzot. — Prvo moštvo, ki potuje v Maribor, naj se zbere točno ob 7 na glavnem kolodvoru. — Plenarni sestanek članstva nogometne sekcije se vrši jutri v ponedeljek ob 20 v restavraciji pri Novem svetu. Udeležba je za vse aktivno članstvo radi važnosti dnevnega reda obvezna, vabljeni pa so tudi vsi prijatelji sekcije, ki so pripravljeni na kakršenkoli način podpreti delo v sekciji.

SK ILIRIJA (boks. sekcija) vabi vse člane, da se sigurno udeležijo sestanka, ki se vrši v ponedeljek 6. nov. ob pol 8 v prostorih Velesejma, radi drž. prvenstva ter trenerjevo poročilo. — Načelnik.

Praška Sparta pojde prihodnje leto v Južno Ameriko. V avgustu bo namreč tamkaj odigrala 18 nogometnih tekem.

Holmenkovska tekmovalna se bodo vršila to zimo od 3. do 5. marca.

Znamenita avstrijska sabljačica Ellen Preis je dobila iz Londona povabilo, da naj se bori za Huttonov pokal. Kakor pravijo, se bo povabilu odzvala in ima veliko izgleda, da si to trofejo, ki si jo je lansko leto izvojevala neka Angležinja, pribori letos ona.

Evropska prvenstva v prosti rokoborbi se vršijo 25. in 26. t. m. v Parizu.

Ravne nad Krškem

Zrebanje Efektne loterije v prid cerkvice sv. Vida na Ravneh se je vršilo dne 22. oktobra t. l. Ker je ostalo mnogo srečk nerazprodanih, zato je ostalo precej dobitkov cerkvi same. Izrebanje so bile sledeče številke:

Št. 10.554, 12.704, 9801, 11.028, 11.710, 644, 3696, 3695, 9671, 14.469, 14.060, 14.076, 8172, 13.324, 13.325, 10.483, 7767, 13.326, 14.608, 12.350, 10.163, 9804, 10.440, 9734, 9704, 5813, 1646, 3853, 5838, 7714, 5831, 13.302, 5839, 5842, 7761, 3548, 3549, 14.501, 5700, 77, 7575, 9936, 10.477, 11.498, 2998, 14.418, 14.419, 6244, 3790, 9902, 3274, 3882, 2175, 2174, 13.309, 13.944, 13.310, 12.792, 5682, 13.352, 4577, 12.791, 14.417, 68, 12.793, 10.370, 14.496, 12.794, 179, 11.698, 9934, 13.154, 117, 2104, 11.591, 8586, 5438, 2702, 14.251, 6337, 1738, 1854, 7091, 13.099, 9909, 577, 6261, 13.925, 2618, 7404, 11.238, 13.909, 13.899, 5890, 13.763, 251, 1219, 12.900, 137, 7752, 9908, 9351, 1307, 2268, 6815, 12.330, 13.903, 8336, 13.874, 9571, 11.067, 14.687, 12.231, 10.222, 7607, 8302, 9502, 9589, 9334, 9130, 6479, 6211, 7707, 9294, 3890, 402, 7718, 643, 7488, 3736, 8179, 1503, 12.538, 10.501, 10.509, 6021, 4581, 11.801, 10.739, 718, 13.028, 11.129, 6216, 13.047, 12.016, 14.495, 12.121, 8505, 6328, 11.143, 7687.

Gradbeni odbor za popravo cerkve sv. Vida v Ravneh pri Krškem.

Castna izjava

Pred občinskimi volitvami v Trbovljah, sem podpisani Klenovšek Jakob, obratovodja Zadrzne elektrarne v Trbovljah, dne 9. oktobra t. l., javno izjavil, da je neločljivo postopanje od strani trboveljskih trgovcev, če so ob priliki ženskih demonstracij v Trbovljah nosili trgovci pred rove čai in druge reči, drugi dan pa so šli na občino prositi za orožnike in policijo.

Spedijsko podjetje

LJUBLJANA

TELEFON ŠTEV. 20-60 IN 31-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tlom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine proste skladišče. — Carinske posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Snežke, galoše, domače čevlje naj-boljše kvalitete, po nizkih cenah v veliki izbiri pri trvdki

F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred škofijo 2 Lingarjeva 4
Pozor na izložbe!

Vajenci

Vajenca
za damsko krojaštvo - iz Ljubljane ali najbližje okolice, sprejme A. Paulin v Ljubljani, Kongresni trg 5. (v)

Vajenka
revnih staršev in dobro vzgojena, se sprejme za šeparico. Naslov pove upravo »Slovenca« pod šifro »Na deželo« 12978.

Sedlarskega vajenca
sprejme Viktor Klešnik, Poljanska 49, Ljubljana. v

Rada bi se učila
v trgovini
v Ljubljani. Imam prav dobro meščansko maturo. Javiti takoj. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 13070. (v)

Službe iščejo

Kuharica
vešča slovenskega in nemškega jezika, srednjih let, z večletnimi sprejmi, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektna« 12968. (a)

Izučena šivilja perila
želi dobiti stalno službo v kakšni trgovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13038. (a)

Trgovski pomočnik
dobro izvežban v trgovini z mešanim blagom išče službo v Ljubljani ali na deželi. Cenjene ponudbe priloži na upravo »Slovenca« pod »Pošten in vesten« št. 13100. (a)

Prodajalka
vsestransko izvežbana, želi mesta kjerkoli, najraje v pekarni ali slično. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu ali gostilni. Cenjene ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod št. 12973. (a)

Kuharica
pridna, poštena, z dobrimi sprejemami, išče službo pri boljši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12957. (a)

Mlada prodajalka
prosi kakršnekoli službo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Delavna« 12994. (a)

Izobražena gospa
išče službo kot upravitelja trgovine ali gospodinjstva podjetja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« št. 13078. (a)

Šivilja
izvežbana v vseh delih - išče službo v mestu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Šivilja« 13116. (a)

Službodobe

Pletilje
in več prešivalk sprejme takoj za stalno z dobrim zaslužkom A. Sinkovec nasl. K. Soss, Mestni trg.

Brusača in polirerja
(Schleifer und Polierer), perfektnega, z večletno prakso, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Galvanizacija« št. 13049. (b)

Prodajalka
vsestransko izvežbana, želi mesta kjerkoli, najraje v pekarni ali slično. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu ali gostilni. Cenjene ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod št. 12973. (a)

Čevljar, pomočnika
mlajšega, sprejemem takoj. Porenta, Bizovik 85. (b)

Poslovodjo
oziroma poslovodkinjo s primerno kavicjo išče za svojo prodajalno istotam Gospodarska zadruga na Koroski Bel. Plača po dogovoru. Prihlase je vložiti najpozneje do 15. novembra t. l. pri zadrugi. b

Moška učna moč
za angleščino se išče. — Ponudbe glede honorarja in razpoložlj. časa na upravo »Slovenca« pod značko »Angleščina« št. 12977. (b)

Izvežbano pisar. moč
sprejemem v trgovsko pisarno. Ponudbe z znamko za pismen odgovor na upravo »Slovenca« pod št. 1000/13062. (b)

Postrežnico
ki zna kuhati in opravljati hišna dela - sprejemem. Zaposlena bi bila ves dan. Poizve se v nedeljo od 2-3, Gorše, Stari trg št. 2-III. (b)

Pouk

Strojepisni pouk
večerni tečaj za začetnike in izvežbance. Šolnina znižana. Dijaki (-nje) drugih šol poseben popust. Vpisovanje dnevno. Christofor učni zavod, Domo-branska cesta 15. (u)

Šoferska šola
E. Čeh
bivša Camerlana-ova šoferska šola v Ljubljani, Osnovna c. 35
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pismenila zastoj in franko

Šoferska šola
L. Gaberščik.
bivši komisar za šoferske izpite. Slomškova ulica. Garaža Stupica.

Poizvedbe

Izgubil se je maček
z belimi, črnimi in rumenimi lisami. Star 3 mesece. Prosi se, da ga najde in vrne proti nagradi Aleksandrova 11-I. (e)

Damske plašče

za jesen in zimo od vadne do najfinejših kvalitete v na modernejših fazonih in sicer v cenah od Din 195— do 880—, dekliški od sedem let od Din 160— otroški od 2 let od Din 110— naprej nudi

F. I. Goričar - Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

Na zalogi vse številke v otroških in damskih velikostih. — Predno kupite drugje oglejte si pri nas!

Denar

24.000 Din posojila

na prvo knjižbo posestva — iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurno« št. 12974. (d)

Hranilno knjižico

Kmetске posojilnice kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 12930. (d)

Ženitbe

Samostojen trgovec
na deželi, star 29 let, prijetne zunanosti, iz dobre rodbine, želi poročiti blondinko, po možnosti muzikalno, zmerno nemščine, od 21—25 let staro. Prednost imajo marljive in blagodejne značaje iz trgovske rodbine. Ponudbe s sliko na upravo »Slov.« pod št. 12972. (z)

Ženitna ponudba

V svrhu ženitve želi akademsko naobražen gospod v dobri službi poznanja z do 30 let staro gospodično, ki ima veselje do gospodinjstva. Diskrecija zadržana. Samo resne ponudbe poslati na »Zakon« št. 12985, Beltinci, poštni predal Matias. (z)

Fant

v državni službi, bi poročil pridno in pošteno dekle, dobro šiviljo, staro do 38 let, z nekaj gotovine. Samo resne ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Ženitev takoj« št. 12922. (z)

Dijaki

Prvo- ali drugošolca
sprejemem v svo oskrbo za 400 Din. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 13122. (D)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje
s kopalnico, delom vrta in pritliklinami — iščem za poznejše. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirna družinica« št. 12724. (c)

Sobo in kuhinjo
za dve osebi, po možnosti parket, v okolici Tabora, iščem. Ponudbe pod »Točen plačnik« št. 13047 na upravo »Slovenca«. (c)

Enosobno stanovanje
išče mirna stranka 3 oseb v bližini centra za 1. december. — Ponudbe pod »Suho — čisto« št. 13043 na upravo »Slovenca«. (c)

Dvosobno stanovanje
ali hišo z vrtom eventualno posestvo blizu železniške postaje Zalog, D. M. v Polju ali št. Vid takoj vzamem v najem. Ponudbe na Švalji, postaja Kranj. (c)

ODDAJO:

Oddam
takoj stanovanje sobo in kuhinjo, v podprtiličju, mirni stranki. Kettejeva št. 7. (c)

Štirisobno stanovanje
se odda za februar. — Resljeva cesta 13. (c)

Stanovanje

sobo, kuhinjo oddam v Tovarniški ulici 16, Vodmat. (c)

Enosobno stanovanje
s kabineto in pritliklinami, eventualno dvosobno s pritliklinami v pritliklju, oddam. Sp. Šiška, Verovškova ulica št. 60. z

Veliko stanovanje

obstoječe iz 8 sob s pritliklinami, kopalnico itd., v prvem nadstropju, se z dnem 1. decembra 1933 odda v najem v prvem nadstropju Scherbaumovega dvora. Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu — (Scherbaumov dvor).

Čedni, mirni stranki
oddam lepo, novo enosobno stanovanje na Kodeljevem. Cena nizka. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13098. (c)

Enosobno stanovanje
takoj poceni oddam. — Bučar, Zg. Šiška 241 — Podhrbom. (c)

Dvosobno stanovanje
se takoj odda. Stožice št. 134. (c)

Dvosobno stanovanje
lepo, suho, se takoj odda. Iskra Franc, Vič 16. (c)

Dvosobno stanovanje
oddam za 1. december. Tovarniška 14. (c)

Opremljena sobica
se poceni odda. Ilirska 17, podprtiličje. (s)

Opremljeno sobo
solčno, s posebnim vvhodom oddam. Bežigrad 15, vila »Rozinka«. (s)

Opremljeno sobo

čisto, solčno, išče mirna, solidna gospodična, najraje kot sostanovalka. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Center«. (a)

Sobo

s klavirjem iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sredina mesta« št. 13112. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Pekarijo
iščem takoj v najem v prometnem kraju, ali primeren prostor za postavitev pekarske peči. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice pod šifro »Dobra pekarija« št. 13026. (m)

ODDAJO:

Trgovino

z mešanim blagom, z vso opremo in stanovanjem, brez zaloge, oddam v najem 1. januarja 1934. Dopisje na upravo »Slovenca« pod šifro »Gorenjske Jesenice« št. 12846. (n)

»Zlata jama«

se nudi agilnemu trgovcu s prevzetjem trgovskega lokala z malo zalogo v dobrem industr. mestu na Gorenjskem. Vprašati je v upravi »Slovenca« pod »Sreča« 12951. (n)

Naznanilo preselitve!

Svojim cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da sem svojo trgovino in tovarniško zalogo usnja preselil

iz dosedanjega lokala v Beethovnovi ulici št. 14 (palača Dunav) na Miklošičevo cesto št. 30 (ulica od glavnega kolodvora proti »Unionu«).

Svojo trgovino sem znatno izpopolnil, tako da bom cenj. odjemalce tako kvalitativno kakor s konkurenčno ceno popolnoma zadovoljil.

Priporoča se za nadaljnjo naklonjenost

Viktor Legan
trgovina in tovarniška zaloga usnja
Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Gostilna v Mariboru

dobro vpeljana, se zaradi bolezni in odpotovanja — z inventarjem — ugodno proda. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Dobrodošča« št. 13022. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem, če kupca ti z knjižico da.

Dvodružinsko vilo

s toplo in mrzlo vodo, kopalnico, elektriko, 15 minut od Celja, ugodno proda. Polovico sprejem hranilne vloge. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Ugodno« št. 13002. (p)

Parcele

odnosno travnike proda za hranilne knjižice. Ponudbe pod »Ljubljanski rajon« št. 12910 na upravo »Slovenca«. (p)

Hišo z vrtom

zelo poceni proda. Breg-Ptuj — Plauc. Maribor. (p)

Dvostanovanjska vila

v Ljubljani, nova, lepa, z vrtom — napredaj brez posredovalcev za 450.000 Din. V gotovini plačati 277.000 Din, amortizacija 173.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11457. (p)

Enonadstropno hišo

z dvema stanovanjema in pritliklinami — proda. Glince cesta XV, št. 8. p

Travniki

in več stavbnih parcel ugodno napredaj. Očko, gostilna, Tezno, Maribor. (p)

Trgovska hiša

v Ptuj, s 7 sobami, 3 kuhinjami, 1 lokalom, hlevom in remizo napredaj. Proda se tudi proti hranilnim knjižicam Ljubljanske kreditne banke. — Vprašati: Heller, Maribor, Vrbanova 8. (p)

Družinska hiša

napredaj pod ceno. Naslov: Zadnikar, gostilna, Brdo pri Viču. (p)

Stanovanjske hiše po 35.000 Din

dve sobi, pritlikline, veranda, po enotnem sistemu, iz lesa. Solidnost in trpežnost enaka zidani. Kompletne izgotovljene v 3 mesecih po naročilu. Skice ter popis stavbe se dobijo proti predplačilu 50 dinarjev pri stavbi trdniki Marko Stuhec, Ormož.

Prodaj

za knjižice Mestne hranilnice ljubljanske krasen grad z velikim parkom, najlepša točka Ljubljane, primeren za sanatorij ali kako cerkevno ustanovo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ilirija« št. 13121. (p)

Stavbišče

600 do 1200 m², blizu Stadiona, proda tudi za hranilne knjižice. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stavbišče 600« št. 13114. (p)

Majhno trgovino

in trafiko, edino v fari, pri cerkvi, proda. Trgovina se lahko poveča in odpre gostilna, ki bi nedvomno dobro uspevala. Je tudi par njiv in travnika za eno kravo. Cena po dogovoru. Pojasnila daje: Flor Franc, Čadram, pošta Oplotnica. (p)

Hišo

prodam ali dam v najem. Zelena jama, Zvezna ul. št. 3. (p)

Hiša s posestvom

v trgu Vojniku, se poceni proda. Vpraša se v prodajalni Kovatič, Vojnik. (p)

12 stanovanjsko hišo

dvonadstropno, v Ljubljani, pred dvema leti zidano v najmodernejšem slogu, proda. Potreben kapital le 340.000 Din — ostalo se lahko prevzamejo hipoteke proti amortizacijskemu odplačevanju pri Mestni in Kmetijski hranilnici v Ljubljani v znesku 240.000 Din ali z realizacijo hran. knjižic. Hiša se nahaja v neposredni bližini tramvajске postajališča, je še 10 let davka prosta in se obrestuje na najemni 10% letno. Letni čisti najemniški donos 55.000 Din. Zraven je še 870 m² vrta in lepo dvorišče. Kupec se lahko takoj naseli. Prodam radi oddaljenosti. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro investiran kapital« št. 13079. (p)

Dvostanovanjska vila

nova, velik vrt, na Vodovodni cesti napredaj. Potrebno 80.000 Din gotovine. — Ponudbe pod »200.000/13.068 na upravo »Slovenca«. (p)

Parcelo 543 m²

v Zg. Šiški, tik mitnice, na Galletovem — proda proti hran. knjižici Kmetске posojilnice ljubljanske. Poizve se: Matija Perko, Ljubljana VII — telefon 2372. (p)

Posestvo napredaj

blizu Radohove vasi, tik glavne ceste, v ravnini, lep kraj, gospodarsko poslojpe v dobrem stanju, redi se 5 goved in 6 prašičev, njive obsejane. Cena 58.000 Din. Več se izve pri: Korbar Ignac, posestnik, Zagorica, pošta Mirna. (p)

Enodružinsko hišo

do 10 let staro, v Ljubljani, proti Viču, kupim. Ponudbe pod »80.000 gotovine« št. 12997 na upr. »Slovenca«. (p)

Nova hiša

z velikim vrtom napredaj. Poizve se: gostilna Tomše, Pekre, Maribor. (p)

Objave

Javna dražba

najdenih predmetov se bo vršila dne 7. decembra ob 9 na glavnem kolodvoru v Ljubljani. (e)

Preklci!

Preklciujem, da je vse, kar sem govorila o Erni Weber-jevi, neresnično in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Krista Homan.

Izgubila se je

dne 24. oktobra vložna knjižica št. 273/II Hranilnice Dravske banovine v Mariboru, glaseča se na ime Marija K. Odda naj se proti nagradi 200 Din v Hranilnici Dravske banovine v Mariboru. (e)

Radio

Radio aparat

4 + 1 cevni, s štiripolnim zvočnikom na 220 voltov proda za nizko ceno. Nunska ulica 17, hišnik. i

Tricevni radio

z vdelanim zvočnikom — priključek na električni tok, proda za 2000 Din, tudi za hranilno knjižico. Kopač Stanko, Zg. Šiška št. 198. (i)

Razno

Kam pa v nedeljo?

Prijatelji, k Dolenjskemu Lojzetu, gostilničarju — Glince IX/30. Otvoril je na novo urejeno mesarijo in vabi cenjeno občinstvo na sveže krvavice in pečenice. Toči dobro kapico in priredi koncert. — Oddam stanovanje in sprejem abonente na dobro hrano. Za obilno udeležbo se priporoča — Fabjan Alojzij.

Gostilna Kramar

Dolenjska cesta, vabi na domačo zabavo ter nudi domače kolone. (r)

Strokovnjak

in organizator za avtomatični bufet — specialist kuharske umetnosti — je v Ljubljani. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Strokovnjak« 13113.

Novi 3-elektronski Radione Super

Valovi 200-2000 m — Izborn sprejem cele Evrope. Največja selektivnost Visokofrekventne pentode — Popolna stabilnost — Točna skala z imeni postaj — Optična kontrola postaj — Brez brnenja — Majhna poraba toka

Zahtevajte posebne prospekte tudi za štirielektronski, petelektronski in sedemelektronski »RADIONE SUPER« od glavnega zastopnika

Radio r. 3. 3. 0. 3. — Ljubljana
Miklošičeva cesta 7

Kolosalen prihranek na kurivu

povzroč

„ZEPHIR“-PEČ

najcenejša peč sedanosti.

ZEPHIR-PEČI prihranijo Vam
tekot let mnogo tisoč dinarjev.

10 greje sobo **24**
kg drv ur

Proizvod t.t.:

„Zephir“ tvornica peči d. d.
Subotica.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Tovarniško zastopstvo:

V LJUBLJANI: Venceslav Breznik
V CELJU: D. Rakusch
V MARIBORU: Pinter & Lenard

Kupimo

Pločevinasto banjo
rabljeno, kupim. Naslov v
upravi „Slov.“ pod št. 12984. (k)

**Zlato, srebro,
platin** kupuje
po najvišjih
dnevni cenah
Mariborska Afinerija
zlata, Orožarova ul. 8.

Zobotrebce

vseh vrst kupuje po naj-
višjih cenah M. Pakič,
Ljubljana, Sv. Petra nasip
27 (za vodo). (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro ku-
puje RAFINERIJA DRA-
GIH KOVIN - Ljubljana,
Ilirska ulica 36, vhod z
Vidovdanske ceste pri
gostilni Možina.

Kopalno banjo

dobro ohranjeno, kupim.
Ponudbe upravi „Slov.“
pod „Banja“ št. 12971. k

Zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Parni hotel

stoječ, ca 15 m² — kupi
Franjo Gerkman, Laško.

Zlato in srebro

kupujem. — Ure,
zlatino popravilam.
IGNAC JAN, urar,
Maribor, Glavni trg.

Kupim voz-diro

na peresih ali posamezne
dele. Ponudbe na upravo
„Slovenca“ pod „Voz“ št.
13041. (k)

Pohišstvo

Nudimo vam v nakup
zajamčeno solidno izde-
lane spalnice, jedilnice,
kuchinje itd. Najmoderneje-
še, od fine do preproste
izdelave, po zelo ugodnih
cenah in z ugodnimi pla-
čilnimi pogoji. Egidijs in
Karel Erjavec, založba po-
hištva, Brod (poleg tace-
skega mostu), Št. Vid nad
Ljubljano. (8)

Krasna nova jedilnica
iz orehovitih korenin se
proda tudi na obroke ali
proti hranilni knjigi. Na-
slov v upravi „Slovenca“
št. 13031. (8)

Šperano spalnico

za 2000 Din prodam. Na-
slov v upravi „Slovenca“
pod št. 13099. (8)

Spalnice

orehovo, vezano (šperano)
proda Vurnik Ignacij, mi-
zarstvo, Vižmarje št. 36,
pred tovarno Hribnik. 8

Pohištvot

Več spalnic iz trdega in
mekkega lesa, kakor tudi
modernih kuhinj, oprav,
posameznih kredenc in
omar prodamo na hranil-
ne knjižice. — Mizarstvo
„Sava“, Kolodvorska 18. 8

Glasba

Klavirje,

planinske prvovrstnih ino-
zemskih znamk nudi naj-
ceneje tudi na obroke.
V plačilo sprejemam tudi
hran. knjižice. Uglasuje in
popravlja Muzika, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 40.

Klavir

starejšega tipa, prav do-
bro ohranjen, poraben za
začetnike, zelo poceni
naprodaj. Naslov v upr.
„Slov.“ pod št. 12980. (g)

Prodaj

Čebulo

prvovrstno — razpošilja
vsako množino po 63 Din
za 100 kg: Uršič, Moš-
kanjec. (j)

Prodaj

Mizarske stroje

v najboljšem stanju pro-
damo za nizko ceno. Na-
slov v upravi „Slovenca“
št. 12904. (l)

Elektro-motorji

novi in rabljeni, za vse
napetosti vedno napro-
daj. Specijalna delavnica
za previjanje in poprav-
ljanje dynam, autodynam,
elektromotorjev ter vseh
elektroaparatur. Franjo
Perčič, elektro-pod-
jetje, Ljubljana, Gospo-
svetska 16, restavracija
pri „Levu“. Tel. št. 2371.

Lepa eksistenca

za vsak večji kraj je do-
bro urejena predtiskarija.
Obrnite se takoj na tvr-
do T. Rabič, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 15, kjer
dobite za mal denar kom-
pletno predtiskarijo z naj-
modernejšimi vzorci. (l)

Kislo zelje

prvovrstno, v sodih, po
najnižji ceni dobavlja:
Homan, Sv. Petra c. 83.

Zdravo suho seno

prešano v balah, prodaj
L. Noušak, Bos. Dubica. 1

VATO

v tablah in za odeje —
preden naročite za Vašo
potrebo — zahtevajte moje
vzorce in cenik.

Arbeiter-Maribor

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik,
Tržaška cesta št. 16.
Telefon 33-13.

OTROŠKE VOZIČKE

najmoderneje in najceneje
izdeluje tovarna otroških
vozičkov Stanke Kucler,
Ljubljana, Celovška c. 42.

Vozove

novi, težke, kolesa 11 cm
in lahke, ozka kolesa, po
nizki ceni prodam. Anton
Gregl, kovaški mojster,
Celje, Ljubljanska cesta. 1

Puh za pernice

Ia beli Din 230—
sivi „140—
Lepo perje po Din 25—,
35—, 56—, 95—, 180— kg.
Puhaste odeje po naro-
čilu najceneje izdeluje

RUDOLF SEVER

MARIJIN TRG ŠT. 2.

Starinske fotelje

in zofo prodam, priprav-
no tudi za graščice. Gleda-
liška ulica 12-I, levo,
vrata 5. (l)

Nogavice, rokavice

robce, perilo, torbice,
kravate
niske cene, samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu
Prešernovega spomenika.

Pozor lovci!

Ugodno prodam psa prav
dobrega lovskega gonja-
ča. Naslov: Franc Zad-
nikar, Šufca 35, Dobrova
pri Ljubljani. (l)

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Težak dvovprežen voz
poceni naprodaj. Gostilna
Kramar, Dolenjska c. (l)

Irhaste hlače

in lajbeč za narodno nošo
poceni prodam. Gradaška
ulica 4. (l)

Specialne izbire

modnih hlač in pamparce
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Krasna izbira

damskih klobukov zadnje
novosti. — Preoblikovanje
25 Din. Salon „La Femme
Chic“, Selenburgova 6,
I. nadstropje. (l)

Pravi ogrski

**Golaž-
ekstrakt**

zopet prodajajo v speceri-
jah, delikatesah. Komad
za 6-8 oseb Din 4—
EKSTRAKT dr. s. e. s.
Ljubljana, Gosposvetska 8/l

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah, za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Mizarji

Najcenejše
vezane plo-
šče jelšve.
bukove.
Okume, Panel v velikosti
226/122 in 266/122 dobite po
najnižjih cenah v vorulskem
„Klasi“ 1868
LJUBLJANA, Dunajska 51

Prodaj plohe

hrastove, jesenove in ja-
vorjeve, debele od 30 do
70 mm. — Jos. Gregorka,
Sap 19, p. Vrhnika. (l)

Sveže najfinije norveško

ribje olje

iz lekarn
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Proda se

serija oblek francoskih
modelov za deklice od 5.
do 15. leta. Stritarjeva
ulica št. 7, III. nadstropje.

Perje

puh, 15 vrst — od 8 Din
naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja naj-
ceneje SEGA, Wolfova 12
(dvorišče).

Prodajmo:

kombiniran mizarski stroj,
krožno žago, vrtni stroj,
reskalni stroj, priključen
z dvema električnima mo-
torjema. Vzamemo hranil-
no knjižico. — Mizarstvo
„Sava“, Kolodvorska 18. 1

Sadna drevesa

visokodebelna in tudi
prilicna, od najboljših
vrst, v primavaliteti,
nudi najpovoljnejše Bano-
vinska trsnica in dreves-
nica v Kapeli, pošta Sla-
tina Radenci. Zahtevajte
ponudbo! (l)

Otroški vozički,

igralni vozički in trikotli,
najnovejši modeli, nizke
cene. M. Tomšič, Sv. Pe-
tra cesta 52. (l)

Garantirano najboljši

žirovske
rom-čevlje
iz nepremočljivega usnja
ter škornje itd., poceni
prodaja tvrdka

ČADEŽ & KOMP.

Ljubljana, Miklošičeva 36

Pletilni stroj

št. 10/60 poceni prodam.
Več se poizve: Gruber-
jevo nabrežje št. 16, Ljub-
ljana. (l)

Vzorci
in cenik
zastonj.

Zopet znižane cene

Velike veselje bode celo
leto v rodbini, ako si na-
bavite manufakturno bla-
go v Trgovskemu domu
Stermecki, ker tu so cene
zelo nizke, izbira ogromna,
blago pa izvrstne kakov-
osti. Zahlevajte vzorce
platna, gradla, flanele,
barbenta, celirja, sukna,
kamgarna, volne, svile,
klota, poplina, kretona,
tiskanine, sploh vse ma-
nufakturne robe.

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOVARNJA PERILA • 11 • OBLEK
Celje št. 18

Obrt

Posteljne mreže

izdeluje na lesenih in fe-
leznih okvirjih najceneje;
sprejemajo se tudi v po-
pravilo. Alojz Andlovic,
Ljubljana — Komenskega
št. 34. (t)

Nakup in prodaja vrec
Ljubljana, Dunajska 36,
Alojzij Grebenc. (t)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi naiceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13.
Ugodni nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za
prevleke pohištva

Zima se bližal

Peči na žaganje izdeluje
najceneje Zorko, Glince,
Ljubljana. (t)

Ušnjene suknjice

plašče, telovnike itd., iz-
deluje najbolje Ivan Cer-
tanc, Črnuče št. 71 pri
Ljubljani. (t)

Za preobliko zoi

lotelev i. t. d. naližie
kupite blago iz krasne
raloge po konkurenčnih
cenah pri
R. SEVER
Marijin trg št. 2.
Zaves, odeje perie, puh

Čistokrvne zajce

mladiče, poceni prodam.
-om ut oohijeq 'ejuuaO
dre dunajčane. — Čepon,
Skofljica 24. (l)

Premog in drva

dobavlja na dom
Bartol Anton
Tyrševa cesta št. 51
Telefon 35-40

Krušno moko in

rženo moko

vedno svežo,
kupite zelo ugodno pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Ivan Kravos

Mari or

Aleksandrova 13

Telefon št. 22-07

angleškega
in češkega
sukna!

BOGATA IZBIRA!

Do preklica jemljemo račun
tudi knjižice tukajšnjih prvovrst-
nih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Štedilnikil

Stermenszky Julij, Glince-
Vič. — Telefon 28-12. —
Izdelovanje štedilnikov in
emajliranih peči. (t)

Modne obleke

Vam izgotovi najsolidnej-
še in po zmerni ceni:
Franc Himmelmreich, kro-
emajliranih peči. (t) jaštvo, Pred skofijo 9 (t)

VSEM CENJ. NAROČNIKOM JAVLJAM
PRESELITEV
IZ PROSTOROV ALOME

GREGORČIČEVO 17
ZA DRAMSKIM GLEDALIŠČEM.

KJER BOM V LASTNIH PROSTORIH
SAMOSTOJNO VODIL GRAF. ATELJE
SE PRIPOROČA „MIKO“ J. MIKLAVEC

Izkoristite trenutno zares najnižje cene!

Na primer:

Blago za plašče . . . od 29.— Din naprej
Blago za obleke . . . od 28.— Din naprej
Flanele od 10.— Din naprej
Zamet (velika moda) od 25.— Din naprej
Nadalje velika izbira v double-flanelah,
pyjamah (filanele za pyjame), svili i. t. d.

DOLČEK & MARINI
MANUFAKTURNA TRGOVINA
MARIBOR, GOSPOŠKA ULICA 24

Zapustil nas je za vedno naš iskreno ljubljani, predobri atek,
gospod

Joško Bernot

predmetni učitelj v pokoju na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani

danes, dne 4. t. m. ob pol 12 dopoldne, previden s tolažili sv. vere.
Pogreb dragega, nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne
6. novembra 1933 ob 4 popoldne iz mrtvaške veže Stara pot št. 2,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. novembra 1933.

ZALUJOCI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%.

Pozor! Sahisti! Pozor!

Vse vrste šahovnice, najrazličnejših velikosti, z lepimi figurami — domači izdelek — dobavlja najceneje tvrdka:

H. Pečjak & drug.

splošno lesostrugarstvo

LJUBLJANA — ZALOKARJVA ULICA ŠT. 13.

GOLŠA - NABREKEL VRAT

je obolenje ščitne žleze, katere se mora pravčasno ozdraviti, ker se drugače delovanje tega važnega organa kot zaščita proti škroplu ogroža, vsled česar nastopajo neugodni in dostikrat nevarni pojavi. Zdravniška znanost je ugotovila, da soli, ki vsebujejo jod, izvanredno dobro delujejo na razne oblike golše. Mnogobrojni bolniki so ugotovili, da dosežejo z uporabo našega enostavnega pitnega zdravilja.

hiter in povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vsakdo, kdor trpi na golši in ima nabrekel vrat, ol. čene žleze, naj zahteva našo knjižico, katero mu pošljemo **brezplačno**.

Dopisnica zadostuje Poštno nabiralno mesto

Georg Fulgner,
Berlin Neukölln,
Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 110.

Vrnimo se hitro domov...

SEDAJ OB OSMIH
PRENAŠA RADIO
PARIZ.

POHITIMO,
DA NE ZAMUDIMO!

ODKAR SMO SI NABAVILI NOVI
PHILIPS „SUPER INDUCTANCE“
SPREJEMNIK, JE V HIŠI POPOLNO
ZADOVOLJSTVO.

Reprodukcija je odlična. Slušajoči ima vedno vtis, da je v gledališču. Zabeležite si naš naslov in nas pokličite. Sprejemnike vam hočemo brezobvezno na Vašem domu predvajati. Prodaja tudi na dolgoročno odplačila.

PHILIPS zastopstvo:

H. SUTTNER,
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 6

**PHILIPS 834
634**

„SUPER-INDUCTANCE“

„Riviera“

odlikovano terpentinsko milo
izdelano na bazi čistega
olivnega olja
hrani Vaše perilo!

Poskusite! Prepričajte se!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar te pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po sestnikov z vsem svojim premoženjem.

Angleško in češko blago

v najmodernejših vzorcih ter

**tirolski ločen
za obleke in Hubertus plašče**

nudi po ugodnih cenah tvrdka

Franjo Majer
Maribor, Glavni trg 9

Prav toplo se zahvaljujem

Vzajemni pomoči

ker mi je izplačala 4500 Din za posmrtnino — drugo polovico bom prejel v 6 tednih — in jo priporočam vsem članom.

ALOJZ NOVAK
Mali gaber, št. Vid pri Zatični.

Naročajte „Slovenca“!

10 minut sem uporabljala balzam - kisikovo kopelj in postala sem nato 10 let mlajša.

**Bolečine v sklepih, oirplost
mišičevja in noge so pre-
nehale.**

Gospa Valerija S. z Dunaja je pisala: »Vrni lekarni, ki je na podlagi znanstvenih izkušenj najnovejšega časa izobiljala SOL SV. ROKA ZA NOGE: Sem žena srednjih let, a po zjavi mojega soprega se zmeraj čila kot mlada deklica. Vsakdanje »kril in delo me je, moram priznati, vidno utrujal. Na bi šla na odmor. Ne, to ni moglo. O. rnila sem se na zdrav- nika, kaj mi svetuje, da storim, da bo tudi moja znanost tako sveža, kakor se v notranjosti počutim.

Rekel mi je sledeče: Kupite si v najbližji lekarni ali drogeriji zavitek soli SV. ROKA. Stresite dve velikji žlici te soli v posodo tople vode: Sol Sv. Roka daje mleko podobno kopelj, ki se izdatno peni in razvije

kisik. Prepusite se popolnoma zdravilnemu delovanju kot balzam mehke vode ter istod. bno masirajte noge v kopelji, ki vsebuje mnogo kisika. V kakršni meri prihaja: v nore hranljivo soli za krepitev staničev- vja, v tolik. meri povzročajo tkivo kože, mišičevje po-tane elastično, utrujenost preneha.

Po taki kopelji se Vam dozdeva, kakor da ste Vaše telo zamenali z drugim. Cutite ugodno umirjenost. Gube na obrazu postanejo gladke. Nekak poseben življenski fluid Vas prešine in Vi občutite radost mladosti.

Poslušala sem nasvet in sedaj upo- rabljam, kadar mi je mogoče, kopeli soli Sv. Roka in priznati moram, da proizvajajo kisik na moje trudne in bolne ude zares čudežno delovanje.

Vsa stvar stane malenkost (iziaten zavitek Din 9-), a izplača se zares izvanredno.

ZAHVALA.

KARITAS nama je takoj izplačala celo zavarovano vsoto po rajnem očetu. Zato se ji zahvaljujemo in to po- šteno ter popolnoma varno zavarovanje vsem priporo- ročava.

Dobrovoce pri Hočah, 2 XI. 1933.

**Koren Pavel
in Marija.**

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

»Da! Moram z njo, ker je mati moje prijateljice, ki je pred kratkim umrla, sem odgovorila in jo naravnost pogledala v oči. Marusja je še bolj zardela.

»Trenotek, prosim!« je rekla. »Berite vsaj tole knjigo! Meni je odprla oči. Pa je nikomur ne po- kažite, ker je prepovedana!«

Potislila mi je knjigo v roko, in še predem sem mogla kaj odgovoriti, je izginila — — —

Kaj naj zdaj storim s to prepovedano knjigo? Skrila sem jo pod žimnico in zdaj kot bi sedela na iglah. Jutri ji jo takoj vrnem. Toda kaj naj počnem z njo, če je jutri ne bo k predavanju?

6. januarja 1917.

Očetu je uspelo rešiti vratarja Stepana Pugov- kina. Dobil je strog ukor in s tem je zadeva po- ravnan. Danes je bila tu njegova žena s tremi majhnimi deklicami in se je očetu zahvalila ...

Knjige nisem mogla oddati, Marusje danes ni bilo k predavanju. Zdaj sem jo skrila v omaro med druge knjige.

Zdaj pogosto mislim na Vadima. Če me ni še pozabil? — — —

7. januarja 1917.

Neprijetna zadeva. Danes sem zopet poskusila Marusji vrniti knjigo, dijaki so mi pa povedali, da so jo včeraj zaprli. Hitela sem domov, vzela knjigo in odšla na breg reke. Ko sem se prepri- šala, da ni nikogar v bližini, sem jo urno vrgla v vodo in šla domov. V resnici, nič prijeten občutek ni, če imaš prepovedano knjigo pri sebi v hiši! Po obedu je bil guverner pri nas in me je med drugim vprašal, kaj sem pred tremi dnevi govorila z Marusjo, ker so me videli z njo.

»Govorili sva o predavanjih,« sem odgovorila in mu gledala naravnost v oči. Jasno mi je bilo, da bi me bili gotovo že zaprli, če se ne bi guver- ner oziral na moje starše.

»Tako, tako,« je rekel zamišljeno, se obrnil k materi in nadaljeval:

»Lidiša Nikolajevna, prosim, zabičajte svoji hčeri, nujno, da se z nekaterimi dijaki tudi o predavanjih ni dovoljeno pogovarjati!«

Iz njegovih besed sem razvidela, da mi ni posebno verjel.

»Kakšen vtis imate sploh o Petuhovi?, je vprašal guverner dalje.

»Poznam jo zelo malo,« sem odgovorila, »vi- deti pa je prav dostojno dekle. Nisem hotela nič slabega povedati o njej, čeprav je zakrivila Li- dočino smrt.

»Tako, tako,« je dejal guverner in dobro sem opazila, da ni zadovoljen z menoj.

8. januarja 1917.

»Ko sem danes sedela v sobi in se učila grščino, me je mati poklicala in rekla, da boče z mano govoriti. Šla sem v salon in našla notri Va- dima Verhovskega. Tako sem se zbegala, da sem ga komaj spoznala. Bil je v čisto novi uniformi in se mi je prvi trenotek zdel čisto tuj, kajti navadno sem si ga predstavljala v uniformi gimnazijca.

Kolikokrat sem si že predložila ta prvi sestanek. Zal, vršil se je pred pričami in kmalu so se pridružili še gostje! Komaj par besed sva mogla spregovoriti in samo enkrat sva se spogledala; bila sva v zadregi in sva takoj zopet pogledala v stran.

Ko je Vadim odhajal, je rekel že na hodniku: »Alija, nekaj sem Vam prinesel!«

Dal mi je svojo podobo z napisom: »V spo- min na najlepše dni mojega življenja.«

Ze drevi se zopet odpelje nazaj v Peterburg, pa ne več na tehniko, ampak v Mihaelovo topni- čarsko šolo.

9. januarja 1917.

Zvečer me je zopet obiskal naš docent, ki se je vrnil iz Peterburga.

Prinesel je s seboj košček kruha, kakršnega zdaj tam peko; bil je črn, strašen, trd ko kamen in primešana mu je bila slama in otrobi. V Peter- burgu je vse proti carju: ljudstvo, delavci in inte- ligenca. Celot veliki knezi baje zahtevajo od njega, da naj imenuje odgovorno ministrstvo; car pa noče o tem nič slišati in ne razumeva položaja. Zlasti carica je proti odgovornemu ministru in pravijo, da je bil veliki knez Nikolaj Mihajlovič po njenem prizadevanju pregnan na svoja posestva, ker se je drznil na carja v tem smislu vplivati...

10. januarja 1917.

Železnice vozijo zelo neredno. V Peterburgu je baje huda lakota.

12. januarja 1917.

Danes sem imela prvo predavanje v filozof- skem proseminarju o temi: »Religija, filozofija in poezija.« Proti pričakovanju je uspelo odlično. Strašno sem se bala. V začetku se mi je tresel glas, toda opogumila sem se in sem kmalu začela prav dobro brati. Ko sem končala, je začel profesor prvi ploskati in dijaki so mu sledili.

Srce mi je tolklo, kot bi hotelo počiti. Profe- sor je pohvalil metodo, ki sem jo uporabljala; pojme sem tako dobro opredelila, je rekel, da nima nič dostaviti, in oblika je z estetičnega stališča popolnoma neoporečna.

15. januarja 1917.

Danes sem prišla z vseučilišča posebno dobre volje domov. Zjutraj sem pridno delala drugo predavanje, kar mi je šlo mogoče, in hitreje od rok, nego sem si mislila. Veseli me tudi, da prav nič več ne mislim na profesorja Weidla.

K njegovim predavanjem ne hodim in tudi ne čutim nobenega poželjenja, da bi ga videla. In potem so me danes, ne da bi najmanj pričakovala,

izvolili za starostinjo našega letnika! Dolgo sem se branila, češ, da sem najmlajša, čisto neizkušena v teh stvareh itd., pa ni nič izdalo. Vrhtega so me enoglasno izvolili!

Dalje sem zelo vesela, ker sem tako dobro govorila. Ravno smo razpravljali o mnogoterih stvareh in slednjič je govor nanesel na človeka sploh. Skoraj vsi naši dijaki so strašni skeptiki in skoraj vsi so se zedinili v tem, da so ljudje strašno slabi in da imejmo z njimi čim manj opravka. Jaz sem pa trdila, če se človeku pribli- žamo z odprtim in dobrohotnim srcem, je nemo- goče, da bi nam zlohotno odgovarjal. Rabila sem zelo pesniški izraz: v duši vsakega človeka je slavec, le zbuditi ga moraš, da »zapoj«. Na svetu, sem rekla, ni človeka, ki bi bil povsem slab, so le nesrečneži, zakrknjenci in egoisti, ki so se spo- zabili — — —

Ko sem šla domov, mi je prišel nasproti dijak in mi zastavil pot. Videla sem ga prvič. Takoj mi je bilo jasno, da je bil človek, ki ga je skrajna beda in revščina pripravila do besnosti in obupa. Še suknje ni imel! Kako ga je zeblo v tenki, stari dijaški jopici, pri tem strašnem mrazu! Na nogah je imel prav komične čevlje prastarega kroja in vse zakrpane. Nasprotno pa je imel na glavi čisto novo dijaško čepico, kar je še bolj poudarilo ne- dostatnost ostale obleke. Dijak je imel inteligenčen obraz, visoko, fino čelo, odlično upogljiven nos, velike, sive oči in ponosne, tanke, blede ustnice. ki so bile stisnjene v prezirljivo potezo.

»Čujte,« je rekel sirovo in s hripavim glasom: »Ali sami verujete, kar ste tam kvasili o »slav- šku?« Z nemarno kretnjo glave je pri tem pokazal v smer, kjer je stalo vseučilišče in me je gledal zaničljivo, zlohotno. Govoril je z močno poljskim naglasom.

»Seveda,« sem odgovorila tiho, skoraj plaho, in sram me je bilo lepega, toplega kožuha, viso- kih čevljev in mojih rdečih, zdravih lic.

(Dalje sledi.)